

ZOV RODNIH OGNJIŠTA

ZOV RODNIH OGNJIŠTA.

List župe sv. Luke - Kučiće
God. XVIII. 2013. BR. 1. (36.)

Osnivač i izdavač:

Župski ured Kučiće
Hr-21208 KUČIĆE
List izlazi dvaput godišnje.

Uredničko vijeće:

Anita Bartulović,
Marko Juričić, don Slavko Kovačić,
Matko Sovulj, Jozo Srdanović,
Ante Šušić, Jere Tomasović, Ljubo
Tomasović, Marko Topić, don Mladen
Vukasović i Srećko Vukasović

Glavni i odgovorni urednik:

don Ivan Ujević

Uredio: don Slavko Kovačić

Fotografije: S. Kovačić i Ć. Tomasović

Priloge, dopise i pretplate slati na:

Župa sv. Luke Kučiće
(za župski list)
21208 KUČIĆE

Žiro račun (NOVI) u kunama:

2330003-1100086733

Devizni (NOVI) račun:

34400-620-21

Kad šaljete pretplatu na žiro račun, na bijeloj uplatnici u "kvadratić" koji stoji iza riječi "Šifra" upišite broj 88 i 33. To je znak banci da nam u izvještaj napiše točnu adresu pošiljatelja. - Molimo vas kada nam šaljete novčane uplatnice ili narudžbe pišite čitljivo, najbolje velikim tiskanim slovima.

Slika na prednjoj stranici omota:

Razglednica Kučića rad učenika zadruge "Rašeljka"

Slika na zadnjoj stranici omota:

Čestice zemlje u Lušnici, čestice zgrada Vukasovića u Mačkocvu i u Lušnici prikazane u austrijskom katastru iz g. 1835.

Tisak: „Dalmacija papir“

SADRŽAJ:

UVODNIK:

Župnikova riječ 3

ZA BOLJI I SRETNJI ŽIVOTNI PUT

Umjesto seksomanije, treba nam odgajanje za obiteljski život (A. Vukasović) 5

DUHOVNA RAZMIŠLJANJA I POTICAJI

Pouka kardinala J. M. Bergogljia, sadašnjega pape Franje, o pet prstiju..... 10
Velika su djela Božja (Šimun)..... 10
Mudre misli..... 10

IZ POVIJESTI ŽUPE, SELA I KRAJA

Kučićko pleme Vukasovići - 2. dio (S. Kovačić) 11
O Vukasovićima iseljenim iz Kučića u južnoameričku državu Čile (S. Kovačić) 37

PRILOZI U STIHU I PROZI

Bože, čudno je bilo (Čovik) 44
Pjesme: Sunčano jedro, Zazvah ti ime, Cujetnjak u vremenu
i Pristajem Bože (B. Mlinar) 45
Tata, sretan Ti Uskrs! 46

PRINOSI NAŠIH NAJMLADIH

Moje Ljeto (P. Raboteg) 47
Sastavi pod naslovom: *Moja mama* (P. Topić, P. Raboteg,
J. Marunčić, L. Srdanović, A. Topić) 47
Moj prijatelj (L. Pervan) 47
Terenska nastava Žakućac (J. Kovačić) 48
Da sam trešnja (A. Šarac) 48
Da sam kapljica s Plitvica (N. Radić) 48
U svetištu svetog Leopolda Mandića (P. Kovačić) 48
Kad bih bio rijeka (Z. Šušić) 49
Kutija boja (dvije Ane i Darina. Vukasovičke) 49
Ja u ljubav vjerujem (M. Šarac) 49
Dva sastava Moji posljednji dani u osnovnoj školi (A. Topić i M. Šarac) 50
S prijateljem nikada nisi sam (J. Topić) 51

DIDOVE PRIČE - 19

Gubavica - (M. P.) 52

IZ NAŠEGA MJESTA, ŽUPE I KRAJA

Kronološki pregled događaja (Ć. Tomasović) .. 55
Kučićani - dobitnici ovogodišnjih nagrada i javnih priznanja grada Omiša (Ć. Tomasović)..... 56
Akademik Mirko Tomasović dobio je najvišu talijansku nagradu za prijevod (iz lista Vijenac) 58
Razglednice Kučića - novi proizvod učeničke zadruge "Rašeljka" (Ć. Tomasović i M. M.) 59

OTIŠLI SU PRED NAMA

Miro Kovačić (K.) 60
Ante Topić (Ć. Tomasović) 61

BOLJE IPOZNAJMO

Josip Sovulj - učenik srednje škole likovnih umjetnosti (Ć. Tomasović) 63

DOBRO JE ČINITI DOBRO

Darovatelji 65

DUHOVNIH DOGAĐANJA U ŽUPI KUČIĆE

Kučićko duhovno ljeto 2013. 66

Župnikova riječ

Dragi Kućićani u zavičaju, domovini i po svijetu!

Naš novi papa Franjo odlučio je u glavnim crtama sačuvati svoj prethodni grb. Na gornjem dijelu grba nalazi se znak Reda družbe Isusove iz kojega dolazi Papa. U donjem dijelu štita nalazi se zvijezda i cvijet narda. Zvijezda simbolizira Djevicu Mariju, Kristovu majku i majku Crkve. Cvijet narda simbolizira sv. Josipa, zaštitnika opće Crkve. Tim znakovima papa je želio izraziti posebnu pobožnost Gospi i sv. Josipu. Papino geslo na grbu glasi: „Smilova

mu se i sebi izabra“ što se povezuje sa slučajem poziva sv. Mateja. Naš papa Franjo slično je kao sv. Matej doživio Božje Milosrđe i poziv u redovnički život. Na svetoj misi na početku službe, Papa nas je na blagdan sv. Josipa pozvao da budemo čuvari Crkve kao sv. Josip.

Papa je pozvan čuvati Isusa s Marijom, čitav stvoreni svijet, svaku osobu osobito najsiromašnije, te nas same. Svi smo pozvani čuvati ljubav, koju nam je Bog darovao da bi nam zasjala zvijezda nade. Kad su se nad svijet nadvili sivi oblaci trebamo vidjeti svjetlo nade i mi sami davati nadu.

Diplomatskom je zboru povjerio da je njegov zadatak njega kao pape graditi mostove među svim ljudima, pojačati dijalog među religijama i zajednički suzbijati siromaštvo u svijetu.

Papa je pri tom istaknuo kako se ne mogu graditi mostovi među ljudima zaboravljajući Boga. Papa je istaknuo da postoji i duhovno siromaštvo naših dana koje pogđa zemlje koje se smatraju bogatima. Prošli je Papa Benedikt XVI moderni način razmišljanja i djelovanja u kojemu čovjek sebe i svoje subjektivne težnje postavlja se za mjerilo svega nazvao „Diktaturom relativizma“, što nedvojbeno ugrožava život među ljudima. Nema mira bez istine. Ne može biti pravog mira ako ga svatko mjeri svojim mjerilom.

Jedan je od naslova papinskih „Pontifeks“ – što se prevodi kao „vrhovni svećenik“, a doslovno bi prema latinskoj riječi značilo graditelj mostova, što u prenese-nom smislu zgodno označava njegov zadatak da gradi i učvršćuje povezanost prije svega nas vjernika, a onda i drugih s Bogom i s ljudima. Prema Papinu uvjerenju potrebno je suzbijati materijalno i duhovno siromaštvo, te graditi mostove mira. Na misi sa kardinalima Papa nas je pozvao da uvijek hodimo u Gospodinovoj prisutnosti, te nas poziva da izrađujemo Crkvu, Kristovu zaručnicu.

Možemo mi hoditi i graditi, ali ako ne ispovjedimo Isusa Krista nije dobro. Papa je citirao: „Tko se ne moli Gospodinu, moli se đavlu“, jer kada se ne ispovijeda Isusa Krista „ispovijeda se svjetovnost zlođuha“.

Papa nas upozorava da smo slični sv. Petru, kada ne želimo da se govori o žrtvi i križu. Kad hodamo i gradimo bez križa, ali kada ispovijedamo nekoga Krista bez križa nismo Gospodinovi učenici, već smo svjetovni.

Želim svima nama da hodimo, gradimo i ispovjedamo Isusa Krista rassetoga. Sv.

Petar i ostali apostoli nisu se poslije bojali nikoga i ničega, jer se njihova vjera temeljila na snažnom iskustvu Isusa Krista umrloga i uskrsloga.

Isus je govorio svima, i malima i velikima, bogatima i siromašnima. Isus je pokazivao razumijevanje prema svima. Kao što otac i majka postupaju sa svojom djecom, Bog sam nije čekao da mi dođemo k njemu, već je on pošao nama bez računanja i oklijevanja. Isus nema kuće jer je njegova kuća narod, njegova smo kuća mi. Na posljednjoj večeri Sin Božji se prinosi nama, predaje u naše ruke svoje presveto Tijelo i Krv, da bude uvijek s nama i da prebiva među nama. Sveti Pavao kaže da me je Isus na križu „Ljubio i predao samoga sebe za mene“. Kristovo Uskrsnuće znači da je Božja ljubav jača od zla i od same smrti, to znači da Božja ljubav može preobraziti naš život i dati da procvjetaju pustinje u našim srcima.

Božje milosrđe može i najsušnije tlo pretvoriti u prekrasni vrt, ono može ponovo oživjeti usahle kosti.

Papa Franjo nas poziva da dopustimo neka nas Božje milosrđe obnovi, dopustimo da nas Isus voli, dopustimo da snaga njegove ljubavi preobrazi naš život. Papa nas poziva da postanemo kanali kroz koje će Bog moći natopiti ovu zemlju, čuvati sav stvoreni svijet i dati da procvjetaju pravda i mir. Svima želim da prožive ove dane sljedeći Gospodina noseći u sebi zraku njegove ljubavi koje susrećemo na životnom putu, zaključio je papa Franjo.

Zazivam Božji blagoslov, molim zagovor Gospe, čiji smo zavjetni Prinos upravo slavili, te zaštitu našeg zaštitnika svetog Luke. Želim i blagoslov pape Franje na sve vas, i sve vaše pothvate.

Vaš župnik don Ivan Ūjević

UMJESTO SEKSOMANIJE, TREBA NAM ODGAJANJE ZA OBITELJSKI ŽIVOT

Uokolnostima moralne krize, obezvrjeđivanja univerzalnih općeljudskih, vjerskih i nacionalnih vrijednosti i zanemarivanja odgajanja, treba nam reafirmacija odgojne funkcije, dobro odgajanje za brak, obiteljski i društveni život. U uvjetima smrtonosne depopulacije (izumiranja pučanstva), treba dobro osmišljena i učinkovita pronatalitetna populacijska politika, poticanje rađanja, stvaranje i rađanje potomstva (prokreacija). A SDP-ova vlast, njegova kukuriku-koalicija i ideologije zla u *Kurikulum zdravstvenog odgoja*, kao kukavičino jaje ubaciše, dobro zakamufliše i nasilno u škole uvedoše tzv. „spolni odgoj“ bez odgoja. Ministar *Željko Jovanović* predstavio ga je kao „jamstvo zdravije i sretnije Hrvatske“, a u škole je uvedena *seksomanija* (seksualno ludovanje, nesuzdrživost, nimfomanija).

Riječ je o razgolićenu seksualnom informiranju, a takvo informiranje, bez moralnih i odgojnih pouka, potiče nejaku djecu i mladež na seksualnu slobodu, prerane spolne odnose, promiskuitet, seksualno izživljavanje. Sve to pridonosi širenju spolnih bolesti, uvećanju začeca, pobačaja i poroda malodobnica, prihvaćanju hedonističkog shvaćanja života sa svim štetnim utjecajima na psihički i tjelesni, moralni i socijalni razvitak mladeži. Takav „spolni odgoj“ seksualno je zavaravanje, zlostavljanje, iskorištavanje i upropašćavanje mladih, a posljedice su gubljenje smisla i osjećaja za ljubav, brak, obitelj, potomstvo, roditeljstvo. Nije to ni spolni, ni zdravstveni odgoj, nego negacija svakoga odgajanja u funkciji dobrobiti hrvatskih obitelji, djece i mladeži, a pronatalitetnoj populacijskoj politici suprotstavili su anti-

natalitetnu politiku narodnoga izumiranja. Tako se obećanja „zdravije i sretnije Hrvatske“ pretvaraju u poticanje, propagiranje i širenje „kulture smrti“. Takvu „odgajanju“ nema i ne smije biti mjesta u hrvatskim školama, ni u hrvatskom društvu uopće.

POTREBA ODGAJANJA ZA OBITELJSKI ŽIVOT

Obitelj je temeljna društvena jedinica, prva i osnovna životna stanica, najvažnija zajednica u životu svakoga društva. U njoj se objedinjuju funkcije bitne za stvaranje i održanje života. U ljubavlju prožetom braku i obitelji ljudi zadovoljavaju svoje glavne potrebe: intimne spolne i osjećajne, materijalne i duhovne, psihosocijalne i kulturne, potrebu za ljubavi i potomstvom. U obitelji nastaje novi život, u njoj se izgrađuje ljudska osobnost. Ona je vrelo i njegovateljica života, temelj održanja, razvitka i napretka svekolikoga hrvatskog naroda. Treba je štiti, zaštititi i potomstvo odgajati za skladan, stabilan i radostan obiteljski život.

Brojni nesporazumi, sukobi u braku i obitelji, rastave braka, obiteljske krize, neodgovorno roditeljstvo imaju svoje korijene u nepostojanju odgajanja i smišljena pripremanja djece i mladeži za brak i obiteljski život. Stoga je njihovo odgajanje i sustavno pripremanje za brak i obiteljski život prijeka potreba. Takvim se odgajanje i pripremanjem potiču i izgrađuju težnje za zajedničkim životom u braku i obitelji, njeguju osjećaji materinstva i očinstva, odgovorna roditeljstva, razvijaju odgovarajuća uvjerenja i stavovi, osjećaj dužnosti i odgovornosti, obogaćuje emocionalni život, oblikuju se navike kulturnoga ponašanja na svim područjima obiteljskoga i društvenog života.

Upoznavanje mladih s posebnostima i problemima suvremenog braka i obiteljskoga života, razvijanje i njegovanje odlika osobnosti za skladno zajedništvo u braku i obiteljskom životu – posebno je i specifično područje odgojne djelatnosti. Odnosi u braku i u obitelji utječu na sve ostale međuljudske odnose. Čovjekov uredan život, duševni mir, radost i sreća najviše su vezani za brak i skladan obiteljski život. Stoga mladež od najranije dobi u obitelji, školi i Crkvi treba sustavno odgajati i pripremati za postojan bračni život i obiteljske odnose protkane ljubavlju, razumijevanjem, međusobnim pomaganjem i poštovanjem.

ŠTO SE ŽELI POSTIĆI?

Smisao za ljubav i međusobno razumijevanje. Ljubav i razumijevanje među osobama različita spola izvanredno su važna ljudska svojstva i odgojne vrjednote, jer je ljubav „najsavršeniji i najplemenitiji odnos među ljudima, a sastoji se u kombinaciji poštovanja, divljenja, prijateljstva i intimiteta uz dodatak vlastite draži i čudesnosti“ (P. Brajša). Ljubav je u biti nesebična, altruistična, plemenita, čovječna. Ona upućuje na uzajamno razumijevanje, privrženost, odanost. Obilježava je jedinstvo osjetilnih i duhovnih doživljaja. Stoga ona oplemenjuje, obogaćuje život, očovječuje čovjeka. Zato je odgoj za ljubav prijeka potreba da bi mladi pristupali ljubavi kao razumni, razboriti i odgovorni ljudi.

Odgoj za ljubav zapravo je njegovanje osjećaja za druge, razvijanje sposobnosti odricanja, razumijevanja, opraštanja, poštovanja, izražavanja pozitivnih osjećaja, povjerenja i uvažavanja osoba drugoga spola, uočavanje ljepote skladnih odnosa između žena i muškaraca, prihvaćanja osoba drugoga spola kao jednakopravnih punovrijednih suputnika u životu, poštovanje njihovoga ljudskoga dostojanstva. U tom pravcu treba usmjeravati odgojna nastojanja.

Vladanje sobom i odgovorno ponašanje.

Određena samodisciplina i kultura opođenja u međuljudskim odnosima čine ljudski život ugodnijim i ljepšim, poglavito u okolnostima odnosa između osoba različita spola. To su opća pozitivna svojstva ljudske osobnosti, crte ljudskoga značaja (karaktera) prijeko potrebne na svim područjima čovjekova života i djelovanja. One govore o zrelosti dotične osobe koja je gospodar nad samim sobom, koja upravlja svojim postupcima u suglasju s društveno prihvaćenim životnim kriterijima. „Jedino je čovjek sposoban da pobjeđuje sama sebe, životinje to ne znaju. Sloboda od strasti je jedina istinska sloboda i jedina dostojna čovjeka“ (Ž. Bezić).

„Ništa veliko, uzvišeno i lijepo nije nastalo bez napora, bez samoprijedora i odricanja...Odricanje danas – investicija je za prosperitet, za bolje sutra. Jednom riječju, za iole ljudski, etičko-moralno uspješan i odgovoran život, neizostavno je potrebna kultura odricanja, kultiviranje nagona. Samo kultura odricanja, nasuprot žkulture' hedonizma i žkulture' smrti, može rađati plodovima kulture života“ (V. Pozaić). Mlade ljude treba vježbati u samosavladvanju, navikavati ih treba na obuzdavanje želja, da se znaju odreći kada je to potrebno, da ovladaju kulturom odricanja. Život nije samo uživanje, više je trpljenje, a ipak je lijep. Pretjerano uživanje pasivizira, vodi u ovisnost, blud, razvrat, degeneriranje i propast. Trpljenje angažira sve tjelesne i duhovne snage i sposobnosti, razvija ih, jača, snaži, čini ljude otpornima, stvara čelik značaje (karaktere).

Stabilnost braka i skladni obiteljski odnosi. Brak je temelj obitelji. A u obitelji se ostvaruje ljepota i punoća življenja, u njoj se doživljava i živi ljubav, radost, sreća i smisao života. Budući da samo uravnotežena, zdrava i stabilna obitelj, koju obilježava međusobno razumijevanje, skladni odnosi, ljubav i poštovanje njezinih članova, može osigurati uspješno odgajanje djece, potomstva i svekoliki društveni i gospodarski napredak, posve je razumljivo

vo da pedagoški i društveni razlozi govore u prilog stabilnog braka i skladnih obiteljskih odnosa i da traže sustavno odgajanje i pripremanje mladeži za takve postojane i uspješne brakove i obitelji.

Bitno je da djeca, potomci imaju pozitivan stav i odnos prema braku i obiteljskim zajednicama, da mladi ljudi stupaju u brak pripremljeni i spremni za bračne obveze i dužnosti, da stupaju tjelesno i duševno zdravi, tjelesno, psihički, socijalno i moralno zreli, spolno poučeni i odgojeni i da te iste odlike traže u osoba s kojima žele stupiti u brak. To je pretpostavka njegove stabilnosti. Za brak su bitna pozitivna svojstva osobnosti i značaja, međusobno razumijevanje, duševna privlačnost, sklonost prilagođavanju, osjećaj dužnosti i odgovornosti. Stoga te odlike treba razvijati u djece i mladeži. Živi roditeljski primjeri i uzori, postojan brak, sređena i stabilna obitelj, skladni bračni i obiteljski odnosi i u ovom slučaju su najbolji odgojitelji.

Želja za potomstvom i biološka reprodukcija. Biološka reprodukcija i potomstvo u nas su danas posebno aktualne zadaće zbog zabrinjavajućeg pada nataliteta i ugrožene normalne reprodukcije pučanstva. Stoga mlade ljude treba pronatalitetno odgajati, usmjeravati, poticati u njih želju za potomstvom, razvijati osjećaj materinstva i očinstva. Odgojna nastojanja, zajedno sa pronatalitetnom populacijskom i socijalnom politikom, moraju organiziranije, odlučnije i sustavnije težiti tomu da potencijalni roditelji žele djecu, da ih rađaju, vole, odgovorno i dobro odgajaju.

Utilitarističko i hedonističko shvaćanje života u prvi plan stavljaju korist i uživanje. Takva usmjerba izbjegava dužnosti, obveze, napore, žrtvovanje, a djeca ih stalno pretpostavljaju i uvjetuju. Ona se rađaju u boli i stalno traže roditeljsko angažiranje. Djeca obvezuju, traže brigu, nadzor i određena žrtvovanja odgovornih roditelja. Podizanje i odgajanje djece naporan je, dugotrajan i vrlo odgovoran proces, ali on

daje smisao ljudskom životu u komu, ako se pravilno vodi, ima i vrlo mnogo veselja, radosti i sreće. Radi se o odgojnoj zadaći koja oplemenjuje čovjeka, osigurava humanu reprodukciju i budućnost, sprječava izumiranje hrvatskoga naroda i omogućuje svekoliki gospodarski, društveni, moralni i kulturni napredak. U pitanju su vrijednosti vrijedne svih odgojnih nastojanja, napora i društvenih angažiranja.

Odgovorno roditeljstvo i dobar odgoj djece. Odgovorno roditeljstvo je izuzetno važna odlika zrela čovjeka i stoga joj pripada ugledno mjesto među odgojnim vrijednostima obiteljskoga odgajanja i odgoja uopće. Ima li važnije uloge u društvu od uloge dobre majke i dobri oca? Ima li vrijednijega poziva od poziva roditelja, stvaraoca i odgojitelja koji donosi na svijet, njeguje i usmjerava novi život, novoga čovjeka? To je ljudski topao, ljubavljivi protkan, poštovanja vrijedan, ali i vrlo odgovoran poziv.

Prema *Ustavu Republike Hrvatske* roditelji su dužni odgajati, uzdržavati i školovati djecu i odgovorni su za skladan razvitak njihovih sposobnosti. Ako je čovjek najviša ovozemaljska vrijednost, onda je sudjelovanje u procesu stvaranja te vrijednosti

vrlo časna i plemenita zadaća. Sudjelovanje u izgrađivanju ljudske osobnosti, praćenje i podupiranje razvitka i usavršavanja čovjeka, jedna je od najljepših dužnosti u životu. Ali to je istodobno i vrlo odgovorna zadaća. Svaki je uspjeh u odgajanju svoje djece – roditeljska radost i sreća, a svaki neuspjeh – teška bol i razočaranje. Vrijedno je i časno truditi se oko postizanja takve, i što veće, radosti i sreće.

KAKO TO OSTVARITI?

Još jednom treba istaći da odgajanje djece i mladeži za ljubav, brak, obiteljski život, željeno potomstvo i odgovorno roditeljstvo nije samo važna, prijeko potrebna, nego istodobno i opsežna, složena i trajna zadaća oko koje se moraju angažirati svi odgojni čimbenici. Bitno je pridržavanje pedagoškog zakona skladna i koordiniranog djelovanja različitih odgojnih čimbenika. Svi ti čimbenici trebali bi djelovati tako da se njihova pozitivna nastojanja međusobno potpomažu u izgrađivanju kulture zajedničkoga bračnog i obiteljskog života. Da bi se odgojni utjecaji međusobno potpomagali i da bi se obuhvatila svekolika populacija djece i mladeži oba spola, potrebni su različiti načini pripremanja, a oni su vezani uz različite nositelje. Najvažniji su, i već stoljećima na tom području surađuju, obitelj, škola i Crkva.

Obitelj – vrelo života i moćan čimbenik odgajanja. Najbolji rezultati u odgajanju za ljubav, brak, obiteljski život, željeno potomstvo i odgovorno roditeljstvo postižu se kada djeca i mladi ljudi svakodnevno u svojim obiteljima imaju pozitivne uzore, kada promatraju i doživljavaju primjerne odnose među roditeljima i njihov brižan odnos prema djeci. Ako mladi ljudi u svojim obiteljima nalaze primjere međusobne ljubavi i poštovanja, razumijevanja i uvažavanja, obzirnosti i pomoći, savjesnosti i jednakopravnosti, pravilnoga shvaćanja i prihvaćanja dužnosti i odgovornosti, tada se u njih posve naravno i nenametljivo izgrađuju pozitivni stavovi i sklonosti prema

takvim odnosima. Prihvaćaju ih kao normalna pravila života i svoj budući obiteljski život pokušat će i nastojati organizirati prema takvim pozitivnim uzorima. Stoga je upravo obitelj nezamjenjivi čimbenik u procesu formiranja pogleda na ljubav i odnose prema osobama drugoga spola, u procesu izgrađivanja stavova o braku, obiteljskom životu, željenom potomstvu i odgovornom roditeljstvu.

Škola – imanentno (u biti) odgojna ustanova. Odgajanje i pripremanje za ljubav, brak, obiteljski život, željeno potomstvo i odgovorno roditeljstvo mora naći svoje mjesto u svim osnovnim i srednjim školama, kao načelo i kao poseban nastavni predmet. Odgajanje kao načelo znači da su svi učitelji, nastavnici ili profesori obvezatni u svojoj nastavnoj djelatnosti podupirati odgajanje učenika, mladeži za dobre bračne i obiteljske odnose. Načelo, dakle, obvezuje sve, ali mu nedostaje cjelovitost i sustavnost. Zbog toga učinkovito odgajanje pretpostavlja i traži i poseban program koji bi se realizirao u odgovarajućem nastavnom predmetu. Ako je za uzgoj pšenice, kukuruza ili domaćih životinja potrebna stručnost, onda su i svakom roditelju kao odgojitelju i svakom supružniku potrebna znanja, uvjerenja, stavovi, određeni afiniteti prema braku, obitelji i djeci. Treba, dakle, umjesto vrlo štetnog programa tzv. „spolnog odgoja“, koji seksualno zavodi i moralno truje djecu i mladež, izraditi stručno i pedagoški dobar program odgajanja za ljubav, brak, obiteljski život, željeno potomstvo i odgovorno roditeljstvo i uvesti ga u više razrede osnovnih i u srednje škole.

Crkva – povijesno utemeljena odgojna zajednica. Crkva je odgajala ljude vjerski i moralno od samog početka. Osnivala je škole i sveučilišta, ima važno mjesto u povijesti školstva i odgajanja. Ona je stoljećima nazočan i snažan odgojni čimbenik. Kao zajednica i čimbenik odgajanja Crkva može i treba organizirano i sustavno odgajati mladež i za, već mnogo puta

spomenutu, ljubav, brak, obiteljski život, željeno potomstvo i odgovorno roditeljstvo. To je bitna odrednica njezina nauka, svjetonazora, poimanja svijeta i života. Prikladne mogućnosti za takvo odgajanje i pripremanje pruža nastava vjeronauka u osnovnim i srednjim školama, pripreve za slavljenje i primanje sakramenata kršćanske inicijacije, poglavito sakramenta ženidbe (braka), propovijedi na svetim misama nedjeljom, blagdanima i na posebnim svetim misama za djecu i mladež. Prikladne mogućnosti za takvo odgajanje i pripremanje pružaju i laičke vjerske udruge, tisak, literatura, radijske i televizijske vjerske emisije i programi, a posebno uređan život mnogobrojnih vjernika i vjerskih zajednica.

ODLUČNO NE! – ANTIODGAJANJU I „KULTURI SMRTI“

Obitelj, škola i Crkva – tri su glavna čimbenika odgajanja. Oni imaju primarno i bitno značenje u procesu odgajanja, postavljaju temelje, usmjeravaju i vode u svekolikoj izgradnji ljudske osobnosti. Stoga ih u stručnoj pedagoškoj terminologiji nazivaju odgojnim trokutom. U okolnostima moralnoga pustošenja suradnja, koordinirano i skladno pedagoško djelovanje glavnih odgojni čimbenika, potrebni su kao kruh svagdašnji. Što su njihovi odgojni utjecaji i nastojanja usklađeniji, što se više međusobno potpomažu i odgojni rezultati bit će uspješniji i bolji. I obratno, nedostatak suradnje i potpomaganja, međusobna sukobljavanja, proturječni i negirajući utjecaji, imaju uvijek vrlo loše posljedice, a žrtve su djeca, jedine nade u očekivanju bolje budućnosti.

Ideologije zla, primjerice liberalno-anarhističke, agresivno feminističke, hedonističko-homoseksualističke, sekularno-ateističke i jugo-komunističke provenijencije (podrijetla), ne podržavaju suradnju i skladno djelovanje odgojnih čimbenika u funkciji izgrađivanja sposobnih, moralno zrelih i čestitih ljudskih osobnosti nego, u

stilu postmodernističkog etičkog relativizma i nihilizma, razaraju odgojnu suradnju i skladno djelovanje odgojnih čimbenika. Svrha njihova djelovanja nije uljuđeno odgajanje, nego antidogajanje i produkcija labilnih osoba, hedonistički i utilitaristički nastranih pojedinaca, ovisnika o nagonским porivima i „blagodatima“ potrošačkog društva, kojima graditelji novoga svjetskog poretka, bez Boga i morala, mogu upravljati ili manipulirati kako žele, prema svojim sebičnim interesima, željama i potrebama.

Tome služi i novi program „spolnog odgoja“. Njime je vladajuća SDP-ova vlast potpomognuta ratobornim feminizmom, neplodnim homoseksualizmom i sekularnim ateizmom pokrenula ideološki rat protiv Crkve, roditelja i obitelji. Time je pedagoški trokut polomljen, glavni odgojni čimbenici agresivnim ratom sukobljeni, a pedagoški zakon skladna odgojnog djelovanja negiran i odbačen. U ime tzv. „spolnog odgoja“ negiraju odgoj uopće! Uljuđeni proces odgajanja u funkciji civilizacije i kulture života, pretvoren je u antidogajanje u službi „kulture smrti“. Takvom antidogajanju i „kulturi smrti“ hrvatski narod mora kazati svoje odlučno: Ne!

Odgajanje djece i mladeži za ljubav, brak, obiteljski život, željeno potomstvo i odgovorno roditeljstvo mora postati briga svih odgojnih čimbenika i čitave narodne zajednice, jer o učinkovitosti toga odgajanja ovisi bračna stabilnost i sreća obiteljskih zajednica, a one su osnova napretka i svekolikog hrvatskoga naroda. Stoga je takvo odgajanje jedna od bitnih zadaća u procesu narodnoga preporoda, duhovne i demografske obnove. Njime se postižu uvjeti da hrvatske obitelji postanu istinska vrela i nositelji života, da se civilizacijom ljubavi i kulturom života suprotstave razarajućoj „civilizaciji“ sebičnosti, nagonškoga uživanja, besmislene anarhije i „kulture smrti“.

Prof. dr. Ante Vukasović

Pouka kardinala J. M. Bergoglja, sadašnjega pape Franje, o pet prstijupotomstvo Luke Antonova i Dorotijina

1. Palac ti je najbliži prst, tako od njega počni moliti za one koji su ti najbliži. Njih se je najlakše sjetiti. Moliti za one koje volimo, «slatka je zadaća».

2. Sljedeći je kažiprst: Moli za one koji poučavaju, odgajaju i liječe. Njima je potrebna potpora i mudrost u vođenju drugih pravim putem. Sačuvaj ih u svojim molitvama.

3. Treći je prst najveći. Podsjeća nas na naše vođe, naše vladajuće, one koji imaju ovlasti. Njima je potrebno Božje vodstvo.

4. Slijedi prstenjak. Iznenadujuće, ovaj

prst se pokazao najosjetljivijim. On nas podsjeća da molimo za nemoćne, bolesne i opterećene problemima. Potrebna im je tvoja molitva.

5. I na kraju, preostao nam je mali prst, najmanji od sviju. Mali prst, morao bi te podsjetiti da moliš za sebe.

Kad završiš s molitvom za prve četiri grupe, pravilnije ćeš uočiti svoje potrebe i bit ćeš pripravan učinkovitije moliti za sebe.

VELIKA SU DJELA BOŽJA

Dok je sveti Ivan Krstitelj krstio Isusa na rijeci Jordanu, s Neba se čuo glas: „Ovo je sin moj ljubljani, u Njemu mi sva milina“.

U Kani Galilejskoj Marija šapnu svom sinu Isusu: „Vina nemaju!“ „Što ja imam s tobom ženo? Još nije došao moj čas“. Odgovorio je Isus. Marija potom naredi poslužiteljima: „Što god vam reče, učinite!“. To je bilo prvo Isusovo javno čudo – pretvorba vode u vino.

Tko je taj da ga oluja i valovi slušaju? Pitali su se njegovi učenici. Mreže puni ribom da su se pokidale. Ribari ostavljaju svoje domove i lađe, te idu za Njim.

Ozdravlja bolesne, oživljuje mrtve. Prijatelja Lazara uskrsava kada je već zaudarao.

U pustinji je nahranio pet tisuća ljudi s pet krušića i dvije ribe.

Treći dan je uskrsnuo, kako je rekao, te odlazi na Nebo i sjedi s desna Ocu kojemu je ostao poslušan do smrti na križu.

Šalje na apostole Duha Svetoga u vidu plamenih jezika. Svoju i našu nebesku majku Mariju uzima na Nebo dušom i tijelom.

On živi, kraljuje i vlada u vjekove!
Šimun

Mudre misli

„Ako sijete poštenje, požnjet ćete povjerenje. Ako sijete dobrotu, požnjet ćete prijateljstvo. Ako sijete poniznost, požnjet ćete pravu veličinu.“

Ako sijete jednostavnost, požnjet ćete trajnu radost.

Ako sijete otvorenost, požnjet ćete poštovanje.

Ako sijete odanost, požnjet ćete uspjeh.

Ako sijete opraštanje, požnjet ćete pomirenje.

Ako sijete iskrenost i ljubav, požnjet ćete vječnu radost i sreću.

Zato, pazite što sijete, jer to će nam odrediti što ćemo kasnije žnjeti.“

Slavko Kovačić

KUČIČKO PLEME VUKASOVIĆI

2. DIO

UVOD

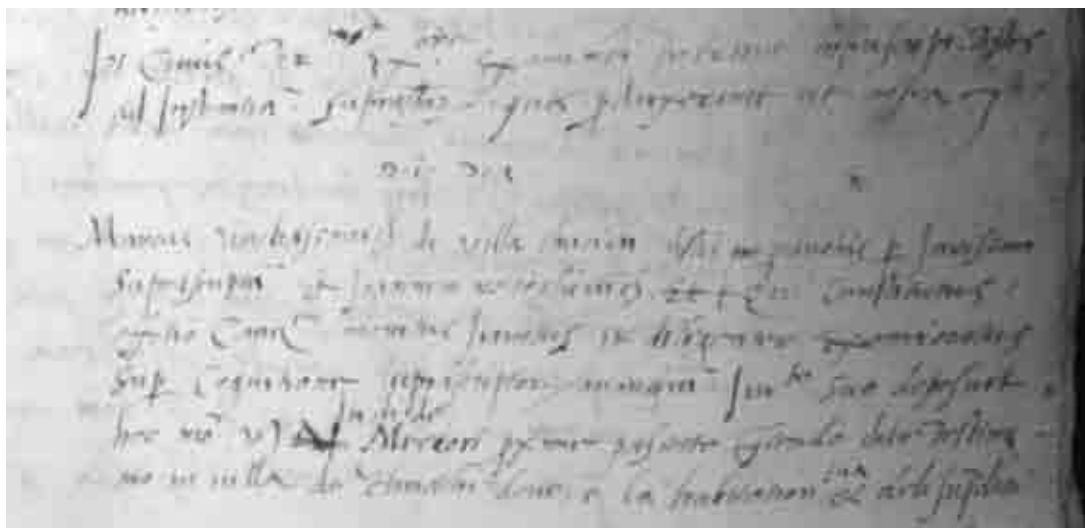
U 35. broju našega župnog lista *Zov rodnih ognjišta* prikazali smo povijest kučićkih Vukasovića u razdoblju od prve polovice 16. stoljeća, kad ih dokumenti prvi put spominju, pa do pod konac 17. stoljeća. U toj povijesti ima, nažalost, mnogo praznina, jer podaci iz tih daljih stoljeća, dostupni današnjem istraživaču, vrlo su oskudni.

Sada je na redu prikaz rodoslovnih grana i ogranaka Vukasovića plemena od konca 17. stoljeća pa do godine 1920. Unaprijed smo znali da je i to vrlo zahtjevan zadatak. Nadali smo se ipak da će ga u ovom broju *Zova* biti moguće privesti kraju. Međutim, u tijeku se je rada na tome i to pokazalo mnogo težim i zamršenijim od očekivanog.

U postojećim su povijesnim vrelima podaci za spomenuto novije razdoblje obilniji, ali nisu, nažalost, ni približno potpuni. Nenadoknadiv je gubitak druge po

starosti kučićke matične knjige (1751.-oko 1825.), niza ostalih matičnih knjiga i čak triju knjiga stanja duša iz 19. stoljeća, kao i raznih drugih spisa i dokumenata što su ih partizani g. 1943. uništili paljenjem župne kuće. Zbog toga nikad ne će biti moguće doznati imena svih Kučićana, pa tako ni Vukasovića, a za još veći broj njih iz razdoblja 1851.-1817. nedostaju točni podaci o rođenju, vjenčanju i smrti. Neke dvojbe o pripadnosti pojedinaca ovoj ili onoj obitelji bilo je moguće riješiti samo pomnim listanjem ostavinskih spisa omisskoga sudskog arhiva (početak im je oko 1820.), koji se sada čuvaju u Državnom arhivu u Splitu, ali zbog njihove slabe sređenosti rad s njima zahtijeva mnogo vremena i truda, a uspjeh nije uvijek osiguran.

Zbog svega toga, a i zbog velikog broja pripadnika Vukasovićeve plemena bili smo prisiljeni prikaz rodoslovlja koje donosimo u ovom broju ZRO-a ograničiti na

Marko Vukasović iz Kučića (*Marcus Vuchassovich de Villa Chucichi*) naveden kao sujedok u Splitu 24. IV. 1540.

samo jednu rodoslovnu granu, onu vrlo brojnih potomaka Mate Vukasovića rođenog oko g. 1665. Ostale ćemo prikazati, nadamo se, u sljedećem, božićnom.

I. RODOSLOVNA GRANA MATE VUKASOVIĆA STIPANOVA I JELININA

Spomenuti je **MATE** – već je to u prošlom broju ZOV-a napisano – bio ili Stipanov sinovac ili njegov i Jelinin sin. To drugo smatramo mnogo vjerojatnijim. Rođen je oko g. 1665., što zaključujemo po njegovoj dobi zabilježenoj u stanju duša iz g. 1725. i u matičnom upisu o njegovoj smrti g. 1736. Nema upisa o njegovu vjenčanju, koje je vjerojatno obavljeno u nekoj drugoj župi, i to ili g. 1695. ili na početku 1696. Ženi mu je bilo ime **Jelina**. On je umro 2. siječnja 1736., a ona 10. prosinca neke od godina poslije g. 1745. (u mrtvaru pod nadnevkom 10. prosinca na prvom mjestu piše: „Jelina Vukasović žena pok. Matija“).

Imali su jedanaestero djece, petoricu sinova i šest kćeriju. Imena su im: STIPAN, MARKO, **GRGUR** (kršt. 15. 3. 1706., u. neoženjen poslije 1754.), LUKA, LOVRE i kćeri: **Kate** (kršt. 10. 4. 1698., udana 21. 9. 1728. za Slimenjanina Matu Romića), **Klara** (kršt. 14. 5. 1702., udana 7. 11. 1729. u Rogoznicu za Ivana Kuzmanića), **Mande** (kršt. 2. 3. 1704., udana 13. 6. 1734. u Kostanje za Marka Čavrančića), **Ivanica** (kršt. 2. 7. 1708., drugih podataka o njoj nema), **Jakovica** (kršt. 10. 3. 1714., u. 11. 8. 1726.) i **Ana** (kršt. 15. 4. 1712., drugih podataka o njoj nema).

A. OGRANAK STIPANA MATINA

Prvorođeni Matin i Jelinin sin **STIPAN** (kršt. 18. 10. 1696., u. 1764.) vjenčao se je vjerojatno g. 1726., ne zna se gdje, s **Katom** nepoznatog prezimena (r. ?, u. 16. 6. poslije 1745.). Imali su šestero djece, sinove ANTONA (r. 19. 1. 1730.) i IVANA (r. 13. 8. 1734.), kćeri **Anu** (r. 18. 3. 1727., udana za Pavla Alvirevića/Kovačića

u Rogoznicu, u. poslije 1799., a prije 1806.), **Matiju** (kršt. 11. 2. 1732., ?), **Klaru** (kršt. 2. 1. 1737., u. ?) i **Katu** (kršt. 13. 11. 1740., u. ?). Omiški je providur 16. travnja 1764. javio u Zadar, da je Stipan Vukasović smrtno stradao (*morte accidentale*) ne navodeći kojega se je dana to dogodilo (DAZd, Omiški arhiv, kutija 145, sveščić 4, list 15r).

O Stipanovu i Katinu starijem sinu **ANTONU**, osim podatka o njegovu krštenju, nismo uspjeli naći nikakva drugog spomena (vjerojatno umro neoženjen poslije 1745.), a tako i o trima kćerima: **Matiji**, **Klari** i **Kati**. O **Aninjoj** se udaji zna iz dokumenta kojom je splitski nadbiskup Pacific Bizza 26. lipnja 1750., nalazeći se u pohodu župi Bisko, ovlastio rogozničkog župnika da je vjenča s Pavlom Alvirevićem (U ono doba su se rogoznički Kovačići zvali *Alvirević*) unatoč tomu što joj Pavlovi roditelji nisu bili, kako se je u nas govorilo, „kajeli“, što više, oni su se tom vjenčanju oštro protivili tvrdeći da ga je Ana „učarala“. Nadbiskup je župniku naredio neka ipak ispita, „da nisu nike stvari te mladice Ane čarke sažigane u manastiru na Skalica/m/, i ako nađete da je bila koja vražja meštirija, nemojte ji vinčati ...“

A/1. Stipanov i Katin sin **IVAN** zacijelo je istovjetan s Ivanom Vukasovićem koji se je vjenčao s **Anom Jurčić**, vjerojatno oko g. 1770. Jedini podaci o tim supružnicima navedeni su u matičnom upisu o smrti njihova sina ŠIMUNA, koji je umro g. 1841. u splitskoj bolnici, pa sve drugo ostaje dijelom nesigurno, a dijelom potpuno nepoznato.

A./1.a. Spomenuti Ivanov i Anin sin **ŠIMUN** (r. oko 1775., u. u Splitu 6. 3. 1841.) oženio se je vjerojatno početkom g. 1799. s **Martom Šušić** Ivanovom i Matije Radić (r. oko 1777., u. 8. 5. 1817.). U matičnom upisu o njegovoj smrti u Splitu i pokopu na splitskom groblju Sustjepan navedeno je da je prije dolaska u bolnicu živio kao siromah u Omišu, a tada bio u dobi od 80 godina, što bi značilo da je ro-

đen oko g. 1761., ali u popisu Kučićana iz g. 1799. piše da je u dobi od 24 godine, pa bi prema tome bio rođen oko g. 1775., što smatramo sasvim vjerojatnim. On je godine 1799. živio u svom rodnom selu, u kući br. 43, s vjerojatno baš te godine vjenčanom ženom Matijom. Zna se da su imali barem troje djece: kćeri **Matiju** (r. oko g. 1802., udana 12. 10. 1835. z Matu Marunčića Andrijina, u. 9. 8. 1849.) i **Petrušu** (r. 27. 7. 1809., služila kao „najmenica“ u kući Frane Brzovića, vjenčana u Svinišćima 2. 9. 1840. sa saržentom Antonom Tavrom) i najmlađe dijete sina **IVANA**.

Šimunov i Martin sin **IVAN** (r. oko g. 1800., u. 16. 10. 1851.), vjenčao se je u Srinjinama 5. ožujka 1832. s **Ivanicom Barić** Ivanovom i Kate Vladušić (kršt. 5. 9. 1797., u. 22. 11. 1851.). Imali su samo kćer **Matiju** koja je umrla kao trogodišnje dijete (r. 29. 2. 1833., u. 21. 8. 1836.). Prema tome Ivanovom je smrću ugašen Stipanov rodoslovni ogranak.

B. OGRANAK MARKA MATINA

Drugi Martin i Jelinin sin **MARKO** (kršt. 10. 4. 1700., u. 21. 9. vjerojatno 1774.) vjenčao se je, čini se, g. 1745., ne zna se gdje, s **Jerkom** kojoj ne znamo nikakve druge osobne podatke osim da se nadnevak njezine smrti ili ukopa u mrtvaru čita 25. ožujka. S obzirom na njihovu djecu raspoložemo samo s podacima o rođenju i krštenju njihove bliznadi **TADIJE** i **Ivanice**. Rođeni su 1. ožujka 1746., kršteni 3. ožujka. Jesu li Marko i Jerka imali još djece i, ako jesu, što je poslije s njima bilo, nije moguće doznati. Sigurno je samo to da njegov ogranak nije nastavljen u muškoj liniji.

Markovu i Jerkinu sinu **TADIJI** Vukasoviću nema, naime, poslije spomena nigdje, pa ni u mrtvaru, što znači da je zacijelo umro kao dijete. U potvrdi kućičkog župnika don Ivana Radića izdanoj 8. srpnja 1774. na traženje braće Vukasovića Lovre i Luke, sinova pok. Matija, piše da njihov pokojni brat Marko, koji je živio „odiljen“,

nije „ostavio poroda muška ništa“ nego samo kćer udanu te da Mande, udovica Markova, „stoji i uživa svoje muževstvo“. Iz toga se može zaključiti da se je Marko nakon prerane smrti svoje prve žene Jerke ponovo oženio s nekom Mandom, koja ga je nadživjela, ali ni ona nije navedena u popisu iz g. 1799., što znači da je umrla prije toga.

C. PODACI O GRGURU MATINU

Treći je Martin i Jelinin sin **GRGUR** (kršt. 15. 3. 1706., u. početkom 1758.) postao domaćinom kućne zajednice svih Matinih, možda odmah nakon očeve smrti (1736.). U svakom slučaju to je bio g. 1753./1754. i dalje sve do svoje smrti. Iz jednog dokumenta sačuvanog u starom omiškom arhivu doznajemo da je ujedno vršio treću po važnosti službu u selu. (Naziv je prve bio *arambaša*, odnosno po mletačku „capetano“; tada su je obnašali Pervani, druge *alvir*, odnosno po mletačku „alfiere“, u značenju zastavnik seoske čete, a treće *sudac*, talijanski „giudice“, što, dakako, nema veze sa sadašnjim značenjem te riječi). Što više, u tom dokumentu stoji da je Grgo u toj službi naslijedio svoga oca, a zadvarski je nadintendant Dešković, nakon rane Grgine smrti (umro u dobi od 52 godine), za tu istu službu predložio njegova mlađeg brata Lovru.

Grgo se, upravljajući brojnom kućnom zajednicom (g. 1753./54. imala je 22 člana) i obnašajući spomenutu seosku službu, čini se, nije stigao oženiti. Svakako, u sačuvanoj dokumentaciji nema spomena njegovoj ženi i djeci.

D. OGRANAK LUKE MATINA

Četvrti po redu Martin i Jelinin sin **LUKA** (kršt. 19. 10. 1710., u. poslije g. 1799.) vjenčao se je u Kučićima 14. studenoga 1746. sa Slimenkom **Katom Tadić Petković** Petrovom i Jelininom (r. 1724., u. 21. 2. prije g. 1799.). Zna se da je imao sinove **JURU** i **PETRA**, a vjerojatno i više djece, o kojima nema podataka zato što je druga po redu matična knjiga za raz-

doblje druge polovice 18. st., kako je u prošlim brojevima *Zova* više puta spominjano, izgorjela skupa sa župnom kućom u siječnju 1943. Za Juru i Petra se zna, jer su u Kučićima osnovali obitelji i ostavili potomstvo. Ostali su sinovi, ako ih je bilo, zacijelo umrli kao djeca.

Nastanak novog zaselka Lušnica–Vukasovići

Svi su Matini potomci živjeli u zaselku Mačkovac, kao i drugi Vukasovići, do druge polovice 18. stoljeća. Vrlo brojnom kućnom zajednicom njegovih (22 člana) upravljao je poslije njegove smrti – već je to spomenuto – sin mu Grgur. Vjerojatno nedugo poslije Grgurove prerane smrti, što znači oko g. 1758., odijelili su se od ostale braće Marko i Luka. Prvi je od te dvojice također prerano umro, kako je to već gore navedeno, a njegovi ostali živjeti u Mačkovcu, dok se je drugi, Luka, s članovima svoje uže obitelji preselio u do tada nenastanjenu udolinu Lušnica.

Moglo bi se nagađati da je taj naziv možda nastao upravo po Lukinu osobnom imenu. Međutim, valja računati i s mogućnošću da je taj ili sličan naziv postojao i prije Lukina preseljenja. Mletački je službenik u crtežu zemljišnih čestica u selima smještenim s južne strane rijeke Cetine od Dvara preko Slimena i Kučića do Svinišća, napravljenom možda g. 1686., kad je sastavljen i popis domaćin-

Pogrešni nazivi "Cosiza" i "Lusibe"
u Mletačkom katastru

stava, ili najkasnije koje desetljeće poslije toga, kad su državne dodjele zemalja (tzv. *investide*) pojedinim domaćinstvima postale konačnima, uvalu koja se spušta od Povila prema slimenskoj granici označio nazivom „Lusibe“, što podsjeća na iskrivljeni oblik naziva Lušnica. On se u sastavljanju toga crteža nije ni inače trudio da sve posve točno od mještana čuje i zabilježi. Tako je npr. u svoj prikaz predjela Podvornice između Srdanovića kuća i crkve Sv. Luke, stavio naziv „Setniza“, što nas Kučićane podsjeća na riječ „Sitnice“, a to je ustvari naziv sasvim druge plodne udoline smještene između ceste koja vodi prema Šarcima-Sovuljima i zaselaka Radići-Tomasovići. Čak je krivo zapisao i nazive nekih od naših sela. Mjesto Kučiče napisao je „Kozica“, a mjesto Slime „Slimno“.

Nije teško pogoditi razloge, koji su Luku naveli da napusti djedovsko ognjište pa se sa svojom čeljadi preseli u Lušnicu. Nije isključeno da su Matini tu obrađivali neke zemljišne čestice i prije njegove ženidbe, a sigurnim se može smatrati da su u planini iznad nje pasli svoje ovce i koze. Žena mu je bila Slimenka iz Tadića, ogranka staroga slimenskog roda Petkovića. Bit će da je i ona od svojih roditelja dobila neke nasade na plodnim zemljišnim česticama (Izravno vlasništvo nad zemljama nije tada postojalo u selima što su ih mirom sklopljenim u Srijemskim Karlovcima 1699. Turci izgubili, a Mlečani dobili!) i pašnjake u nedalekim Zavodima, možda i dio stoke. Osim toga, velika prirodna prednost Lušnice bio je jaki izvor vode zvan *Vrilo* usred nje, za razliku od Mačkovca, u koji je vodu za kućne potrebe i za napajanje stoke trebalo svakodnevno na leđima donositi s prilično udaljenih izvora na Slapovici i u Jelačevcu, zimi i ljeti.

Skromnu kuću za stanovanje i pojate, poslije i druge veće i manje kuće, Lukini su sagradili pod samom planinom. Dugi zimski „osin“ na tom mjestu, odnosno činjenica da od konca studenoga do po-

Pogled s Dvara na Lušnicu i sve do Dinare

četka veljače (govorilo se je u nas „od Sv. Kate do Kandalore“) sunce nije obasjalo te kuće, njih u ono doba nije zabrinjavao. Uostalom, sunčeve zrake u tim mjesecima nisu dopirale ni do kuća najuglednije kućićkog plemena Srdanovića, pa i u Mačkovcu je zimi sunce obasjalo kuće samo tijekom nekoliko sati oko podneva. Zdrava čeljad i onako nije po danu boravila u kući nego u poslu po polju i po gori, a zimi se je za dugih večeri, po potrebi i u danu, grijala sjedeći okupljena oko ognjišta, a šume je i drva za ogrjev u Lušnici bilo dovoljno i, kao nigdje drugo, na domak ruke.

Na obradivim se površinama kuće u ono doba nije gradilo ni u nas ni drugdje, jer se je plodnu zemlju cijenilo iznad svega. Upravo zbog toga se Lukini nisu odrekli svoga dijela obradive zemlje u Mačkovcu, jer tamošnji su se dolci i podvornice ubrajali u najplodnije u cijelom selu. Prevaliti put dug oko dva kilometra iz Lušnice do Mačkovca radi radova u polju ljudima se sve do sredine 20. stoljeća nije činilo odveć teško, pa ni kad je trebalo nositi nešto težega sa sobom na ramenu ili na leđima. Uostalom to hodaње nije trebalo ponavljati, kao u slučaju donošenja vode, svakodnevno, nego sezonski, kad je bilo

vrijeme za kopanje, oranje, sijaње, žetvu.

Još manje im se činilo dalekim proći isto toliko dugi put do crkve Sv. Luke, u koju su nedjeljom i blagdanom hrlili s odsjevom osobitog zadovoljstva na lici-ma. Stizali su u nju putom koji je vodio kroz Dočiće, i to – mi se stariji toga dobro sjećamo – navrimnije, kako se u nas običavalo reći, i u još većem broju nego iz drugih zaselaka.

D./1. PODOGRANAK JURE LUKINA I KATINA

D./1.A. POTOMCI JURE LUKINA
IZ PRVOG BRAKA S JERKOM MARUŠIĆ

Lukin i Katin sin **JURE** (r. o. 1749., u. prije 1817.) vjenčao se je prvi put u Rogznici 27. studenoga 1775. s **Jerkom Marušić** Markovom i Jeline Kuzmanić (r. 30. 9. 1751., u. 4. 1. prije 1799.). Imali su, što se iz sačuvane dokumentacije zna, petero djece, trojicu sinova: **ANDRIJU**, **IVANA** (r. oko 1784., bio živ 1799., ostalo nepoznato) i **JOSIPA** (r. oko 1787., bio živ 1799. i 1810., ostalo nepoznato), dvije kćeri: **Mandalinu** (o njoj nema drugih podataka) i **Matiju** (r. oko 1785., udana 27. 2. 1819. za Matu Tomasovića Grgina, povratnika iz Italije, bivšeg vojnika, bez djece).

Vrlo stara kuća nedavno obnovljena

D./1.A./a. Jurin i Jerkin sin **ANDRIJA** (r. oko 1766.. u. 27. 9. 1851.) vjenčao se je 25. 2. 1805. s **Mandom Tomaso-vić** Antonovom i Ivanice Katušić (r. oko 1786., 20. 2. 1858.). Imali su sinove GRGÚ i STIPANA, a od kćeriju po dvije Katarine (prva: r. 2. 2. 1815., umrla kao dijete; druga: r. 26. 9. 1818., udana 14. 1. 1839. za Miju Bošnjaka Matina, u. 29. 11. 1899.) i Matije (prva: r. 12. 2. 1823., umrla kao dijete; druga: r. 10. 9. 1826., udana 8. 9. 1845. za Tomu Srdanovića Josipova, u. 26. 3. 1894.).

D./1.A./a./1. Potomci Grge Andrijina i Mandina

Andrijin i Mandin sin **GRGO** (r. 20. 3. 1806., u. 12. 4. 1881.) vjenčao se je 10. studenoga 1840. sa Slimenkom **Lucijom Tadić** Ivanovom i Ivanice Raulj (r. 2. 3. 1818., u. 29. 7. 1890.). Njihove su četiri kćeri: prvorodena **Marija** (r. 3. 9. 1842., udana 22. 11. 1869. za Josipa Tadića Pavina i Ane Fistončić, u. kao udovica na Slimenu 19. 1. 1926.), **Ivanica** umrla kao djevojka (r. 12. 3. 1845., u. 10. 1. 1871.), **Lucija** (r. 13. 1. 1849., udana 6. 11. 1876.

za Pavla Šarca Tomina, u. 29. 4. 1937.), **Petruša** (r. 14. 1. 1853., udana 26. 11. 1883. za Andriju Tomasovića Križanova, u. 6. 12. 1935.). Nije poznato što je bilo s prvim od njihove dvojice sinova, MIJOVILOM (r. 27. 9. 1851., vjerojatno umro kao dječak), a obitelj je osnovao STIPAN.

D./1.A./a./1.a Grgino i Lucijino najmlađe dijete **STIPAN** (r. 28. 7. 1858., u. 2. 8. 1934.) vjenčao se je 18. 2. 1884. s **Ivanicom Topić** Jurinom i Jerke Raboteg (16. 5. 1859., u. 19. 1. 1931.). Tri su od njihove četiri kćeri umrle kao djevojčice od difterije (*grlice*): **Marija** (r. 27. 2. 1885., u. 15. 12. 1898.), **Lucija Ruža** (r. 30. 8. 1891., u. 1. 12. 1898.), **Pera** (r. 13. 2. 1894., u. 11. 9. 1898.), a kao dijete je umro i najmlađi, **MARIN MIHO** (r. 7. 9. 1901., u. 2. 10. 1905.). Odrasli su i imali obitelji kći **Lucija** (r. 2. 6. 1899., udana 25. 7. 1932. za Marijana Marunčića Jožina, u. 15. 6. 1933.) i dvojica sinova GRGO i MARIJAN poslije zvan **MARIN**.

Stariji Stipanov i Ivaničin sin **GRGO** (r. 1. 9. 1888., u. 16. 10. 1956.) imao je u braku s **Marom Kovačić** Jurinom (r. 23. 7. 1887., u. 18. 10. 1968.) tri sina i dvije kćeri. Obitelj je osnovao sin Danijel. Časna sestra **Leonija** (kršteno ime Slavka) sada živi u samostanu časnih sestara Služavki Malog Isusa u župi Kamen-Šine kod Splita.

Mlađi Stipanov i Ivaničin sin **MARIJAN**, zvani Marin (r. 4. 10. 1896., u. 27. 2. 1972.), vjenčan 31. 1. 1938. s **Marijom Matijom** Vukasović Jožinom i Lucije Bošnjak (r. 25. 7. 1914., u. 27. 10. 1995.). Oni nisu imali djece.

Napominjemo da u našim rodoslovljima, pa tako i u ovom, ne običavamo navoditi osobne podatke rođenih poslije 1920.

D./1.A./a./2. Potomci Stipana Andrijina i Mandina

Andrijin i Mandin sin **STIPAN** (r. 8. 7. 1811., u. 17. 5. 1896.) vjenčao se je 28. listopada 1844. s **Andrijanom Sovulj** To-

minom i Šime Jerčić (r. 20. 12. 1819., u. 26. 5. 1896.). Oni su imali desetero djece, kćeri: **Barbaru** (r. 21. 8. 1845., udana 25. 10. 1869. za udovca Martina Radića, u. 25. 11. 1911.), **Jakovicu** (r. 30. 6. 1849., udana 12. 2. 1877. za udovca Matu Šušića, u. 27. 2. 1928.), **Mandu** (r. 2. 3. 1859., udana 25. 10. 1886. za Pavu Vukasovića Petrova, u. 15. 5. 1912.), sinove: TOMU, ANDRIJU, IVANA, ANTONA, FILIPA, MARKA i JERKA. Svi su odrasli i osnovali vlastite obitelji.

D./1.A./a./2.a. Stipanov i Andrijanin sin **TOMA** (r. 18. 12. 1846., u. 25. 5. 1923.) vjenčao se je 18. studenoga 1878. s **Marijom Pervan** Stipanovom (r. 20. 2. 1857., u. 13. 9. 1929.). Imali su šest kćeriju: **Ana** (r. 22. 8. 1879., udala se je g. 1908. u Chileu za Andrija Kuvačića iz Gata, s njima imala pet sinova: Jorge-Jure, Antonio, Vicente (Vicko), Rafael, Jose-Josip, i tri kćeri: Dinka, Maria i Dragutina, ona je umrla g. 1919.), **Kata** (21. 11. 1883., u. 1. 12. 1886.), prva **Iva** (r. 26. 2. 1886., u. 25. 9. 1886.), druga **Iva** (r. 11. 5. 1890., u. 8. 4. 1892.), **Marija Marta** (r. 20. 8. 1893., stigla u Ameriku g. 1914., udala se tamo g. 1918. za Miju Mimicu s kojim je imala šest sinova: Tome, Vlade, Danko, Jozo, Ivo i Slavko, umrla g. 1973. u Chileu), **Danica Manda** (r. 20. 7. 1898., u. 16. 10. 1915.) i četiri sina: PAVAO STIPAN, MIJO, MATE (r. 14. 9. 1895., u. 26. 12. 1897.) i VICKO.

Supružnici Toma i Marija r. Pervan
(sliku poslala njihova unuka Olma)

D./1.A./a./2.a./1. Tomin i Marijin prvi sin **PAVAO STIPAN**, poznat poslije pod drugim od ta dva imena (r. 7. 8. 1881., u. u Chileu g. 1955.) došao je u Chile vjerojatno g. 1914, gdje se je oženio s Marijom Loaiza (r. 1910.). Imali su tri sina: Esteban (hrv. Stjepan), Miguel (hrv. Mijo), Juan (hrv. Ivan) i tri kćeri: Margarita, Rosa, Ema.

D./1.A./a./2.a./2. Drugi po redu Tomin i Marijin sin, jedini koji je ostao živjeti u Kućićima, **MIJO** (r. 1. 10. 1887., u. 27. 3. 1964.) vjenčao se je na Slimenu 4. listopada 1920. s **Anticom Buljević** Stipinom i Ivke Tadić (r. 6. 1. 1896., u. 4. 1. 1979. u Splitu). Imali su sedmero djece, od čega tri kćeri i četiri sina. Svi su rođeni poslije 1920. pa im ovdje ne navodimo osobne podatke.

D./1.A./a./2.a./3. Četvrti po redu Tomin i Marijin sin, njihovo najmlađe dijete, **VICKO** (r. 4. 2. 1902., u. 1969. u Porveniru) stigao je u Chile g. 1926. Vjenčao se je 1. kolovoza 1935. u Porveniru s **Ružicom Kovačić** iz Rogoznice s kojom je imao kćer Olmu (Njoj zahvaljujemo na podacima o djeci Tome Vukasovića u Chileu, a tako i na njihovim fotografijama!) i sina Velimira, koji je umro kao dijete.

D./1.A./a./2.b. Stipanov i Andrijanin sin **ANDRIJA** (r. 30. 9. 1851., u. 23. 1. 1933.) vjenčao se je 26. studenoga 1888. s **Šimom Pervan** Stipanovom (r. 28. 10. 1864., u. 14. 10. 1948.). Imali su kćer **Mariju** zvanu iđa (r. 5. 7. 1898., udana 31. 5. 1936. za Filipa Vukasovića Pavina, u. ?) i petoricu sinova, od kojih su kao djeca umrli JOZIP STIPAN (r. 1. 6. 1902., u. 18. 10. 1906.) i STIPAN (r. 23. 2. 1904., u. 12. 8. 1917.), a odrasli su i vlastite obitelji osnovali MATE, ANTE i ŠPIRO LUKA.

D./1.A./a./2.b./1. Andrijin i Šimin prvo-rođeni sin **MATE** zvani Bilader (r. 16. 9. 1889., u. 26. 2. 1964. u Osijeku) vjenčao se je 5. lipnja 1921. u Osijeku s **Jurkom Zelić** Ivanovom iz Brele (r. 25. 4. 1896., Osijek ?). Živjeli su u Osijeku. Imali su četvero djece.

Kuće u Lušnici

D./1. A./a./2.b./2. Andrijin i Šimin drugorođeni sin **ANTE** (r. 24. 2. 1892., u. 28. 12. 1945.) vjenčao se je u Brelima 21. studenoga 1932. **Ivom Jakir** Filipovom (r. u Brelima 2. 4. 1898., u. 27. 7. 1978.). Imali su kćer Mariju, koja se udala u Podgrađe.

D./1.A./a./2.b./3. Andrijin i Šimin trećerođeni sin **ŠPIRO LUKA** (r. 14. 12. 1894., u. 17. 8. 1978.) vjenčao se je s **Mandom Anom Topić** Antinom i Ivanice Radovčić (r. 22. 7. 1909., u. 23. 7. 2006.) u Osijeku 29. travnja 1928., gdje im se je rodio sin Ante, sada umirovljeni sveučilišni profesor pedagogije, redoviti suradnik ZOV-a. Poslije su živjeli u Kučićima.

D./1.A./a./2.c. Stipanov i Andrijanin sin **IVAN** zvani Jelonja (r. 31. 12. 1853., u. 14. 11. 1919.) vjenčao se je 14. listopada 1885. s **Anom Juričić** Jozinom i Kate Tomasović (r. 15. 4. 1859., u. 12. 7. 1930.). Imali su osmero djece, od čega su kćeri: **Manda** (r. 22. 7. 1886., udana u Makarsku, u. ?), **Lucija** (r. 16. 10. 1889., udana 31. 7. 1911. za Jerka Tomasovića Jurina – Kauza, u. 27. 9. 1968.), **Kate** poznata po sastavljanju šaljivih pučkih pjesama i držanju gostionice na Raskršću (r. 29. 10. 1994., u. 7. 9. 1971.), **Antica** (r. 14. 1. 1897., udana za 21. 11. 1921. za Ivana Vukasovića Brnina, u. 31. 1. 1946.)

i **Ruža** (r. 3. 6. 1999., udana za Miju Rubića, u. 1979.), a sinovi: **MARIJAN** (r. 1. 12. 1887., živio u Chileu, tamo u. 23. 8. 1946.), **JOZO** (r. 11. 3. 1892., ostali podaci nepoznati) i **MARKO** (r. 20. 4. 1902., vjenčan s Ružom Mimica Jozinom 28. 10. 1929., s kojom je živio u Mimicama, gdje je umro 24. 6. 1960.).

D./1.A./a./2.d. Stipanov i Andrijanin sin **ANTON** zvani Žune (r. 13. 11. 1856., u. 1. 5. 1932.) vjenčao se je 17. studenoga 1890. s **Anom Bartulović** Ivanovom i Antice Kovačić (r. 3. 7. 1870., u. 3. 5. 1910.). Imali su petero djece. To su kćeri **Iva** (r. 16. 12. 1932., udana 25. 5. 1931. za Juru Juričića Markova, u. 2. 2. 1976.) i **Vica** (r. 15. 6. 1894., vjenčana u Porveniru, Chile, 9. 6. 1912. s Jozom Mimicom Stipanovim, u.?), sinovi **IVAN ANTE** (r. 14. 6. 1891., vj. 24. 6. 1938. s Anom Luisom Ceballos, koja je r. 5. 1. 1905., on u. 28. 6. 1966., a ona u. 30. 5. 1981. u Punta Arenas, Chile), **STJEPAN** (r. 1. 2. 1898., vj. 26. 8. 1944. s Liliom R. Gomez Ceballos, koja je r. 30. 8. 1907., on umro 27. 4. 1971., a ona 13. 3. 1986. u Punta Arenas, Chile) i **JURE** (r. 11. 5. 1896., u. 13. 2. 1976.), koji je živio do II. svjetskog rata u Kučićima, potom u Osijeku, od oko g. 1950. opet u Kučićima, vjenčao se

je 1. put u Podgrađu 8. 2. 1926. s **Marijom Anticom Jerčić** Andrijinom (r. 30. 9. 1900. u. 3. 9. 1945.). Imali su desetero djece, pet kćeriju, od kojih su tri umrle kao djeca, i pet sinova, od kojih su dvojica umrla kao djeca. Jure se je kao udovac vjenčao 4. 9. 1946. u Osijeku sa sestrom pok. žene, **Tonom Jerčić** (r. 2. 2. 1904., u. 31. 12. 1983.).

D./1.A./a./2.e. Stipanov i Andrijanin sin **FILIP** (r. 13. 6. 1862., u. 12. 9. 1949.) vjenčao se je prvi put 23. siječnja 1888. s **Mandom Pervan** Markovom i Šime Srdanović (r. u Kostanjima 2. 12. 1856., u. 23. 10. 1888.). Kao udovac bez djece vjenčao se je 22. studenoga 1892. s **Jurkom Sovulj** Jozinom i Ive Šušić (r. 6. 4. 1873., u. 18. 1. 1954.) s kojom je imao desetero djece. To su kćeri: **Milica** (r. 25. 9. 1893., udana 2. 6. 1918. za Stipu Bošnjaka, u. 13. 5. 1927.), **Marija** (27. 1. 1900., u. 11. 7. 1910.), **Matija Filipa** (r. 24. 2. 1905., vjenčana u Osijeku 19. 11. 1928. s Markom Srdanovićem Jozinim, u. ?), **Nika Ruža** (r. 5. 12. 1907., u. 1. 7. 1909.), **Cvijeta Nika** (r. 28. 3. 1912., udana 4. 1. 1937. za Jozu Tomasovića Vickova, u. 17. 10. 2005.) i **Ruža** (r. 20. 3. 1917., udana 20. 11. 1938. za Stipu Kovačića iz Čeline), sinovi: **MIHO LUKA** (r. 16. 10. 1897., iselio u Chile, ostali podaci nepoznati), **JEROLIM** (r. 27. 9. 1902., živio u Rio Grande, Argentina, ostali podaci nepoznati) i **MATE** (r. 24. 3. 1910., vjenčan 9. 3. 1941. s Ljubicom Tomasović Josipovom i Kate Sovulj, koja je rođena 12. 9. 1919., a živjeli su u Osijeku, gdje je on u. 10. 9. 1990.) i **MARIJAN** (r. 15. 2. 1895., u. 19. 3. 1977.), koji se je vjenčao 24. 11. 1924. s **Matijom Vukasović** Brninom te s njom imao tri kćeri i tri sina, od kojih su kao djeca umrli jedan sin i jedna kći, a ostali su odrasli te osnovali vlastite obitelji.

D./1.A./a./2.f. Stipanov i Andrijanin sin **MARKO** (r. 8. 3. 1865., u. 26. 8. 1935. u Požegi) vjenčao se je 30. rujna 1895. s **Katom Radić** Martinovom i Matije Šarac (r. 9. 2. 1867., u. 11. 6. 1923.). Imali

su kćeri **Mariju** (r. 4. 9. 1897., u. 27. 7. 1898.) i **Anu** (r. 26. 7. 1901., ostali podaci nepoznati), sina **JOSIPA** (r. 17. 12. 1898., vjenčan 16. 9. 1929. s Filipom Topić Mijinom i Kate Tomasović, koja je r. 4. 8. 1906., od ostalih podataka o njemu i o njoj zna se samo da su živjeli u Požegi).

D./1.A./a./2.g. Stipanov i Andrijanin sin **JERKO** (r. 28. 3. 1868., u. 27. 1. 1946.) vjenčao se je 18. rujna 1899. s **Anom Anticom Vukasović** Nikolinom i Antice Srdanović (r. 30. 11. 1861., u. 24. 1. 1944.). Imali su kćer Luciju Vicu, koja je umrla kao dijete (r. 16. 10. 1901., u. 1. 9. 1905.).

B. IZ DRUGOG BRAKA JURE LUKINA S MANDOM ŠUŠIĆ

D./1.B. **JURE** sin Lukin i Kate Petković vjenčao se je kao udovac oko g. 1801. s **Mandom Sušić** Petrovom i Lucije Radić (r. oko g. 1770., u. kao udovica 9. 10. 1838.). S njom je imao petero djece, koji su svi osnovali vlastite obitelji. To su kćeri **Lucija** (r. 10. 5. 1807., udana 9. 12. 1833. za Jozu Bošnjaka, u. 4. 4. 1889.) i **Ivanica** (r. 11. 4. 1814., udana 25. 11. 1839. za Cvitana Srdanovića Jozipova, u. 26. 3. 1887.), sinovi: **IVAN**, **LUKA** i **NIKOLA**.

D./1.B./1. Jurin i Mandin sin **IVAN** (r. 14. 5. 1803., u. 5. 2. 1871.) vjenčao se je 6. prosinca 1833. s **Mandom Bošnjak** Matinom i Lucije Tadić (r. 13. 3. 1807., u. 19. 9. 1850.). Imali su petoro djece. To su kćeri: **Ivanica** (r. 12. 8. 1834., udana 17. 11. 1862. za Martina Rabotega, u. 26. 3. 1927.), **Matija** (r. 7. 2. 1837., o njezinu 1. vjenčanju nemamo podataka, a kao udovica vjenčana u Omišu 11. 1. 1886. s udovcem Jozom Zečićem iz Blata, u. 8. 4. 1932. u Omišu) i **Lucija** (r. 1. 2. 1843., ostali podaci nepoznati), sinovi: **STIPAN** (r. 1. 11. 1841., ostali podaci nepoznati) i **PETAR** (r. 27. 6. 1848., nastanjen u Omišu, umro kao mladić 8. 10. 1879.)

D./1.B./2. Jurin i Mandin sin **LUKA** (r. 30. 11. 1805., u. 25. 6. 1877.), vjenčao se je prvi put 9. studenoga 1840. s **Jurkom**

Kuće usred zaseoka Lušnica

Kovačić Bartulovom i Šime Čagalj (r. 20. 4. 1805., u. 15. 12. 1841.), s kojom nije imao djece, a kao udovac drugi put 15. kolovoza 1843. s **Katarinom Sovulj** Tominom i Šime Jerčić (r. 21. 10. 1816., u. 19. 12. 1895.). S njom je imao petoro djece. To su kćeri **Mande** (r. 7. 8. 1844., u. 15. 5. 1913.) i **Katarina** (r. 16. 11. 1848., udana 20. 11. 1876. za Marka Šušića Petrova i Jele Bošnjak, u. 1. 1. 1894.), sinovi **STIPAN**, **KRIZAN** (r. 28. 4. 1856., u. 28. 11. 1929.) i **BOŽE**.

D./1.B./2.a. Lukin i Katarinin sin **STIPAN** (r. 14. 12. 1851., u. 8. 4. 1891.) vjenčao se je 18. studenoga 1878. s **Marijom Topić** Petrovom i Cvite Srdanović (r. 23. 5. 1844., u. 6. 2. 1907.). Imali su samo dvije kćeri, od kojih je mlađa **Lucija** umrla kao djevojka (r. 2. 12. 1884., u. 26. 6. 1909.), a prvorodena **Kate Marta** (r. 24. 11. 1880., udana 21. 11. 1909. za Tomu Tomasovića Stipanova i Ive Gojsalić, u. 20. 2. 1974. u Splitu).

D./1.B./2.b. Lukin i Katarinin sin **BOŽE**

(r. 9. 6. 1860., u. 28. 11. 1939.) vjenčao se je 18. studenoga 1889. s **Ružom Tomasović** Petrovom i Lucije Sovulj (r. 26. 8. 1869., u. 6. 9. 1908.). Imali su sedmoro djece. To su kćeri: **Lucija** (r. 11. 1. 1894., u. kao dijete), **Kata** (r. 13. 4. 1900., udana za Jakova Jurasu, u. 1987.), druga **Lucija** (r. 5. 5. 1903., u. 1. 1. 1905.), **Marija** (r. 2. 2. 1906., udana 4. 7. 1937. za Jordana Vujanovića u Duće, u. ?) i **Bartula** (r. 20. 8. 1908., u. 14. 12. 1908.), a sinovi: **ANDRIJA** (r. 22. 10. 1890., poginuo u I. svjetskom ratu 28. 12. 1916.) i **STJEPAN MATIJ** (r. 6. 2. 1897., vjenčan 24. 10. 1927. s Filipom Jerčić Jurinom koja je r. 15. 4. 1905., on u. 5. 7. 1966., ona 7. 3. 1996.). Imali su po dva sina i kćeri.

D./1.B./3. Jurin i Mandin sin **NIKOLA** (r. 3. 12. 1809., u. 16. 3. 1896.) vjenčao se je 24. studenoga 1845. s **Anticom Srdanović** Jozipovom i Mande Buljević (r. 29. 3. 1822., u. 21. 11. nepoznate godine, svakako poslije 1865.). Imali su šestoro djece. Kćeri su: **Katarina** (r. 26. 9. 1846., udana 31. 7. 1871. za Stipu Šušića Petrova, u. 21. 3. 1929.), **Jurka** (r. 4. 4. 1855., udana 25. 8. 1884. za Josipa Topića Antonova, u. 12. 12. 1908.) i **Ana** (r. 30. 11. 1861., udana 18. 9. 1899. za Jerolima Vukasovića Stipanova, u. 24. 1. 1944.), sinovi **JURE**, **JOZIP** i **PAVE**.

D./1.B./3.a. Nikolin i Antičin sin **JURE** (r. 4. 4. 1851., u. 6. 11. 1919.) vjenčao se je prvi put 20. 1. 1873. s **Ivkom Bilić** Bartulovom i Marte Šušić, udovicom Petra Vukasovića Matina i Kate Raboteg (r. 6. 2. 1836., u. 25. 11. 1907.). Njihovo troje djece su: kći **Ruža** (r. 11. 4. 1873., udana 12. 11. 1894. za Karla Šarca Ivanova, u. 21. 10. 1932.) i sinovi **BARTUL** (r. 5. 12. 1879., u. 20. 1. 1880.) i **JERKO**. – Isti **JURE** Nikolin i Antičin vjenčao se je kao udovac 22. 6. 1908. s **Ivom Tomasović** Božinom i Joze Tafra, udovicom Filipa Pervana Antina (r. 13. 2. 1871., u. 17. 2. 1960.). S njom je imao sina **JURU** zvanog Zorko (r. 7. 4. 1910., vjenčan 29. 6. 1936. s Marom Pervan Grginom, koja je r.

3. 8. 1905., imali su troje djece, on u. 8. 8. 1944., a ona u. 18. 2. 1982.) i kćer **Lucu Anu** (r. 20. 10. 1911., živjela u Omišu, a poslije s kćerkom u Rijeci, ostali podaci nepoznati).

D./1.B./3.a./1. Jurin i Ivkin sin **JERKO** (r. 30. 1. 1876., u. 18. 3. 1953.) vjenčao se je 10. 1. 1898. s **Anticom Šarac** Ivanovom i Tereze Tomasović (r. 18. 3. 1877., u. 10. 1. 1952.). Od njihove jedanaestero djece kćeri su: **Ruža** (r. 23. 10. 1898., umrla kao dijete), **Antica Marija** (r. 26. 3. 1900., u. 1. 9. 1905.), **Marija Antica** (r. 5. 1. 1906, udana 8. 2. 1948. za Marina Orla, u. na Slimenu 23. 11. 1994.), **Ruža Marija** (r. 9. 8. 1907., ostali podaci nepoznati), **Iva Mila** (r. 1. 3. 1911., u. 17. 8. 1915.) i **Kata** (r. 20. 11. 1913., vjenčana u Beogradu 18. 9. 1938. s Matom Burazinom, ostali podaci nepoznati), sinovi **MARIN JURE** (r. 18. 11. 1901., u. 1. 9. 1905.), **MIHO STIPAN** (r. 1. 10. 1904., vjenčao se je u Beogradu 27. 5. 1934. s Nedjeljkom Apić Josipovom s Naklica, živjeli su u Zemunu, ubijen oko g. 1980.), **LJUBIMIR BARTUL** (r. 7. 8. 1909., u. kao dječak od upale pluća 18. 12. 1924.), **KAZIMIR** (r. 2. 5. 1915., vjenčan 27. 11. 1955. s Marijom Sovulj Antinom, imali četvero djece, on u. 8. 6. 1985.) i **VLADIMIR** (r. 2. 3. 1919., vjenčan u Kostanjima 10. 1. 1949. s Ljubicom Bilić Jurinom, imali šestoro djece, on u. 17. 5. 1993.).

D./1.B./3.b. Nikolin i Antičin sin **JOZIP** (r. 21. 3. 1859., u. 19. 2. 1936.) vjenčao se je 28. rujna 1885. s **Lucijom Bošnjak** Mijinom i Kate Vukasović (r. 5. 4. 1860., u. 4. 4. 1945.). Imali su osmero djece. Kćeri su: **Marija** (r. 7. 7. 1889., udana 16. 1909. za udovca Brnu Sovulja Stipanova i Ane Kovačić, u. 3. 12. 1982.), **Kate** (r. 8. 11. 1894., udana 21. 11. 1921. za Marka Vukasovića Brnina, u. 26. 5. 1978.), **Ruža** (r. 3. 11. 1897., udana 13. 2. 1928. za Matu Juričića Markova, u. 8. 3. 1984.), **Ana Matija** (r. 24. 2. 1901., u. 5. 8. 1912.) i **Marija Matija** zvana Ljube (r. 25. 7. 1914., udana 31. 1. 1938. za Marijana

Jedna od kuća iz prve polovice 20. st.

Vukasovića Stipanova i Ivanice Topić, u. 27. 10. 1995.), sinovi **MIHOVIL** (r. 10. 9. 1886., ostali podaci nepoznati, osim da je iselio u Čile), **NIKOLA ANTE** (r. 17. 3. 1892., ostali podaci nepoznati, osim da je iselio u Čile) i **PETAR** (r. 10. 1. 1904., u. 3. 10. 1905.).

D./1.B./3.c. Nikolin i Antičin sin **PAVE** (r. 31. 10. 1865., u. 12. 8. 1949.) vjenčao se je 24. studenoga 1890. s **Jakom Tomasović** Brninom i Matije Bilić (r. 28. 9. 1869., u. 11. 2. 1956.). Imali su devetero djece. Kćeri su: **Antica** (r. 10. 12. 1891., u. 1. 6. 1909.), **Iva** (r. 27. 5. 1894., u. 11. 2. 1901.), **Nika** (r. 9. 12. 1905., udana 12. 11. 1928. za Dušana Kovačića Mijina i Lucije Juričić, u. 16. 1. 1992. u Makarskoj), **Mila** (r. 31. 10. 1910., udana 24. 11. 1935. za Stipu Kalajžića Stipina, živjeli su u Omišu, u. ?) i **Danica** (r. 18. 1. 1915., udana 22. 1. 1939. za Marka Jerčića Stipina, u. na Slimenu 13. 10. 1990.), sinovi: **NIKOLA** (r. 29. 8. 1896., poginuo u I. svjetskom ratu 6. 9. 1916.), **ĆIRIL** (r. 9. 7. 1899., vjenčan 17. 2. 1936. s **Milom Topić** Petrovom i Kate Kovačić, koja je rođena 3. 9. 1909., imali su sedmero dje-

ce, on u. 4. 1. 1979., a ona 28. 9. 2002.) i **PILIP** (r. 20. 10. 1902., vjenčan 31. 5. 1936. s **Marijom Vukasović** Andrijinom i Šime Pervan, koja je r. 5. 7. 1898., a imali su petero djece, umrli on 31. 7. 1967., a ona 7. 2. 1975. u Omišu).

D./2. PODOGRANAK PETRA LUKINA

Lukin i Katin sin **PETAR** (r. o. 1759., u. poslije 1799., a prije 1817.) vjenčao se je oko g. 1790. s **Ivanicom Jerčić** Jurinom i Ivanice Škarica (r. o. 1774., u. 5. 1. 1852.). Imali su, što je iz slabo sačuvane dokumentacije toga vremena moguće doznati, kćer **Katu** (r. oko 1794., udanu 25. 1. 1819. za Iliju Tomasovića Markova, u. 18. 5. 1877.) i sinove **PAVU** (r. 1798., u. 12. 3. nepoznate godine, vjerojatno kao dijete) i **MATU**. Samo je mlađi od te dvojice braće osnovao vlastitu obitelj.

D./2. Petrov i Ivaničin sin **MATE** (r. 21. 1. 1806., u. 7. 12. 1862.) vjenčao se je 26. veljače 1821. s **Katom Raboteg** Grginom i Lucije Bošnjak (r. 26. 9. 1800., u. 25. 10. 1870.). Imali su samo dva sina, **IVANA** i **PETRA**.

D./2.a. Matin i Katin sin **IVAN** (r. 27. 6. 1824., u. 26. 2. 1884.) vjenčao se je 11. siječnja 1848. sa **Šimom Kovačić** Ivanovom i Kate Tomasović (r. 25. 10. 1824., u. 25. 2. 1911.). Imali su šestoro djece. Jedina kći **Ivanica** umrla je kao djevojka (r. 30. 10. 1853., u. 28. 11. 1879.). Od petorice sinova kao djeca su umrli prvoro-

đeni **PAVAO** (r. 23. 12. 1849., u. ?) i najmlađe dijete **JERKO** (r. u svibnju 1866., u. 28. 8. 1867.), a odrasli su te osnovali vlastite obitelji **BERNARD MATE** zvani Brne, **MATE** i **ANTE**.

Brnini

D./2.a./1. Ivanov i Šimin sin **BERNARD** – Brne (r. 18. 9. 1851., u. 15. 4. 1913.) vjenčao se je 25. studenoga 1878. s **Mandom Tomasović** Matinom i Ane Milavić, sestrom don Mije Tomasovića (r. 28. 10. 1855., u. 29. 12. 1935.). Imali su sedmero djece, dvije kćeri i petoricu sinova. To su: **Ana** (r. 22. 11. 1884., u. 15. 12. 1884.) i **Matija** (r. 1. 8. 1894., udana 24. 11. 1924. za Marina Vukasovića Filipova, u. 28. 12. 1981.), **MIJO**, **SREĆKO MATE**, **FILIP STIPAN**, **MARKO IVAN**, **IVAN PETAR**.

D./2. a./1. a. Brnin i Mandin sin **MIJO** (r. 14. 10. 1879., u. ?) vjenčao se je 5. kolovoza 1923. u Beogradu sa **Stanom Štefalić** (njezini osobni podaci nepoznati). Ništa drugo o njemu i njegovoj obitelji nije poznato.

D./2.a./1. b. Brnin i Mandin sin **SREĆKO MATE** poznat pod drugim od svojih dva imena (r. 19. 2. 1882., u. 19. 3. 1943.) vjenčao se je 21. studenoga 1910. s **Anom Bilić** Ivanovom i Cvite Šarac (r. 10. 1. 1883., u. 29. 12. 1960.). Njihov prvorođeni sin **MARKO ANTE** (r. 10. 6. 1912., u. 24. 12. 1997. u Osijeku) živio je poslije u Osijeku. Tu se je 21. travnja 1957. vjenčao s **Andom Čelić**. Drugi po redu Matin i Anin sin zvao se je **VLADIMIR IVAN** (r. 2. 5. 1917., u. u Sarajevu 9. 8. 1985., ostali podaci nepoznati), a treći **FILIP JAKOV** (r. 27. 4. 1920.), koji je 20. 7. 1966. vjenčan s **Marijom Tomasović** Jozinom i Ane Čavrlj, a živi s obitelji u Australiji. Najmlađa je od Matine i Anine djece **Tereza Šima** (r. 8. 1. 1923., udana 24. 11. 1946. za Stipu Čaglja Antina, u. 8. 10. 1997.).

D./2. a./1. c. Brnin i Mandin sin **FILIP STIPAN** (r. 12. 1. 1886.) bio je 1901. na školovanju kod franjevaca u Sinju. Zbog

Najstarije kuće pod polom

neuspjeha u učenju vratio se je kući, a poslije kao mladić iselio u Čile, gdje je i umro (ostalim kronološkim i drugim podacima o njemu ne raspoložemo).

D./2.a./1. d. Brnin i Mandin sin **MAR-KO IVAN** (r. 18. 6. 1888., u. 21. 1. 1966.) vjenčao se je 21. studenoga 1921. s **Katom Vukasović** Jozinom i Lucije Bošnjak (r. 8. 11. 1894., u. 26. 5. 1978.). Imali su šestero djece, tri sina i tri kćeri, od kojih je troje umrlo u djetinjoj dobi.

D./2.a./1.e. Brnin i Mandin sin **IVAN PETAR** (r. 27. 6. 1891., u. 25.2. 1942.) vjenčao se je 21. 11. 1921. s **Anticom Vukasović** Ivanovom i Ane Juričić (r. 14. 1. 1897., u. 31. 1. 1946.). Imali su sedmero djece, četiri kćeri i tri sina, od kojih su dvije kćeri umrle u djetinjoj dobi.

Matini

D./2.a./2. Ivanov i Šimin sin **MATE** (r. 7. 9. 1858., u. 28. 7. 1906.) vjenčao se je 25. veljače 1889. s **Lucijom Srdanović** Jurinom i Mare Tomasović (r. 19. 8. 1868., u. 16. 4. 1952.). Imali su sedmero djece. Jedini njihov sin zvao se je **JURE** (r. 19. 1. 1894., u. 26. 1. 1969.). Kćeri su bile: Šime Milica File (r. 20. 2. 1890., udana 21. 11. 1921. za Ivana Bilića Ivanova, u. 15. 1. 1961.), Mile Milica (r. 7. 1. 1892., u. kao djevojka 11. 11. 1931.), Kate (r. 23. 11. 1896., udana 24. 11. 1930. za Mirka Topića Ilijina, u. 31. 3. 1977.), Marija Cvita (r. 29. 3. 1899., vjenčana 13. 8. 1922. na Slimenu s Andrijom Pavlom Katurićem Ivanovim, u. 23. 5. 1981.), Ana Marija (r. 23. 1. 1902., udana 14. 2. 1927. za Matu Topića Ilijina, 26. 10. 1993.), **Iva Luca** (r. 1. 1. 1905., neudana, u. 31. 1. 1984.).

Antini

D./2.a./3. Ivanov i Šimin sin **ANTE** (r. 10. 6. 1862., u. 21. 11. 1949.) prvi put se je vjenčao 18. studenoga 1889. s **Marom Brzović** Martinom i Matije Topić (r. 1864., u. nakon porođaja 8. 1. 1893.). Imali su sinove **STIPANA** (r. 26. 7. 1891., živio u Čileu, gdje je u gradu Porveniru umro 24. 11. 1960.) i **IVANA** (r. 4. 1. 1893., u. 6. 1.

Najistočnija kuća u Lušnici i cijelom selu

1893.). – Ante se je kao udovac 2. srpnja 1894. vjenčao s **Ružom Bilić** Ivanovom i Cvite Šarac (r. 18. 1. 1874., u. 13. 2. 1941.). Oni su imali devetoro djece, četiri sina i pet kćeriju. Kćeri su: **Ane** (r. 1. 4. 1895., u. 17. 4. 1895.), **Danica Ana** (r. 2. 1. 1899., udana 23. 5. 1927. za Pavu Bartulovića Ivanova, u. 8. 4. 1980.), **Matija** (r. 14. 2. 1903., udana 19. 11. 1928. za Filipa Tomasovića Vickova, u. 8. 6. 1993.), **Nika Marija** (r. 14. 2. 1906., udana za Matu Topića Jakovljeva s kojim j živjela u Argentini, ostali podaci nepoznati) i **Marija Mila** (r. 27. 10 1912., živjela s braćom u Čileu, umrla u bolnici u Punta Arenasu g. 1996.). Sinovi su: **IVAN MARKO** (r. 18. 4. 1896., živio neoženjen u Porveniru, u. poslije 1980.), **MARKO ANDRIJA** (r. 16. 1. 1908., živio neoženjen u Porveniru, u. oko g. 1938.), **MARIN STJEPAN** (r. 6. 4. 1916., živio u Porveniru, u. tamo g. 1993.) i **FILIP JAKOV**, koji je ostao u domovini te jedini od braće imao vlastitu obitelj (r. 25. 4. 1910., u. 6. 9. 1990.), a vjenčao se je 1. 6. 1942. s Ivkom Tomasović Tominom i Mare Ujević (4. 10. 1922., u. 17. 1. 2006.). Oni su imali šestoro djece, tri četiri sina, od kojih je jedan umro kao dijete, i dvije kćeri.

D./2.b. Potomci Petra Matina i Kate Raboteg

Matin i Katin mladi sin **PETAR** (r. g. 1835., u. 25. 4. 1871.) vjenčao se je oko g. 1865. s **Ivanicom Bilić** Bartulovom i Marte Šušić (r. 6. 2. 1836., nakon prerane

muževe smrti preudala se za Juru Vukosovića, u. 1. 2. 1908.). Imali su samo sina PAVU.

D./2.b. Petrov i Ivaničin sin **PAVE** (r. 16. 6. 1866., u. 16. 12. 1935.) vjenčao se je 25. listopada 1886. s **Mandom Vuksović** Stipanovom i Andrijane Sovulj (r. 2. 3. 1859., u. 15. 5. 1912.). Imali su šestoro djece. To su kćeri: **Ane** (r. 26. 7. 1890., udana 24. 11. 1913. za Slimenjanina Miju Jerčića, u. 18. 10. 1866.), **Ruža** (r. 2. 3. 1892., udana 20. 6. 1915. za Slimenjanina Josipa Jerčića Matina, u. 21. 2. 1925.) i **Mande Iva** (r. 10. 4. 1899., u. 24. 1. 1970. u Splitu), sinovi: **IVAN** (r. 3. 9. 1887., u. 19. 12. 1890.), **JOZO DUJAM** i **PAŠKO IVAN**. – **JOZO** zvani Jokiš (r. 4. 5. 1894., u. 28. 8. 1964.) vjenčan je 5. studenoga 1923. s **Ružom Jerčić** Jurinom zvanom Ruška iz Podgrađa (r. 1. 10. 1902., u. 23. 1. 1994.). Imali su devetoro djece, četiri kćeri i pet sinova. Najmlađi sin **PAŠKO IVAN** (r. 27. 12. 1895., vjenčao se je 11. 7. 1932. s Rezom Meter, živjeli su u Bakićima u Slavoniji, gdje je on u. 29. 3. 1962.).

E. OGRANAK LOVRE MATINA

Ime petoga po redu Matina i Jelinina sina **LOVRE** (r. 1717., u. poslije 1775., prije 1799.) pojavljuje se u više dokumenta staroga omiškoj arhiva, koji se čuva

sada u Državnom arhivu u Zadru. Ovdje je već spomenuto da je toga Lovru g. 1758., nakon smrti njegova nešto malo starijeg brata Grgura, dvarski nadintendant Dešković predložio za kućičkoga seoskog suca, što svakako znači da ga je smatrao sposobnim i uglednim čovjekom. Naveden je i u staroj rogozničkoj matičnoj knjizi g. 1775. kao kum.

Svejedno, da se njegov sin MIJO nije vjenčao u Splitu (g. 1778.), pa podaci o tome koji sadrže i očevo ime (nažalost, ne i majčino!) bili upisani u splitsku maticu vjenčanih (Državni arhiv Split, Mk vj. svezak 25, list 228), ne bismo danas niodakle mogli doznati da je Lovre imao vlastitu obitelj i djecu, jer kućička je matica iz tog vremena, u kojoj su bili podaci o Lovrinu vjenčanju i krštenju njegove djece – i ovdje to sa žalošću spominjemo – izgorjela g. 1943. skupa sa župnom kućom.

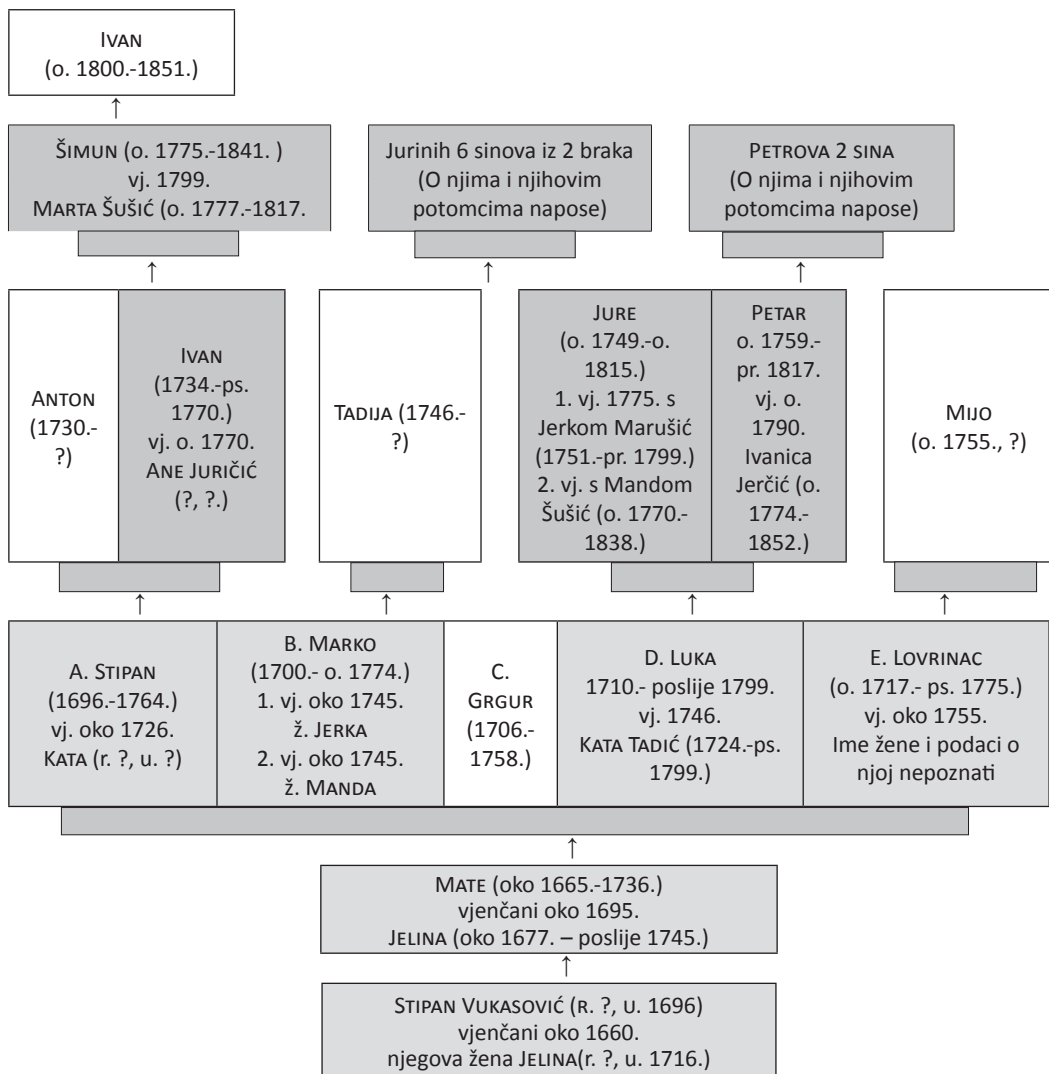
Upravo taj splitski matični upis pruža jedini do danas poznati podatak o tom Lovrinu sinu **MIJI** (r. oko 1755., u. ?). Vjenčao se je 8. lipnja 1778. s **Jelom Vukasović** Nikolinom. Njezin otac Nikola, očito je, nije bio Miji u bližem krvnom srodstvu, jer bi inače bili morali tražiti za vjenčanje oprost od ženidbene zapreke rodbinstva. Što je poslije bilo s Mijom i Jelom, gdje su živjeli i jesu li imali djece, gdje su i kad umrli, nije poznato. Moguće je da je Mijo i prije i poslije vjenčanja živio u Splitu kao radeći kao težak na imanju kojega splitskog zemljoposjednika, pa možda umro od kuge, koja je od 29. ožujka do 3. lipnja 1784. u tom gradu pomorila 1060 osoba, nerijetko cijele obitelji, toliko mnoštvo da imena pojedinih nisu ni upisivali u matice.

Tako se je, eto dogodilo da su naše dane doživjeli samo potomci Matina i Jelinina sina Luke. Njihov je sin Ggur, kako je već spomenuto, umro neoženjen, a od potomaka Stipanovih (ogranak A.), Markovih (ogranak B.) i Lovrinih (ogranak E.), koji nisu prešli u Lušnicu, nitko nije dočeka živ drugu polovicu 19. stoljeća.

Slavko Kovačić

Prilog: Rodoslovne tablice

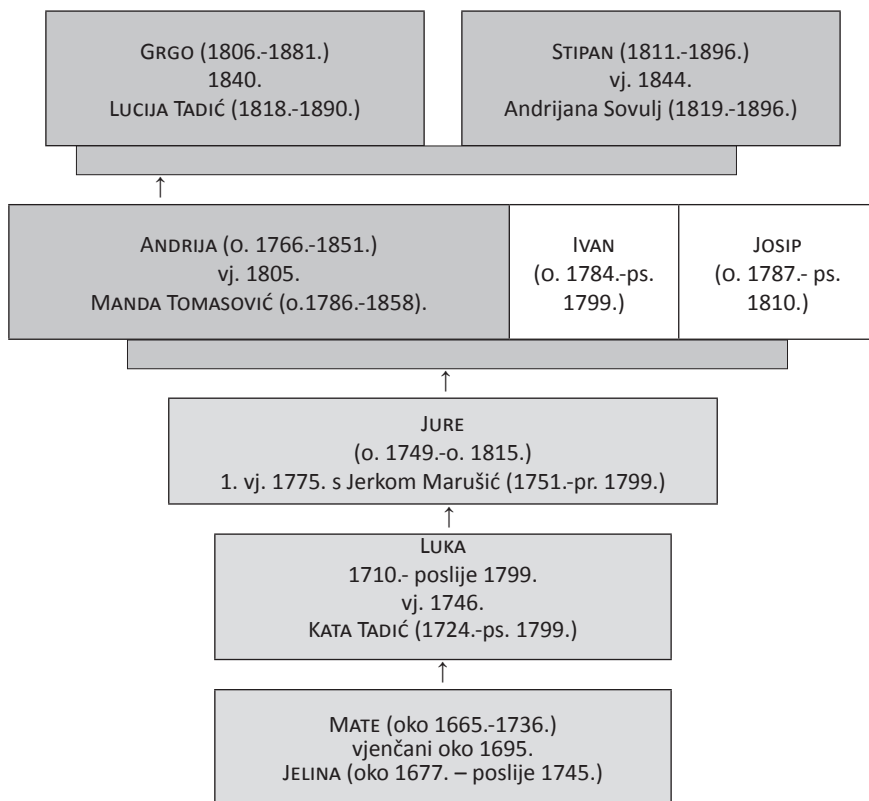
Tablica I.
Potomci Mate Vukasovića i Jeline do njihovih praunuka

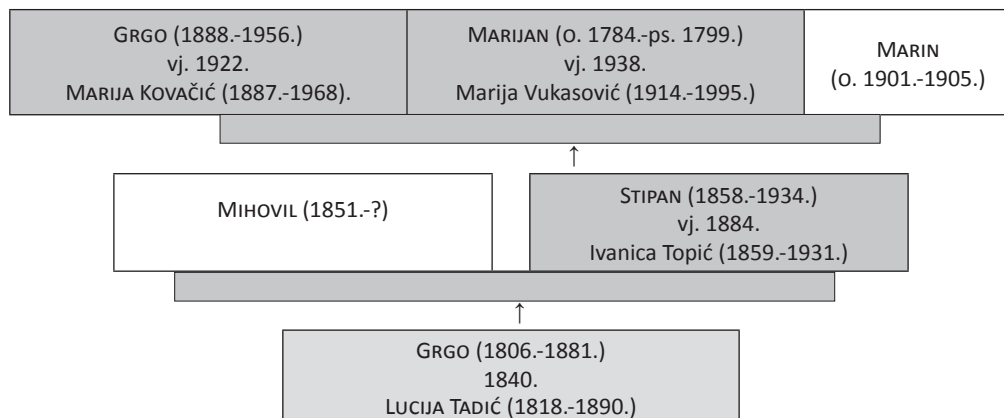
NAPOMENA:

U vrijeme sastavljanja austrijskoga katastra u Lušnici su bila samo tri domaćinstva na čelu Jurinih potomaka iz njegova prvoga braka bio mu je sin Andrija (1766.-1851.), a onih iz drugoga braka sin Ivan (1803.-1871.). Potomci su Petra Lukina tada bili pod upravom njegova sina Mate (1806.-1862.).

Tablica II.
Sinovi i unuci Jure Vukasovića Lukina i njegove prve žene Jerke Marušić

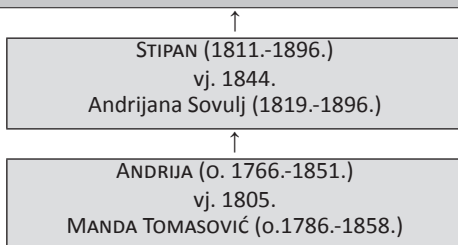

Tablica III.
Potomci Grga Vukasovića Andrijina i Mandina unuka Jure Lukina i njegove prve žene Jerke

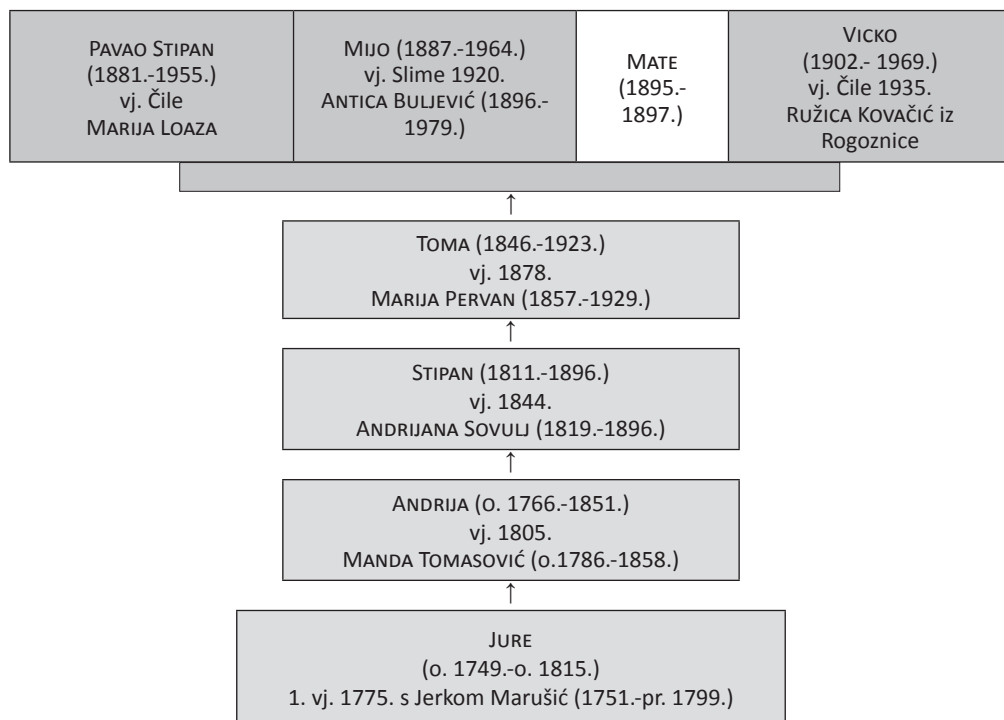
Tablica IV.
Sedmorica sinova Stipana Vukasovića Andrijina i Mandina,
unuka Jure Lukina i njegove prve žene Jerke

TOMA (1846.-1923.)	ANDRIJA (1851.-1933.)	IVAN (1853.-1919.)	ANTON (1856.-1932.)	FILIP (1862.-1949.)	MARKO (1865.-1935.)	JERKO (1868.-1946.)
-----------------------	--------------------------	-----------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

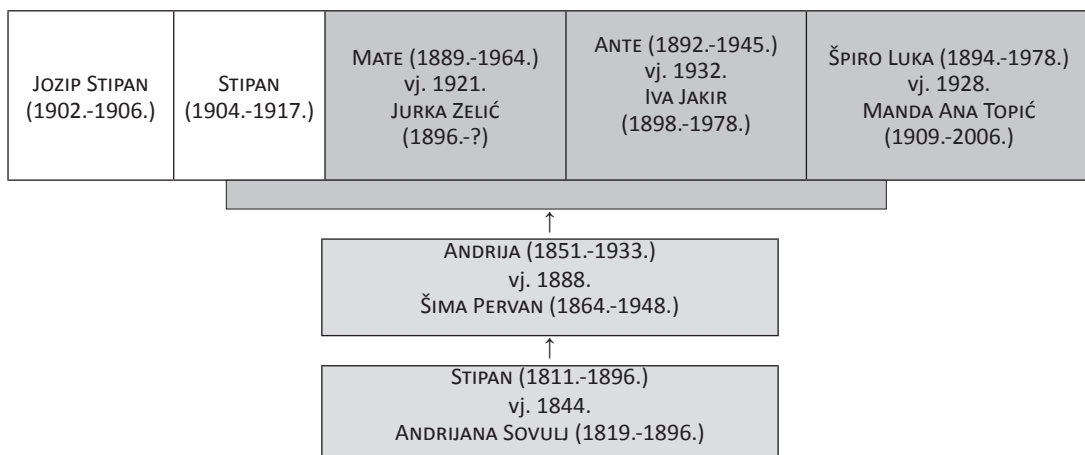

Pogled iz Lušnice prema Penšićima, Dvarima, Oriju i brdu Sidoć

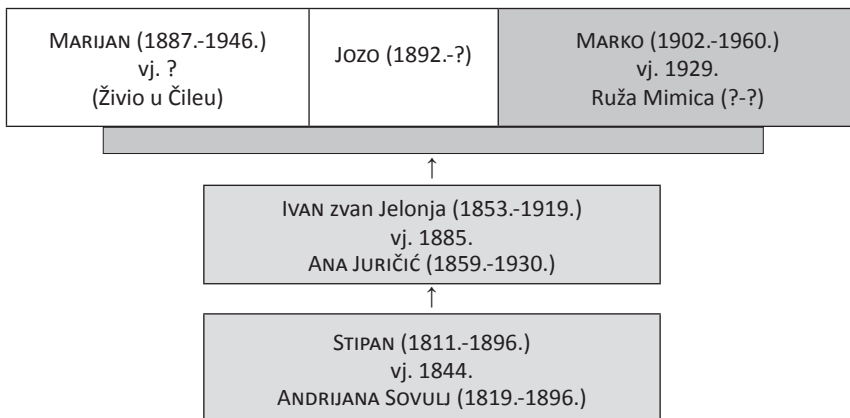
Tablica V.
Potomci Tome Vukasovića Stipanova i Andrijanina,
prvoga praunuka Jure Lukina i njegove prve žene Jerke

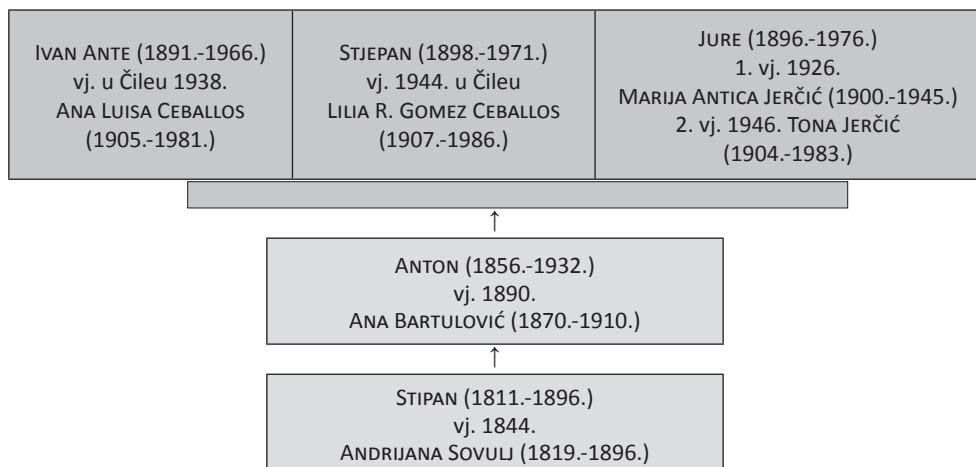
Tablica VI.
Potomci Andrije Vukasovića Stipanova i Andrijanina,
2. praunuka Jure Lukina i njegove prve žene Jerke

Tablica VII.
Potomci Ivana Vukasovića Stipanova i Andrijanina,
praunuka Jure Lukina i njegove prve žene Jerke

Tablica VIII.
Potomci Ante Vukasovića Stipanova i Andrijanina zvanog Žune,
praunuka Jure Lukina i njegove prve žene Jerke

Tablica IX.
Potomci Filipa Vukasovića Stipanova i Andrijanina zvanog Cindro
praunuka Jure Lukina i njegove prve žene Jerke

MIHO LUKA (1897.-?) (Živio u Čileu)	JEROLIM (1902.-?) (Živio u Argentini)	MATE (1910.-1990.) vj. 1941. LJUBICA TOMASOVIĆ (1919.-2003.)	MARIJAN (1895.-1977.) vj. 1924. MATIJA VUKASOVIĆ (1894.-1981.)
--	--	---	---

↑

FILIP (1862.-1949.)
 1. vj. 1888.
 MANDA PERVAN (1856.-1888.) bez djece
 2. vj. 1892.
 JURKA SOVULJ (1873.-1954.)

↑

STIPAN (1811.-1896.)
 vj. 1844.
 ANDRIJANA SOVULJ (1819.-1896.)

Stara kućica među novima

Tablica X.
Potomci Marka Vukasovića Stipanova i Andrijanina
praunuka Jure Lukina i njegove prve žene Jerke

↑

JOSIP (1898.-?)
 vj. 1929.
 FILIPA TOPIĆ (1906.-?)
 Živjeli u Požegi

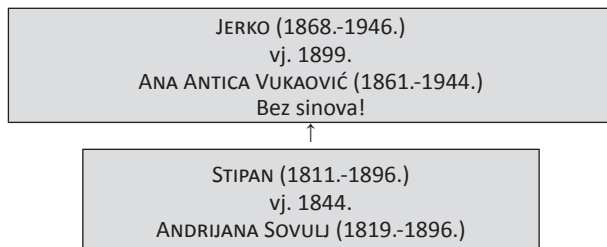
↑

MARKO (1865.-1935.)
 vj. 1895.
 KATA RADIĆ (1867.-1923.)

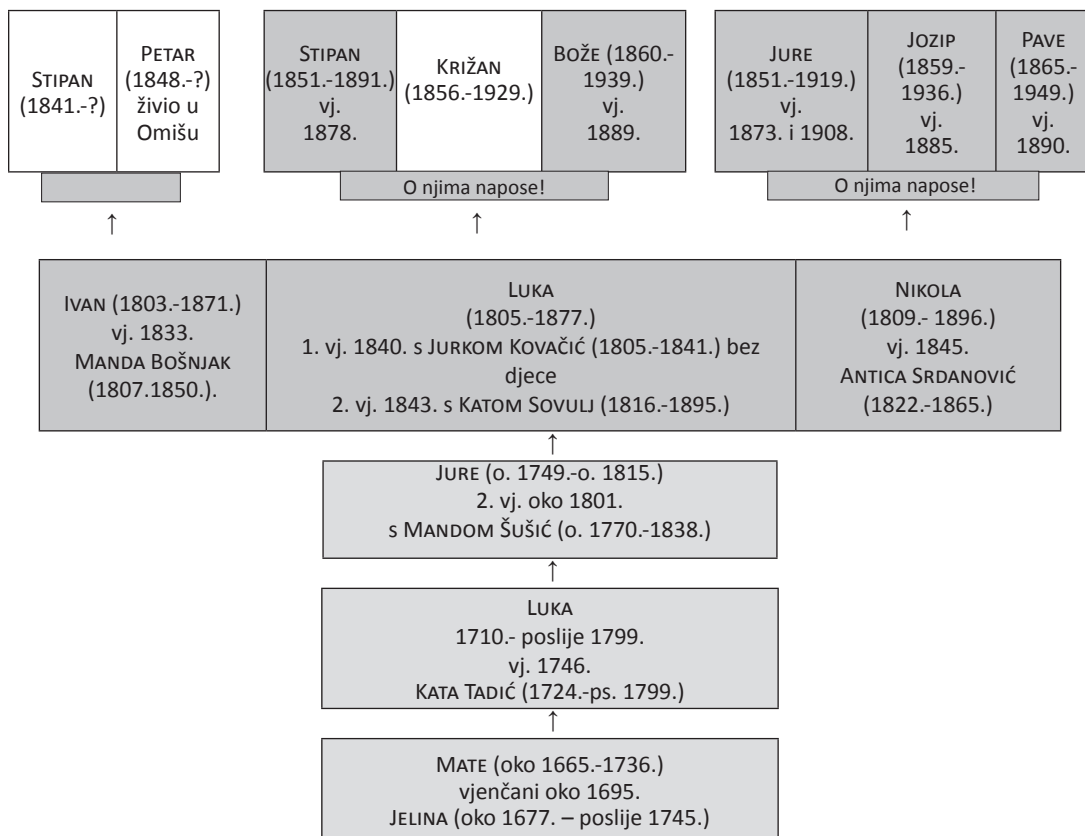
↑

STIPAN (1811.-1896.)
 vj. 1844.
 ANDRIJANA SOVULJ (1819.-1896.)

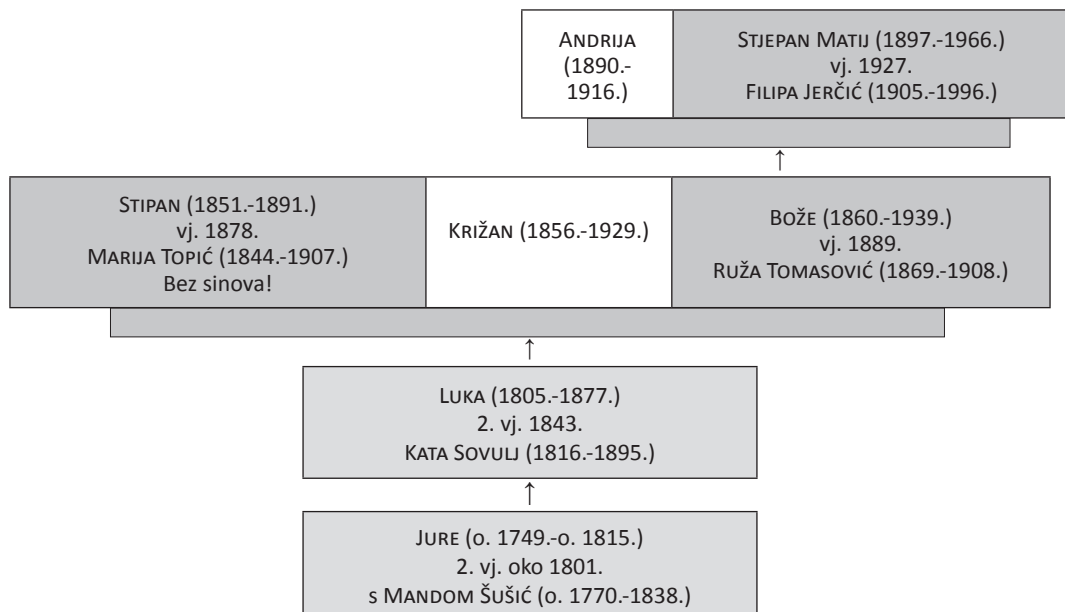
Tablica XI.
Potomci Jerke Vukasovića Stipanova i Andrijanina
praunuka Jure Lukina i njegove prve žene Jerke

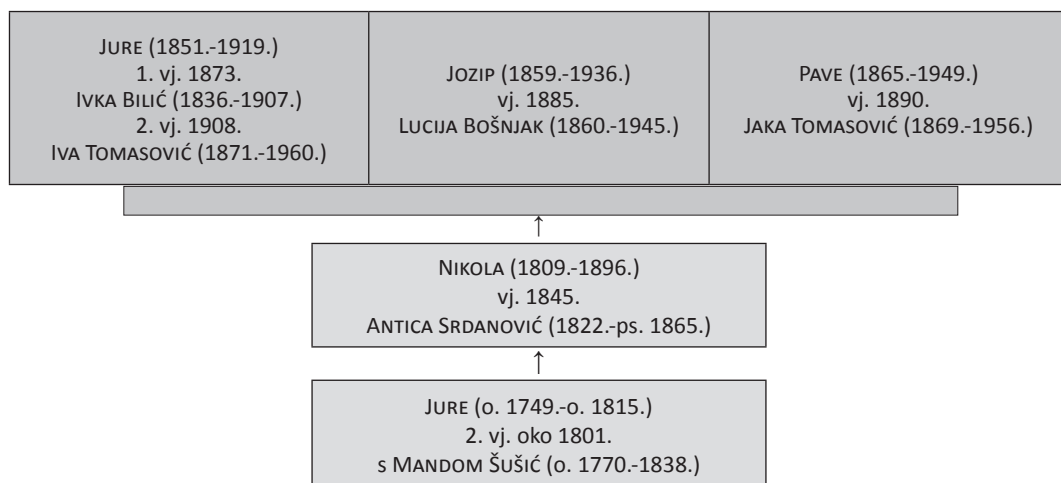
Tablica XII.
Sinovi i unuci Jure Vukasovića Lukina i njegove druge žene Mande Šušić

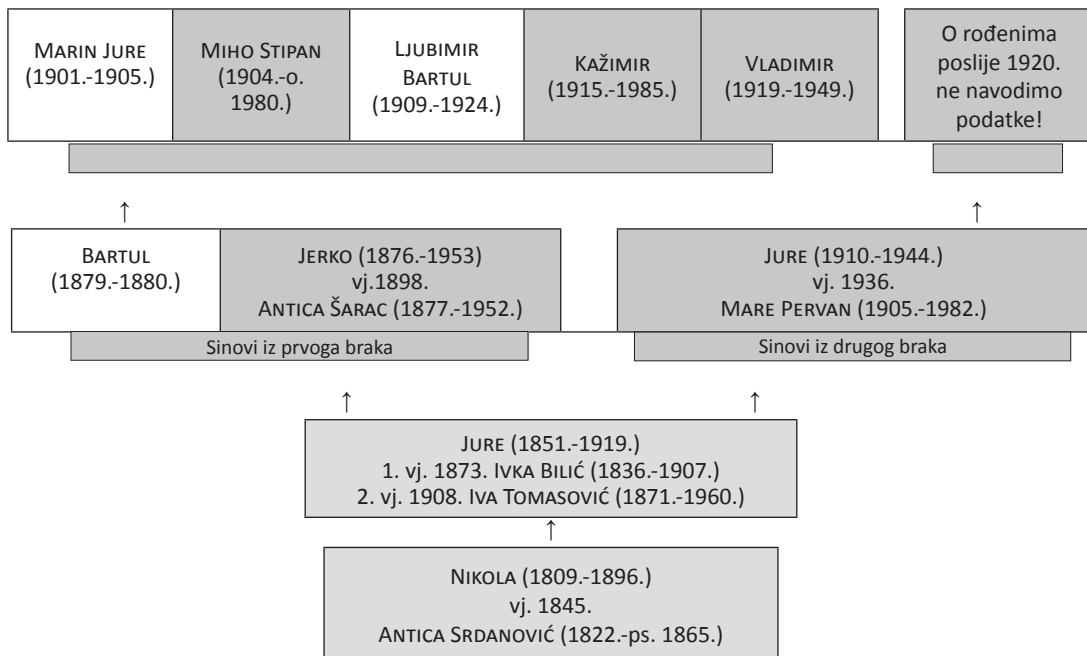
Tablica XIII.
Potomci Luke Vukasovića Jurina i Mandina

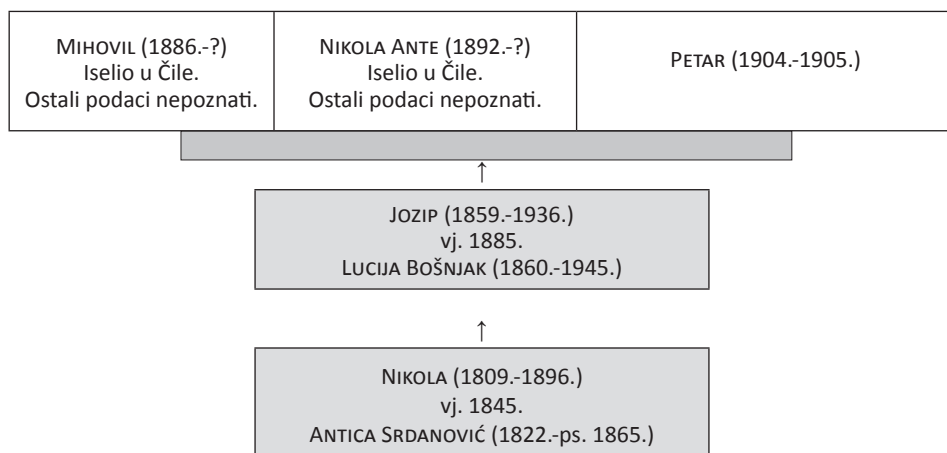
Tablica XIV.
Sinovi Nikole Vukasovića Jurina i Mandina

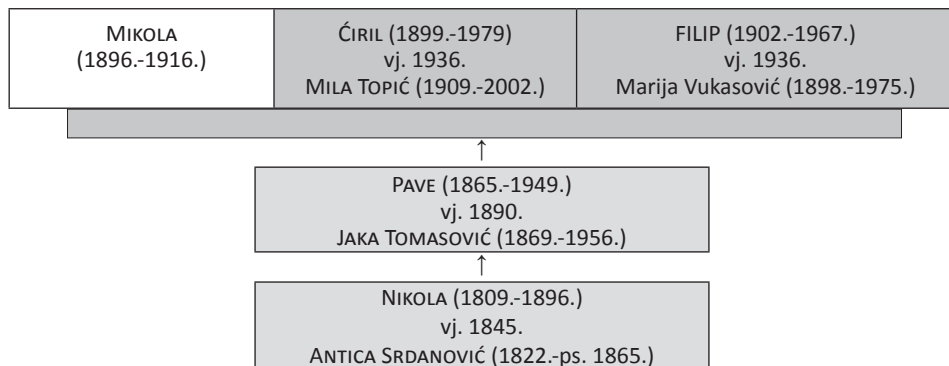
Tablica XV.
Unuci Nikole Vukasovića Jurina i Mandina od sina Jure

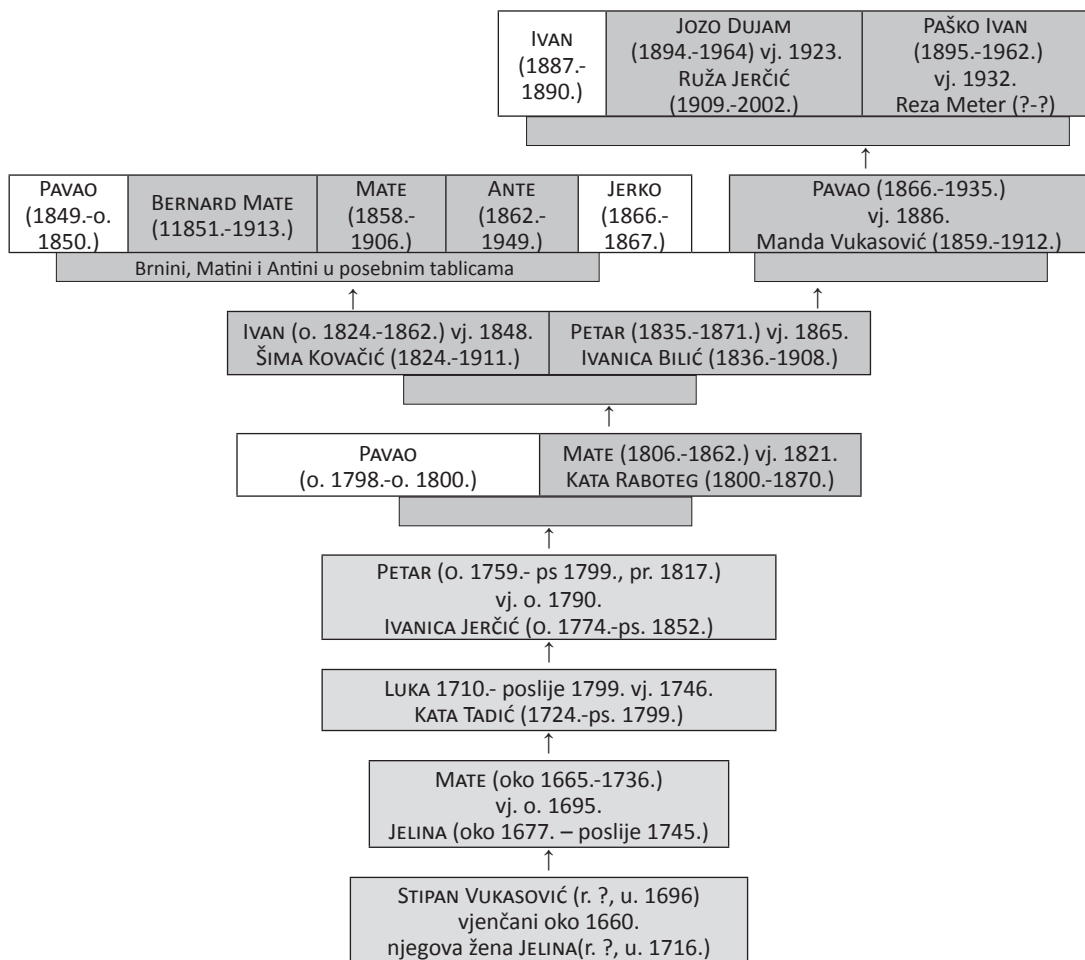
Tablica XVI.
Unuci Nikole Vukasovića Jurina i Mandina od sina Jozipa

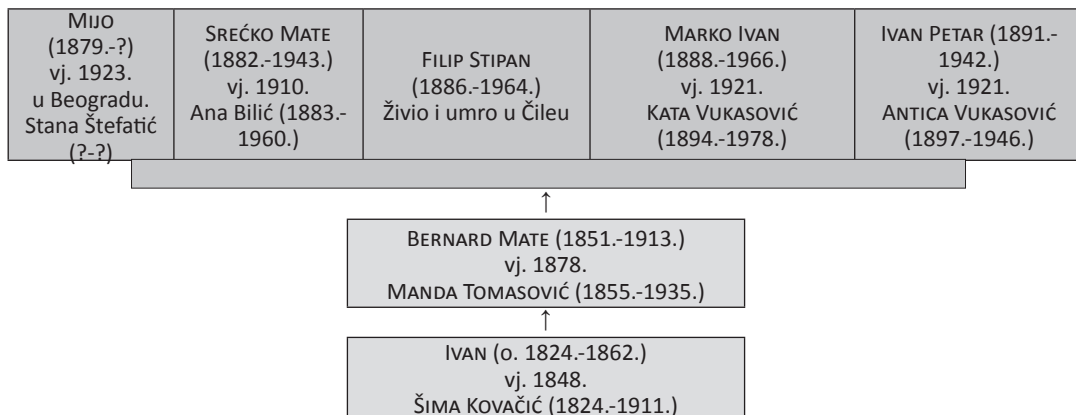
Tablica XVII.
Unuci Nikole Vukasovića Jurina i Mandina od sina Pave

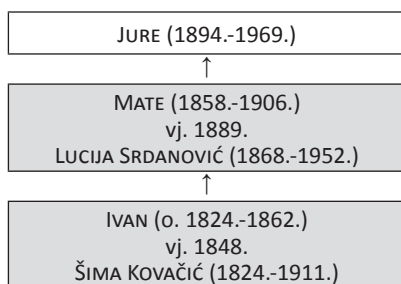
Tablica XVIII.
Potomci Petra Vukasovića Lukina i Katina

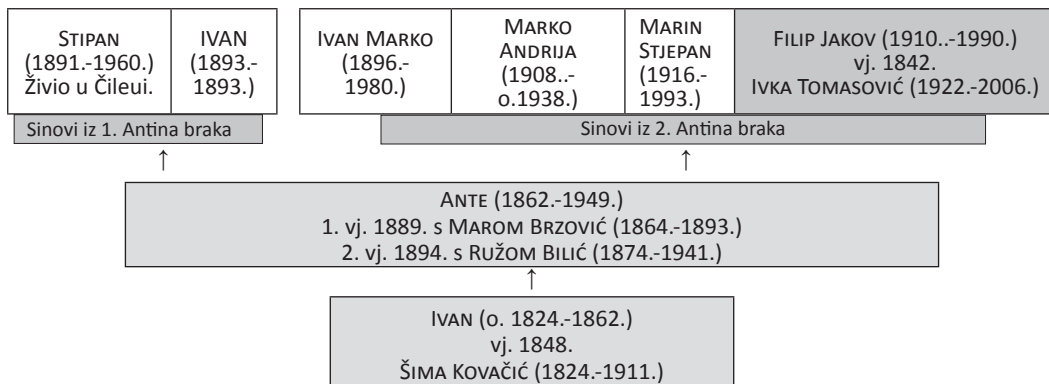
Tablica XIX.
Sinovi i unuci Ivana Vukasovića Petrova i Ivanice Jerčić
1. Brnini

Tablica XX.
Sinovi i unuci Ivana Vukasovića Petrova i Ivanice Jerčić
2. Matini

Tablica XXI.
Sinovi i unuci Ivana Vukasovića Petrova i Ivanice Jerčić
3. Antini

Tablica XXII.
Ogranak Lovre Matina i Jelinina

MIJO (o. 1758.- ?)
vj. u Splitu 1778.
JELA VUKASOVIĆ (o. 1758.-?)

LOVRE (1710.- ps 1775., pr. 1799.)
vj. o. 1755.
O Lovrinoj ženi nisu sačuvani nikakvi podaci!

MATE (oko 1665.-1736.)
vjenčani oko 1695.
JELINA (oko 1677. – poslije 1745.)

STIPAN VUKASOVIĆ (r. ?, u. 1696)
vjenčani oko 1660.
njegova žena JELINA(r. ?, u. 1716.)

O VUKASOVIĆIMA ISELJENIM IZ KUČIĆA U JUŽNOAMERIČKU DRŽAVU ČILE (CHILE)

I. ČILE NOVA DOMOVINA HRVATSKIH ISELJENIKA

1. U potrazi za podacima o iseljenim Kučićanima - želje i prva ostvarenja

Od samog početka sastavljanja rodoslovlja pripadnika kučićkih rodova željeli smo dobiti što više osobnih podataka o iseljenicima iz Kučića u razne države, evropske i osobito one na američkom kontinentu. Naša rodoslovlja ostaju nepotpuna, ako u njih ne uspijemo uklopiti barem podatke o vjenčanju i smrti onih koji su rođeni i odrasli u Kučićima, pa se u potrazi za boljim uvjetima rada, a onda i života, naselili u dalekom svijetu. Bilo bi nam drago doznati to isto i o pripadnicima i ostalih njihovih pokoljenja, tj. djece i unuka, ali do toga je mnogo teže doći.

Prvi mali uspjeh u ostvarivanju te naše želje doživjeli smo iznenada. Bilo je to svršetkom mjeseca listopada 2002., kad su Fernando Vukasović i Patricija Ruz r. Vukasović, brat i sestra iz dalekog Čilea, došli u Hrvatsku pa posjetili, razumije se, i Kučiće. Oni su tom zgodom tražili i dobili od nas podatke za svoje rodoslovlje iz prošlih stoljeća, a mi od njih podatke o njihovima koji su živjeli i žive u Čileu. Potpisanoga je Fernandova i Patricijina ljubav prema zavičaju njihovih djedova, prijateljska srdačnost u susretu s rodbinom i s njim kao urednikom Zova, toliko ugodno iznenadila i razveselila, da je taj susret opisao u sljedećem broju te tom opisu dodao njihovo rodoslovlje (ZRO VIII. 2002., br. 15., str. 53-55). Željeli smo da to bude poticajom

i drugim potomcima naših iseljenika, nalazili se oni u bilo gdje u dalekom svijetu, da se s nama povežu te po mogućnosti pošalju podatke o svojim, koji su došli u Čile i druge zemlje, ondje živjeli, imali svoje obitelji i umrli.

Evo, napokon smo postigli i drugi uspjeh. Zahvaljujući učiteljici Olmi Vukasović iz grada Punta Arenas, koja je više puta posjetila domovinu svojih roditelja i brojnu rodbinu koja živi u Hrvatskoj, uspjeli smo doći do osnovnih podataka o članovima njezine najuže rodbine, potomaka Tome Vukasovića Stipanova (1846.-1923.), što znači njezina oca Vika, strica Stipana i teta Ane i Marije Marte. S njom nas je povezao njezin prvi rođak Vice Vukasović Čulibanov (Navodimo nadimak, jer samo će tako čitateljima našega Zova, onim starijima, biti jasno o kome se radi, jer Vukasovića je bilo mnogo, pa smo ih mogli raspoznavati samo po nadimcima).

Sporazumijevanje s gospođom Olmom olakšano je njezinim izvrsnim poznavanjem hrvatskoga jezika. Ona nam je elektronskom poštom rado poslala spomenute podatke i – na našu molbu – pridodala niz fotografija svojih najbližih. Podatke smo, one osnovne, ugradili u cjelinu opširnog teksta o rodoslovnim granama i ograncima naših Vukasovića, a u ovom ih kratkom prilogu iznosimo i napose, popraćene slikama što u ovom slučaju smatramo osobito vrijednim.

2. Iseljavanje iz Dalmacije u južnu Ameriku

U našim je selima i gradovima stopa porasta pučanstva tijekom druge polovice 19. i prve 20. stoljeća bila izrazito velika. Budući da je obradive zemlje na našem dalmatinskom kršu bilo malo, a samo je vrlo mali broj ljudi mogao živjeti od trgovačke i obrtničke djelatnosti, mnogim je kućnim zajednicama bilo sve teže osiguravati sredstva potrebna za život njezinih mnogobrojnih članova. Mogućnosti zaposlenja izvan rodnoga mjesta do početka 20. stoljeća, pa i do svršetka I. svjetskog rata, jedva da je bilo. Do najteže je krize došlo nakon pojave i naglog širenja filoksera, koja je oko g. 1910. bila gotovo sasvim uništila vinogradarstvo, glavnu privrednu djelatnost u Dalmaciji, od koje su živjeli i oni koji nisu imali vlastite vinograde nego su kao najamni težaci obrađivali tuđe u svom selu, u primorskim i otočkim mjestima.

To naglo i gotovo potpuno osiromašenje pokrenulo je izrazito velike valove iseljenika. Cilj im je bio najčešće Amerika, i to tada manje sjeverna, a više južna, prije svega države Argentina i Čile, u koje je inače stizalo mnogo Europljana u nadi da će na njihovim nepreglednim, a plodnim

i slabo naseljenim prostranstvima, naći dovoljno posla i kruha, a možda i zlata. Tada su se tamo naselili i mnogi Talijani, među njima i preci našega sadašnjeg pape Franje. Stigao je onamo i velik broj Hrvata, osobito na krajnji jug, u predjele Patagonije i Ognjene zemlje. Izraz Ognjena zemlja neka nikoga ne zavara, jer tamo ni usred njihova ljeta nije toplo.

3. Više o povijesti i sadašnjosti čileanske regije Magallanes y de la Antártica Chilena

Ta je regija dobila ime po Fernandu de Magallanesu - pomorskom istraživaču, koji je rođen g. 1480. u portugalskom mjestu Oporto. Vodio je početkom 16. st. dvije ekspedicije prema Indiji. Uvjeren da za plovidbu iz Atlantskoga oceana u Indiju – do koje se stizalo obilaženjem Afrike i plovidbom prema istoku – mora postojati neki prolaz za brodove i u smjeru zapada, odlučio ga je pronaći. Potporu svoga portugalskog kralja za tu ekspediciju nije uspio dobiti. Napokon mu je španjolski kralj Carlos I. stavio na raspolaganje pet brodova i 270 ljudi.

Isplovili su iz Seville u rujnu 1519., prezimili u uvali San Julián u južnoameričkoj Patagoniji te napokon 21. listopada 1520.

Spomenik Fernandu de Magallanesu u Punta Arenasu. Tradicija je moreplovaca koji prvi puta prolaze Magellanov prolaz da poljube nogu na tom kipu.

uplovili u tjesnac koji im je omogućio prolaz do zapadne obale američkog kontinenta. Nakon nešto više od jednomjesečne plovidbe tim tjesnacem dočekale su ih mirne vode oceana, koji će poslije upravo po toj mirnoći biti nazvan Pacifikom. Ploveci nakon toga uzduž američke obale doplovili su do arhipelaga nazvana poslije Filipinima. Magallanes je na jednom od filipinskih otoka smrtno ranjen u sukobu s tamošnjim urođenicima. Umro je tu g. 1521.

Fernando de Magallanes

4. Gradovi Punta Arenas i Porvenir

Grad Punta Arenas (hrvatski: "Pješćana Točka") najjužniji je čileanski grad smješten na sjevernoj obali Magallanova prolaza, upravno središte regije *Magallanes y de la Antártica Chilena*. Po veličini je treći najveći grad u Patagoniji, a jedan od najjužnijih gradova na svijetu. Imao je g. 2008. oko 146.000 stanovnika. Gospodarstvo se je tu ispočetka temeljilo na trgovini tuljanovim kožama, kopanju ugljena i ispiranju pijeska u potocima radi nalaženja zlata. Od posljednje četvrtine 19. st. regija je Magallanes postala najveći uzgajivač ovaca na svijetu. Isto je bilo i s južnim dijelom susjedne države Argentine.

Nagli gospodarski razvoj toga kraja privukao je brojne nove stanovnike. Osim Či-

leanaca s otočja *Chiloé*, tu su bili i brojni stranci, među njima u velikom broju Hrvati, osobito sa srednjodalmatinskih otoka. Hrvatski utjecaj u gradu Punta Arenas vidljiv je po nazivima trgovina i zgrada. Prema nekim izvorima, polovica je njegova stanovništva hrvatskog podrijetla.

Na tamošnju klimu uvelike utječe ocean, tako da su oscilacije između godišnjih doba vrlo male, prosječna temperatura u najhladnijem srpnju je oko -1°C a u najtoplijem mjesecu siječnju je $+14^{\circ}$. U najkišnijem svibnju kiše padne svega 43 milimetara na m^2 . Grad je poznat po jakim vjetrovima (do 130 km/h).

Do izgradnje Panamskog kanala (1914.), luka je Punta Arenas imala svjetsko značenje, a danas služi kao odredišna točka za turističke izlete i za znanstvena istraživanja na Antarktiku. Grad je povezan redovitom trajektnom linijom s glavnim otokom, Ognjenom zemljom, na kojemu je grad Porvenir, u kojemu živi oko 5.500 stanovnika. Nastao je g. 1894. oko tamošnje policijske stanice podignute g. 1884. u doba tzv. „zlatne groznice“ (pohlepe za traženjem zlata). Položen je prema gradu Punta Arenas na suprotnoj strani Magallanova tjesnaca, a izložen dosta jakim potresima, koji se ponavljaju nakon otprilike 63 godine.

Grad je Punta Arenas središte najjužnije čileanske pokrajine i jedne od 22 čileanske biskupije. Površina je te pokrajine i biskupije 132.000 četvornih kilometara, dakle čak 2,33 puta veća nego cijele Hrvatske, a u njoj i sada živi samo 158.000 stanovnika, od čega su 141.000 katolici. Dok je u Hrvatskoj gustoća naseljenosti na 1 četvornom kilometru 70 stanovnika, u cijelom Čileu 23, u pokrajini Punta Arenas na 1 četvornom kilometru prosječno živi samo 1 stanovnik.

Možemo lako zamisliti kolike su teškoće čekale naše ljude, naučene na toplu mediteransku klimu i bujan društveni život, kad su u toj tuđini i u takvim uvjetima, a bez ikakva vlastitog posjeda i kapi-

tala, morali iznova sebi stvarati uvjete za život među strancima. Nepoznato je koliko je bilo onih koji se nisu snašli pa su propali ne ostavivši za sobom traga. Neki su uspjeli zaraditi tek toliko koliko je bilo potrebno za povratak u zavičaj. Mnogi su

ipak upornim radom i štedljivošću sebi osigurali dobre uvjete za život, podigli vlastitu obitelj, školovali ili uspješno zaposlili djecu. Za to je zaista trebalo imati mnogo odvažnosti i truda.

II. POTOMCI TOME VUKASOVIĆA STIPANOVA NA JUGU ČILEA

Od desetero djece Kučićanina Tome Vukasovića odraslo ih je petoro, dvije kćeri i tri sina, što za ono doba, kad nije bilo, kao danas, učinkovitih lijekova za opasne dječje bolesti poput difterije, dizenterije i raznih drugih, nije ništa neobično. Na životu su redovito ostajali najotporniji, koje je život, kako se je nekoć govorilo, od malih nogu čeličio, pa su bili sposobni za teški rad i spremni na oskudicu. Međutim, ako je Toma, nakon što je očevo skromno imanje podijelio s još šestoricom braće, zahvaljujući marljivo

radu svom i svih svojih ukućana i mogao podići na noge i prehraniti spomenuto petoro djece, bilo je i te kako upitno, hoće li to moći njegova trojica sinova, kad jednog dana osnuju vlastite obitelji pa to njegovo malo imanje podijele na tri dijela. Nije mu bilo lako ni dolično opremiti dvije kćeri za udaju. Upravo su njegova djeca kao već odrasli momci i djevojke morali sami sebi postavljati to pitanje i tražiti moguća rješenja. Slušajući sve češće usmeno prenošene vijesti o odlasku nekoga mladića ili djevojke iz Rogoznice, Svinišća, Kučića i drugih bližih mjesta u Ameriku te da su se tamo većinom neloše snašli, odlučili su se i oni na taj podvig.

Ne raspoložemo sigurnim podacima o tome, kad su se u gore spominjane iseljeničke valove počeli uključivati i Kučićani. Tomini zacijelo nisu u tom bili baš prvi. Prema onom što nam je priopćila gospođa Olma Vukasović, oni su stizali u Čile u nekoliko navrata, neki od njih na samom početku 20. stoljeća, drugi neposredno poslije I. svjetskog rata.

Od svih četvero braće i sestara u Čileu je vlastitu obitelj prva osnovala **Ane** (r. 22. 8. 1879., u. 4. 8. 1919.). Udala se je g. 1908. za Andrija Kuvačića iz Gata (r. 14. 3. 1873., u. 25. 7. 1950.). Živjeli su i umrli u Porveniru na Ognjenoj zemlji. Osobni podaci njihovih triju kćeriju: **Cecilije**, **Marije** i **Dragutine**, koje su umrle kao djeca, nisu dostupni, nego samo četvrte, kojoj je bilo ime **Dinka** (r. 29. 9. 1912., u. 16. 12. 2011. u Argentini). Bez podataka smo i za njihovo najmlađe dijete, **Jozu** - Jose,

Ane s mužem i djecom

Stipanova obitelj

pri čijem je rođenju majka Ane umrla (vjerojatno i mali Jozo skupa s njom ili brzo poslije nje). Ostala su trojica njezinih sinova: **JURE** - Jorge (umro u svibnju 1987. u Porveniru), **RAFAEL** (r. 19. 3. 1909., u. 10. 8. 2011. u Porveniru), **MIJO** - Miguel (r. 8. 7. 1910., u. 25. 8. 1993. u Porveniru) i **VICKO** - Vincente (19. 7. 1916., u. 10. 6. 1999. u Porveniru).

U osnivanju vlastite obitelji slijedio ju je brat **STIPAN** (r. 7. 8. 1881., u. 12. 11. 1955.). U Čileu je g. 1910. oženio **Mariju Loaizu** (r. g. 1885., u. 10. 12. 1950.). Živjeli su u gradu Punta Arenas. Imali su šestoro djece, od kojih su tri sina: **STIPAN** - Esteban (r. 19. 12. 1913., u. 20. 5. 1989.), **MIJO** - Miguel (podaci nepoznati), **IVAN** - Juan (r. 26. 10. 1920., ostali podaci nepoznati) i tri kćeri: **Margarita** (r. 3.

11. 1917., u. 6. 6. 1975.), **Rosa** (r. 2. 8. 1922, u. u Coyhaique 9. 11. 2011.), **Em**a (r. 28. 6. 1923., ostali podaci nepoznati).

Tomina je kći **Marija Marta** (r. 20. 8. 1893., u. 19. 10. 1973.) stigla u Ameriku g. 1914. Udala se je g. 1918. za **Miju Mimicu** zvanog Crni, sina Jose Petrova i Lucije Mimica (r. 15. 9. 1881., u. 1952.). Živjeli su u gradu Porveniru na Ognjenoj zemlji te imali šestoricu sinova. To su: **TOME** (r. 19. 8. 1918. , u. 27. 12. 1938. u Porveniru), **VLADE** (r. 1. 5. 1920., u. 21. 1. 1944.), **DANKO** (r. 5. 8. 1922., u. ? u Porveniru), **JOZO** (r. ?, u. ? u Porveniru), **IVO** - Juan (r. 30. 3. 1927., u. 6. 2. 2009. u Porveniru) i **SLAVKO** (r. 29. 5. 1929., u. ? u Porveniru).

Najmlađi brat **VICKO** (r. 4. 2. 1902., u. 1. 4. 1969.) stigao je u Čile g. 1926. Vjenčao se je 1. rujna 1935. u Porveniru s **Ružicom Kovačić Čečuk** iz Rogoznice (r. 1. 9. 1903., došla u Čile 1921. u. ?). Živjeli su u Punta Arenas i u Porveniru te imali kćer **Olm**u (r. u Punta Arenas 30. 3. 1939.) i sina **VELIMIRA** (r. 2. 9. 1940. u Punta Arenas, u. 2. 10. 1942. u Porveniru).

Ružica, Vicko i njihova kći Olma

II. DVOJICA SINOVA ANTE VUKASOVIĆA ZVANOG ŽUNE I NJIHOVI POTOMCI U ČILEU

Na raspolaganju su nam podaci o još dvojici Vukasovića iseljenih u Čile, doduše manje potpuni. To su braća Ivan i Stipan, sinovi Tomina brata ANTE i *Ane Bartulović*.

Stariji brat IVAN ANTE (r. 14. 6. 1891., u. 28. 6. 1966.) stigao je u Čile g. 1920. Nastanio se je u gradu Punta Arenas, gdje je 24. 6. 1938. oženio *Anu Luisu Ceballos* (r. 5. 1. 1905. u Talcahuano, a umrla 30. 5. 1981.). Njihov se sin zove ANTONIO VUKASOVIC CEBALLOS (r. 25. 3. 1950.). Vrlo zanimljiv razgovor s Antonijevim sinom, a Ivanovim unukom, MIRKOM VUKASOVIĆEM MORRISONOM, mladim likovnim umjetnikom, vo-

đen za njegova jednogodišnjeg boravka u Hrvatskoj radi učenja hrvatskog jezika i upoznavanja kulture, objavljen je g. 2011. u ZOV-u br. 32. na str. 47-49.

Drugi brat imenom STIPAN (r. 1. 2. 1898., u. 27. 4. 1971.) stigao je u Čile 23. rujna 1926. Crkveni je brak sklopio 26. 8. 1944. s *Liliom Rosom Gomez Ceballos* (r. 30. 8. 1907. u Punta Arenasu, umrla 13. 3. 1986.). Djeca su im GUILLERMO ERNESTO VUKASOVIC GOMEZ (r. 3. 3. 1940., umro 14.8.1994.), MANUEL ANTONIO VUKASOVIC GOMEZ (r. 7. 2. 1942.) i *Zulma de Lourdes Vukasovic Gomez* (r. 22. 5. 1949.).

III. SINOVI ANTE VUKASOVIĆA IVANOVA U ČILEU

U Čileu su živjela četiri sina i dvije kćeri Ante Vukasovića Ivanova i Šimina. To su bili njegov sin iz prvog braka s Marom Brzović imenom STIPAN (r. 26. 7. 1891., u. 24. 11. 1960. u Porveniru) i trojica sinova iz drugoga braka s Ružom Bilić: IVAN MARKO (r. 18. 4. 1896., u. poslije g. 1980. u Porveniru), MARKO ANDRIJA (r. 16. 1. 1908., u. oko g. 1938.) i MARIN

STJEPAN (r. 6. 4. 1916., u. 1993.). Ni jedan od te četvorice braće nije osnovao vlastitu obitelj. Od dvije Antine kćeri koje su s braćom iselile u Južnu Ameriku nije se udavala *Marija Mila* (r. 27. 10. 1912., u. g. 1996. u Punta Arenas), dok se je *Nika Marija* (r. 14. 2. 1906., u. ?) tamo udala za Kučićanina Matu Topića Jakovljeva s kojim je živjela u Argentini.

IV. POTOMCI MIJE VUKASOVIĆA U ČILEU

Jedan od Vukasovića iseljenim u Čile, o kojima smo uspjeli dobiti podatke, jest i Mihovio sin Antin i Ivanice Sovulj, koji je rođen u kućićkom zaselku Mačkovac 22. rujna 1884. U Čile je došao početkom 20. st., a živio u gradu Punta Arenas, gdje je i umro 23. travnja 1962. Vjenčao se je 4. srpnja 1929. s Ivankom Vrsalović Dragičević iz bračkoga mjesta Povlja. Ona je rođena 9. lipnja 1912., stigla je u Čile g. 1926., a umrla 28. prosin-

ca 1947. Od troje njihove djece kćeri su: *Desenka Juana Vukasović Vrsalović* i *Catalina Maria*, a sinu su dali ime ANTONIO DOMINGO (Ante Nedjeljko), koji je rođen u Punta Arenas 30. srpnja 1933., vjenčan u Punta Arenas 5. svibnja 1955. sa *Sonjom Mac Lean*, a umro u Santiagu 20. VII. 1996. Te smo podatke dobili od Antonijeve djece Fernanda i Patricije, kako je već spomenuto u uvodnom dijelu ovoga priloga.

Ovdje dodajemo osobne podatke i koju riječ više o pokojnoj Mihovilovoj kćeri Desenki Ivanici Vukasović Vrsalović, uglednoj čileanskoj književnici. Ona je rođena 28. ožujka 1932. u Punta Arenasu, gdje je i umrla 2. listopada 2011. Na glas je došla kao vrsna čileanska književnica, prije svega kao pjesnikinja, vrlo poznata u Čileu i izvan njega, dakako, najviše među

pripadnicima brojnih naroda čiji je govorni i književni jezik španjolski, a to je poslije engleskoga najrašireniji svjetski jezik. Pjesme su joj uvrštene u španjolske, hrvatske, francuske i Argentinske antologije. Neke su prevedene i na japanski jezik. Njezini su kratki životopisi uvršteni u sve novije enciklopedije i leksikone pisaca na španjolskom jeziku.

DESENKA VUKASOVIĆ VRSALOVIĆ

POETA, NARRADORA, ENSAYISTA MAGALLÁNICA. GALARDONADA CON RECONOCIMIENTO A NIVEL REGIONAL, NACIONAL E INTERNACIONAL. REPRESENTÓ A CHILE EN SEÚL REP. DE COREA DEL SUR. ÚNICA ESCRITORA CHILENA INCLUIDA EN "WORLD POETRY" 1989 ANTOLOGÍA EDITADA Y PRESENTADA EN LAS OLIMPIADAS DE SEÚL. ESTA MUJER MAGALLÁNICA ESTÁ PRESENTE CON SU POESÍA EN LAS PÁGINAS DE ANTOLOGÍAS DE EE.UU., ESPAÑA, CROACIA, FRANCIA, Y ARGENTINA. ENTRE OTROS LOGROS, SUS TRABAJOS HAN SIDO TRADUCIDOS AL: CROATA, FRANCÉS Y JAPONÉS. MEREcidAMENTE OSTENTA UN DIPLOMA DE EXCELENCIA OTORGADO POR LA UNIVERSIDAD DE COLORADO AT BOULDER. Y ENTRE TANTOS HONESTOS BRILLOS, SU NOMBRE APARECE DESTACADO EN LA ENCICLOPEDIA DE ESCRITORES DE LA LENGUA ESPAÑOLA, EN EL DICCIONARIO DE POETAS Y BIOGRAPÍAS DE LITERATOS DE ESPAÑA.

Nemajući pri ruci ni jednu Desenkinu pjesmu u hrvatskom prijevodu donosimo ovdje presliku jedne od njezinih pjesama na španjolskom

Spomenimo i Yasnu Angeliku Vukasović Álvarez iz grada Punta Arenas, o čijim predcima ne raspoložemo sada, nažalost, nikakvim podacima. Ona je g. 1997. bila čileanska kandidatkinja za Miss svijeta. Odgojila je svoje četvero djece.

Yasna Angelika Vukasović Álvarez sa svoje četvero djece

Sastavio: don Slavko Kovačić

CREUSA

Desenka Vukasović V.
Magallánica

Esta es la hora, el instante preciso
en que las luciérnagas están de regreso
y, Creusa, perdida en la nada,
desentonando notas en el pentagrama del alba.

Rompía el oleaje sobre el atlántico,
un cielo estival se desgranaba en sombras
pero, de ella, ni señales, ni rastros,
cuando atando andaban su rostro entre los otros.

Cualquiera hubiese pensado que...
ahí radicaba el quid del asunto
y, en la más elemental psicología humana,
palabras sacan palabras:
que iba al encuentro de lo no vivido,
que estaba de pésimo talante,
sin identidad propia,
tratando de agotar reservas mentales
en lo material de los afanes diarios;
pero no, lo único cierto era que,
conforme la oscuridad surgía,
en la trama inclemente de su risa
algo sonaba a falso,
como argolla de oro en mano de esclava.

Mientras tanto, en la fullería legal
de doctos y leguleyas
quedó registrado, con bastante resabio,
Creusa: tipo caucásico, alta y hermosa,
labios de rosa encamada,
bronceada la piel por el sol caribeño...

(¡ necio sería el hombre que la entregara!)

BOŽE, ČUDNO JE BILO

O Bože, baš mi je čudno bilo!
Pod odrnon okaca na po usuvanog,
nakon upotnog dana kad odmor traži tilo,
cilu smo noć probdili u dvoru ja i moj čaća.
Za okruglon pločon meknutoj na trupinu
od duba što je resta u Lokvanju,
na 'noj ježi, odma ispod Dulubine.

O Bože, baš je bilo čudno.
Cilu smo noć ja i moj čaća sidili u dvoru.
Na tlevu kadrma, pozbita stina do stine.
Ja se obaziren okolo, u dvoru sami nas dvoje:
od vignja priškurena vrata, nakovanj viri iz mraka,
nad patrinon taraca, na njoj zelena leštera stoje.
Otvaran usta, tija bi štogod pitat',
al' glasa pustijo nisan, samo san čaću čujo.

O Bože, čudno mi je bilo.
Te noći što san je prosidijo u dvoru
svašta mi je čaća ispriča, sve što mu je srcu stalo:
ja san pomjivo sluša o didu, babi i stricin.
Čaća pogleda u me, uzda'ne i zastane malo:
sestra Ĵubica, braća Jerko, Miho i Stipe,
tugon i' spominje, da o'kad i' vidijo nije!
Odma potle prvoga rata svi četvero partili u Čile.
Pa kako su kopali gustirnu, a unda digli kuću:
cili su boj digli za samo misec dana.

O Bože, kako mi je čudno bilo!
cilu smo noć sidili pod odrnon ja i moj čaća.
Svašta mi je čaća ispriča, a meni malo čudno:
viganj odavno srušen, ni kadrme na dvoru nema,
i mlin od maslina tu je, a njega smo odavno makli.
Zbilja to nije bila, meni se samo snilo.

O Bože baš je čudno bilo!,
Jer evo, k'o treptaj oka, tako mi prođe taj san.
Soba puna sunca, nad krevetom prašina blišći.
To ja bijah budan, već dobrano zapasa dan.

Na krevetu mirno ležin, slike se snova vrte:
sve mi ostalo u "u glavi" k'o da je zbilja bila.
San taj što znači nije mi važno, što mi je činiti znaden:
u sakristiju Ivanu, zapisat mise za mrtve.

Čovik

SUNČANO JEDRO

U kružnome tijeku
sve se ponavlja
gledaju nas
anđeli sa obzorja
pod kristalnim svodom
prostranoga neba
ljubav je Tvoja
beskrajna.

Svi su
nekamo krenuli,
svi su
tebe dozivali
i čempresi
su opet narasli
i rijeka je
našu pjesmu pjevala
i molitvu
iskrenu nosila.

Zauvijek ostani
sunčano jetro
nad morem dubokim,
nad nebom i zemljom,
nad našim
ozeblim svijetom.

Branka Mlinar, Omiš

ZAZVAH TI IME

Uskovitlalo se more
u bijesu bure,
u draču i trnju zime.
Nigdje nikoga uokolo.

Poleglo cvijeće
i slomljene grane.
Zazvah ime Božje
da utrne taj vjetar
i vrati sunce.

Zazvah ime Božje
da me ugrije,
ohrabri, smiri.
I on po velikoj
milosti svojoj
prikloni svoje
uho k meni
i na rukama
mu svetim
zasja svjetlo.

Branka Mlinar, Omiš

CVJETNJAK U VREMENU

Lijepo je znati
da će iz ove ruže
opet poteći more ljubavi.
Kad je primim u dlanove
zažarit će se lice
od beskrajne topline,
procvjetat će usne
od nježnog dodira.
I ja ću biti budna
jer želim s tobom pjevati
kada anđeli
krila od svile pokrenu
i zraka sunčeva
pozlati moj glas.

Lijepo je znati
da će iz ove pjesme
opet poteći more ljubavi.

Bit će to
cvjetnjak u vremenu,
svetkovina ruža
za nas.

Branka Mlinar, Omiš

PRISTAJEM

Pristajem
položiti ruke na tvoje nježne dlanove
i u ovom metežu vremena
slušati mudrost tvoje riječi,
omeđiti prostor beskrajnim
zrakama tvoje ljubavi,
osvijetliti prozore
svjetiljkama upaljenim u središtu tvoga srca
u kojemu prebiva blagost istine
prihvatiti pjesmu
sa tvoga uzglavlja,
koračati stazama dostojanstva,
graditi mostove od molitve,
ići ususret nebu,
blagovati tvoj kruh i vino,
svjedočiti i znati
snagu tvoga križa,
radost tvoga uskrsnuća.
pristajem biti tvoja
jer samo s tobom Kriste
svijet ima lice čovjeka.

Branka Mlinar, Omiš

TATA, SRETAN TI USKRS!

Na Uskrsno jutro slažem jedan mozaik
Mozaik sjećanja na Tebe
Sve ono što o Tebi znam i što za Tebe osjećam.

Teško je ispričati priču o životu
Bez obzira koliko on dug bio
Jer samo Ti znaš i
Samo Bog zna sve Tvoje trenutke.

Djetinjstvo na kamenjaru
Mladenaštvo na Križnom putu
Zrelost u neizvjesnosti i strahu
Starost spokojnu uz svoje najdraže.

Tvoju priču i sve komadiće mozaika života
Povezuje molitva Bogu
Živom Bogu u Tvome skromnom i vjernom srcu.
Povezuje dobrota prema čovjeku
Svakom čovjeku „malom“ i „velikom“.

Našao si Ga Tata, sigurno ste se već sreli
Tamo gdje sve traje...
I zato ću Ti danas srcem i molitvom reći
Tata, sretan Ti Uskrs!

Varaždin 31.03.2013.

*Križni put vjernika Omiškog dekanata
u Katunima 10. ožujka 2013.*

MOJE LJETO

Boja vala je lijepa.
Prekrasno je more.
Sunce grije more.
Malo kasnije
počela je padati kiša.
Puhala je bura.
Bilo mi je lijepo.
Galebi su letjeli.
Dupini plivaju.
Kiša je prestala.
Opet je sunce.
Bila je duga.
Bilo je toplo.
Brodovi voze.
Skakala sam u more.
Plivala sam.
Smijala sam se.

Petra Raboteg, 1.r.

MOJA MAMA

Moja mama je jako, jako, jako dobra.
Kuha lijepu hranu, pogotovo kolače ukusne, jako ukusne. I voli jako, jako, jako, jako tatu. Voli jako, jako, jako, jako domovinu Hrvatsku. Jako je lijepa, ima muža. Tata mi je informatičar, a mama je domaćica. Ona voli nas djecu, a ja volim moju cijelu obitelj.

Petar Topić, 1.r.

PET SASTAVA POD NASLOVOM MOJA MAMA

Moja mama jako je lijepa. Srce si, volim te. Hvala ti što mi pomažeš. Dobra si prema meni. Puno te volim. Najbolje mi je s tobom. Ma prepuno te volim. Volim se s tobom igrati memori. Draga si mi. Tvoja Petra!

Petra Raboteg, 1.r.

MOJA MAMA

Meni je najbolje kada se s mamom igram. Volim svoju mamu najviše. Najbolje mi je kada mi peče palačinke. Hvala ti kada mi kupiš vodene balone. Ako mi kupiš robu, nisam tužan nego sretan. Jako volim kad mi dadeš da izađem vani, jer se volim igrati. Najbolje mi je

kada idemo šetati sa sekom. Lijepo mi je kada mi kupi nešto, a nisam rekao, jer volim iznenađenja. Volim najviše mamu i tatu.

Josip Marunčić, 1.r.

MOJA MAMA

Moja mama je meni najdraža i najbolja i volim je najviše na svijetu. Mi zajedno šetamo psa. Moja mama se zove Slavica. Ona peče najbolju picu. I svatko bi poželio takvu mamu, jer je jako dobra.

Lucija Srdanović, 1.r.

MOJA MAMA

Moja mama je lijepa. Ona je srednje visine. Njene su oči plave, a kosa narančaste boje. Najviše voli nositi trenerku, kad smo u kući, a kad negdje idemo, onda se sredi.

Ona je marljiva, spretna i miroljubiva. Mama je najsretnija kada je zagrlim. Ona je draga. Ja svoju mamu volim, jer mi rado pomaže.

Antea Topić, 2.r.

MOJ PRIJATELJ

Borna i Luana idu u 1. k razred,
Borna i Luana uče slova,
Borna i Luana idu u šetnju,
Borna me nasmijava,
Borna je dobar,
Borna mi digne torbu,
Borna je zaigran,
Borna je dobar prema meni,
Drago mi je, jer mi je prijatelj!

Luana Pervan, 1.r.

Ante Šarac, 3. r.

Lucija Srdanović, 1. r.

TERENSKA NASTAVA ZAKUČAC

moji prijatelji i ja išli na terensku nastavu u Zakučac. Penjali smo se na planinu. Vidjeli smo puno mirisnih biljaka. Vidjeli smo s visine Cetinu. Čitali smo plakate na kojima je pisalo o biljkama i životinjama. Neki su plakati bili o povijesti. Došli smo do svetišta sv. Leopolda Bogdana Mandića. Ušli smo u pećinu i vidjeli kapelu. Vjeroučiteljica nam je pročitala priču. Otišli smo do rodne kuće Jure Kaštelana. Tamo je učiteljica čitala pjesmu. Na kraju smo grlili visoke jablane. Meni je bilo najljepše, kad smo se penjali na planinu.

Josipa Kovačić, 2.r.

DA SAM TREŠNJA

Da sam trešnja, sad bih bio pun cvjetova. Jer to se bijelo cvijeće dobiva u rano proljeće. Cvijeće mami pčele da lete oko mene. Ljudi oko mene oru, krumpire sade i svašta još rade. Ja jedva čekam da novo lišće dođe, plodovi narastu i da djeca jedu s mojih grana. Nije loše biti trešnja, ako te netko u drva ne iscijepa.

Ante Šarac, 3.r.

DA SAM KAPLJICA S PLITVICA

Da sam kapljica s Plitvica, živio bih u jednom od 16 jezera. Spuštao bih se niz vodopad. Ljudi bi me dolazili gledati i divili bi se kako je lijepo jezero u kojem ja živim. A ja bih uživao gledati ljude kako dolaze di-

viti se ljepoti Plitvičkih jezera. Kad bi došle ljetne vrućine, ispario bih u visine, a zatim se pretvorio u oblak i odmah pao u isto jezero. Razgovarao bih s drugim kapljicama i igrao se s njima. S drugim kapljicama skakao bih niz vodopade. Kad bih ispario, obišao bih sva jezera i sve vodopade. Posjetio bih mnoga drveća, mnoge životinje i s njima razgovarao. U nekom jezerima ima virova, bio sam tamo jednom, izgleda kao vodeni vrtuljak. Zimi se ponekad zamrzne jezero u kojem ja stanujem pa sam do proljeća led. U jesen moj dom prekriven je lišćem. Kad ljeti grmi i sijeva, sve kapljice su uplašene. Dobra stvar je kad kiša pada da se doseli mnogo drugih kapljica. To bi bio moj život da sam kapljica s Plitvica.

Neno Radić, 4.r.

U SVETIŠTU SVETOG LEOPOLDA MANDIĆA

Jedne srijede bili smo u svetištu velikog sveca. Taj dan je bio lijep. Svetac u čijem svetištu smo bili zove se sveti Leopold Bogdan Mandić. Kad smo došli u svetište, dočeka nas je kip svetog Leopolda. Iako je bio visok samo 135 cm, u njemu je bila velika mudrost i ljubav. On nije bio samo svetac, već i čovjek dobrog srca koji je uvijek opraštao i molio za one koji su čak znali reći da nije nimalo vrijedan i ismijavali ga. Sveti Leopold je bio svetac ispovjedaonice, svetac ljubavi i prijateljstva te crkvenog jedinstva. Osjećam i znam da mu je bilo teško trpjeti to ismijavanje.

Učiteljica nam je u svetištu pričala priču o tri stabla koja su imala svoje snove. Prvo je željelo biti škrinja puna blaga, drugo je sanjalo postati veliki moćni brod, a treće narasti do neba. Želje im se ipak nisu ostvarile. Od prvog drveta napravili su jaslice u koje je kasnije položen Isus. Od drugog lađu u kojoj je spavao Isus pa utišao oluju na moru, a od trećeg križ na kojem je Isus umro. Prvo drvo je shvatilo da drži najvrjednije blago na svijetu, drugo da je u njemu najveći kralj od svih kralje-

va, a treće da je sad povezan s nebom. Nakon te poučne priče obišli smo spilju i pomolili se. Vani smo i zapjevali.

Shvatila sam da je sv. Leopold bio velik čovjek ljubavi i prijateljstva kakvi i mi možemo postati. Čitao je srca i mnoge priveo Bogu.

Sveti Leopold podrijetlom je iz Zakučca. Želim da se zna da i malo selo ima velikog sveca. Drago mi je da sam bila u Svetištu svetog Leopolda Bogdana Mandića u našem Zakučcu.

Petra Kovačić, 5.r.

KAD BIH BIO RIJEKA

Kad bih bio rijeka, tekao bih velikim prostranim dolinama punim cvijeća i stabala.

Prvo bih krenuo od izvora. Izvor je dubok i pun moje slatke vode. Oko izvora raste zelena trava i šareno cvijeće. Izvor se sjaji na suncu. Riječno korito je do vrha napunjeno vodom koja hitro teče prema ušću. Ribe i ribice u koritu plivaju i traže hranu. Ja se ulijevam u more. Na ušću moja zelenkasta voda spaja se s plavim velikim morem. Dok putujem koritom, stabla i cvijeće me dozivaju kao da govore: "Dođi se igrati s nama." Ptice selice koje se vraćaju s juga pozdravljaju me glavom, jer su im krila zauzeta. Na ušću galebovi gaču, a brodovi s putnicima kreću na put. Nadam se da će se moj tok proširiti pa ću moći putovati u druge zemlje i diviti se njihovim prirodnim ljepotama.

Zabavno je biti rijeka i putovati po svijetu.

Kažimir Souvlj, 5.r.

KUTIJA BOJA

Kad otvorite našu kutiju boja ona je poput snova.

Puna je mašte i igara,
Pjesme i kratkih šala.

Na nebu vidite oblake, duge
i šarolike pruge.

Sva djeca je vole, a pogotovo njene boje.

Kad otvorite našu kutiju boja,
Preplavit će vas sreća, veselje i
pregršt naših želja.

Samo vas molimo za malo mašte
i vidjet ćete našu malu tajnu.

Ana Vukasović (D), 6.r. / Ana Vukasović (I), 6.r / Darinka Vukasović, 6.r.

Petra Kovačić, 5. r.

JA U LJUBAV VJERUJEM

Ljubav je kad se osjećaš potpuno izvan sebe, kad misliš da je cijeli svijet tvoj, kad misliš da su ti u trbuhu leptirići.

Tek poslije dođu loše stvari kao manjak koncentracije, ranjivost i depresija. Ti osjećaji nisu dobri jer imaju jake posljedice, npr. zbog manjka koncentracije mama te više, jer ne slušaš na satu, i općenito ne slušaš. Zbog ranjivosti si cijeli životnu ranu. Zbog depresije te nitko ne primjećuje i izgledaš dosadno. Ljubav ti ili zagorčava život ili te usrećuje. Ta ljubav je prevrtljiva. Ona ti pokaže svoju dobru i lošu stranu. Ljubav je depresija i sreća u isto vrijeme, tuga i radost u isto vrijeme, smijanje i plakanje u isto vrijeme.

Zato sam ja odustao od ljubavi do osamnaeste godine kad ću naći pravu i oženiti se. Bit ću sretan zahvaljujući ljubavi, ali, do tada, žene jednostavno nisu za mene.

Matija Šarac, 7. r.

MOJI POSLJEDNJI DANI U OSNOVNOJ ŠKOLI

Tek sada shvaćam kako vrijeme brzo leti... kao da sam jučer bila prvi razred i učila slova, brojke... Sada sam već osmi razred i moram donijeti jednu od najvažnijih odluka u životu.

Već duže vrijeme razmišljam o svemu što sam prošla u našoj maloj osnovnoj školi. To su lijepe uspomene, ali i one ne tako lijepe. U ovoj školi doživjela sam svoje prve uspone i padove, svoje prve petice i jedinice. Veselim se odlasku u svijet, ali ipak sam tužna što ostavljam ovo sve. Najviše me boli rastanak od mojih prijatelja. Svi su bili uz mene kada mi je bilo najteže, dijelili su sa mnom moju sreću... Sada svatko mora poslušati svoje srce i ići svojim putem. Mislim da sam za sobom ostavila velik trag. Da mogu nešto mijenjati, ne bih ništa mijenjala. Upravo prolaze moji posljednji dani u osnovnoj školi i namjeravam ih dobro provesti. Željela bih za sobom ostaviti još veći trag, želim se truditi sve do kraja ovog našeg druženja. Jako volim ovu školu i sve u njoj. Ponosna sam na sve ono što sam do sada učinila, na svoje uspjehe. Zahvaljujem Bogu za učitelje koji su nas vodili kroz važni dio našeg života. Uz njih sam puno naučila i

još učim. Želim im sreću i neka ih Bog prati kroz njihov život. Unatoč rastanku jedva čekam pokazati svijetu svoje znanje i vještine. Nikada ne bih dospjela ovako daleko da nije bilo ovih divnih ljudi koji su me pratili i koji su bili uz mene. Nikada neću zaboraviti ovu školu, naše učitelje i moje divne prijatelje. Zauvijek će mi ostati u lijepom sjećanju.

Svima njima želim sreću, posebno mojim prijateljima da odaberu dobar put. Poručujem im da slijede svoje srce jer tada ne mogu pogriješiti. Da nije bilo ovih divnih ljudi, moje djetinjstvo bilo bi neispunjeno i prazno. Uvijek ćete ostati u mom srcu i neka vas Bog prati u svakom trenutku vašeg života.

Anica Topić, 8.r.

MOJI POSLJEDNJI DANI U OSNOVNOJ ŠKOLI

Sjećam se svog prvog razreda, kao da je bio jučer. Svakodnevne igre, novi prijatelji, druženja, smijeh... To je ono što je ispunjavalo moje „dosadne i napore“ školske dane.

Prva četiri razreda prošla su kao vjetar. Onda je došao peti razred. Novi učitelji, brige i problemi mojih nestašnih vršnjaka. Osjećam se kao da se nisam uspjela ni

okrenuti, a već sam došla u osmi razred. Sada se bliži kraj mojoj osnovnoj školi i sad tek shvaćam ona odrasla razmišljanja da je najljepše ići u osnovnu školu. Željno sam iščekivala taj uzbuđujući osmi razred, a sad bih najradije da se vrijeme vrati, da mogu sve ovo ponoviti. Pa tako jednom, dvaput... ma ti suću puta i sigurna sam da mi ne bi dosadilo. S

Vlatka Topić, 8. r.

Stipe Bartulović, 5. r.

osmim razredom došli su novi problemi i naravno strah, suočavanje s odlukom što dalje? Koju školu upisati? To su odluke o kojima mi život ovisi. Priznajem, dosta sam neodlučna i iskreno, strah me je srednje škole. Mislim da sam premlada za donošenje tih važnih odluka, ali se nadam unatoč tomu da ću ipak odabrati pravi put i školu. Htjela bih u životu raditi ono što volim i želim. Od toga svega najviše me rastužuje činjenica da ću izgubiti svoje prijatelje. Toliko smo toga skupa prošli i učinili, čudno će mi biti bez njih sljedeće školske godine. Nadam se da će i oni odabrati pravi put i da nećemo potpuno zaboraviti ove naše „lude“ školske dane.

I da, mislim da smo mi svi zapravo oduvijek voljeli školu, ali da smo se bojali svojih osjećaja i zbog toga ih skrivali i šutjeli.

Magdalena Šarac, 8.r.

S PRIJATELJEM NIKADA NISI SAM

Od kada se rodimo, netko je uvijek uz nas. Netko je uvijek tu da se brine o nama. U početku su to naši roditelji, obitelj, oni su naše blago. Poslije našu neizmjernu ljubav dijelimo s još jednom osobom. To je naš prijatelj. On nas bodri, tješi i usmjerava na pravi put. Zna što je najbolje za nas. U teškim trenucima kada mislimo da smo pokleknuli, on nas diže i ohrabruje.

Svatko od nas bi trebao imati prijatelja jer je s njim puno lakše. Važno je imati osobu od povjerenja. Dok sam bila mlađa, imala sam sve što mi je potrebno, obitelj koja me voli i prijateljicu koja je uza me. Kasnije je postajalo sve teže, ali sam imala sreće jer sam uza se imala svoju najbolju prijateljicu. Uvijek si pomažemo. Ona je najbolja. Zna kako se osjećam. Izmam mi osmijeh na lice u svakoj teškoj situaciji i zbog nje se ne osjećam usamljeno. Ne znam kako neke osobe mogu biti bez prijatelja ili pak imati lažne prijatelje. Sigurno im je teško jer se ne mogu nikome povjeriti, već sve čuvaju za se. Zbog toga čuvam svoje prijatelje, a posebno svoju najbolju prijateljicu, jer su prijatelji blago ovog svijeta. Oni su nam potrebni kao što nam je potreban zrak koji udišemo, hrana koju jedemo, voda koju pijemo... Oni poznaju naše vrline i prihvaćaju naše mane... Oni su nam kao galaksija, sve o nama znaju, sve daju, a ništa ne očekuju zauzvat. Stvoreni smo kao društvena bića i zbog toga ne možemo bez prijatelja.

Potrebno se zalagati za prijateljstvo jer je ono kao cvijet koji je potrebno njegovati kako bi preživio. Važno je u tome dati i cijeloga sebe, biti podrška toj osobi, pomagati joj u svakoj situaciji. Tada ćeš i ti biti sretan, potpun i sve dobro će ti se vratiti.

Jelena Topić, 8.r.

DIDOVE PRIČE (19)

GUBAVICA

Tako ona te litnje noći dođe do Gubavice, priđe bliže silovitoj i velikoj vodi šta je tukla o stine, sagne se i uzme u obe ruke te moćne cetinske vode šta u sebi ima veliku snagu, pa se triput umije u čistoj vodi Gubavice. Vрати se kući prije nego se oglašiše zadnji pivci i prije nego svane, pa se umorna sruši na postegu i utaman zaspe.

Sunce je bilo davno izašlo kad se je probudila, čim se digne odleti na čatrnju i zagleda se u kamenicu sa bistron i mirnom vodon.

Ne mogaše zaustaviti jaki krik, obuze je silan stra i zadržće jon mlado tilo, pa pomisli da sanja. Ali sanjala nije. Prošle noći likovita voda sa Gubavice isprala je svaki čir i ranu sa njenoga mladoga lica. Pa su pripovidali da takve lipotice u to vrime nadaleko nije bilo....

Još k'o dite Lucija je čula ovu priču kako je jedna nesritna mlada cura oprala svoje lepravo lice u vodi Gubavice i kako je ta voda zauvik oprala od bolesti. I zato te silne vode, šta se kod Zadvarja rušu niz velike stine i padaju u duboke ponore zovu Gubavica, jerbo su tu odavna dolazili gubavci i prali se u vodi koja pere i liči od svake bolesti.

Sada je Lucija cura bila, kršna i jaka kako je malo koja cura u selu bila, pa se je i sa momcima u snagi mirit mogla. I lipa bi ona bila, da nije ti rana i krasta šta su grdili njezino mlado lice. Prala je ona lice u jutarnjoj rosi, u izvor vodi, u mirisnim i likovitin travama sa planine, ali to ništa pomoglo nije. Radi toga sakrivala se je od judi, da ne gledaju to grubo i bolesno lice, a druge cure iz sela bi i same od nje bižale boječ se da i one tako obolu i da in se rumena lica od takve bolesti ne nagrde. Na pazare oli velike brguje u okolici nije išla, di god je bilo judi od nji se je sakrivala. Drugovala je sa svojim malin blagon, pričala je sa promrzlin i gladnin ticama zimi, veselila se sa šarenin leptirima u proliće, pivala je sa cvrčcima u lito.

Momci je radi toga nisu gledali, a nisu ni mogli jer je i prid njima šudaron pokrivala svoje ruvinjano lice. Davno je prošla dvadesetu, ali momaka i cura na njenu silu nije bilo, ona nije znala šta je to igra, pisma, šala, smij, oli vesela cika momaka

i cura na kominu u duge zimske večeri. Pravoga druga nije imala, pa i njena braća i sestre nisu je uvik lipo gledali.

Radi toga je puno tužna bila, i od svega šta bi jedno mlado srce tilo, imala je jednu i jedinu veliku žeju: da u nikom čudu i zauvik nestane ove nesritne bolesti sa njenoga mladoga lica. I nije bilo dana ni noći kad to nije poželila.

I unda se Lucija siti te priče šta je davno čula, još dok je još bila mala. Pripovid o onoj nesritnoj curi šta je umila svoje grubo lice u Gubavici, i kako je ta voda zauvik izličila njezino bolesno lice. Virovala je ona u tu priču i sad jon se činilo da samo ta ladna voda Cetine na čudesno lipoj Gubavici može zauvik oprat njezinu veliku nevoju.

Pa čvrsto odluči, čin prije, po noći kad je niko ne vidi, otić će do velikoga vodopada Gubavice da na njemu umije svoje grubo divojačko lice.

Za koji dan misec će bit pun, voda je punu misecu bistrija, moćnija i likovitija, a put lakši.

Ti nekoliko dana čekanja činilo jon se dugo, puno dugo. Svaki drugi dan je bio to duži, a svaka nova noć teža. Teško bi zaspala, a kad bi zaspala usnila bi isti san...

Došla bi do vodopada Gubavice, i kad bi svoje jake i mlade ruke približila vodi šta pada odozgar, voda bi se povu-

kla mrvu dalje od nje i ona je ne bi mogla zagrabiti, kada bi vodi ponovo došla bliže, voda bi se opet povukla ispred njezinih suvih i žednih dlanova.

Probudila bi se iz takva gruboga sna sva uznojna i nemirna, pa bi odletila na ponistru gledajući u misec kad će biti pun, i tako bi budna gledala cilu noć, pa bi se tek prid zoru oči same sklopile od umora. I tako svaku noć...

Dođe napokon i ta noć koju je jedva iščekala, noć u kojoj je misec najveći, i u kojoj će otić na Zadvarje, na Gubavicu, da umije svoje bolesno i nesritno lice.

Otišla je rano leć, ali nije mogla zaspat, čin se mrvu miseca ukazalo iznad Bijakove, izbula se, pa lagano i nečujno, ko leptirica odleti iz kuće. Nije čekala da se veliki srebreni misec skroz pokaže na nebu i boje put posvitli, znala je ona sve pute napamet i namirila bi se ona na njega i po nacrnijemu mraku.

Mlade noge su je same trkon vodile Zadvarju, bilo je lito, i noć je bila neobično

mirna, utija i topla, a put prid njoj jasan i širok, a sve se bilijo se od puste misečine. Učini jon se kako baš sad, ko nikad dosad oko nje miriše rosna likovita trava uz Cetinu, i kako sad ko nikad prije najlipše i najjače pivaju tice, crvčki i sva ta Božja stvorenja šta se tako nekako skladno i milo glasaju u ovoj lipoj litnjoj noći, i Cetina nekako blago teče, pa se sva sija i privija od vedrine i puste misečine. Uta-man se Luciji učini da lipše noći do sada doživila nije, pa načas poželi da bar malo sidne na kakvi kamen uz put, ali ne da odmori, nego da se dušon i tilon naužije sve te lipote i miline.

Ali odma jon u pamet dođe misto di se je uputila i zašto je pošla, pa se i poplaši da je u toj nekoj čudnoj lipoti ne opiye ova litnja noć puna mirisa, zvukova i srebrenne misečine, i mlada Lucija još više ubrza svoj čvrsti korak prema veliku vodopadu.

Slušala ga je kako izdaleka tutnji među stinama, svakin novin korakon čula ga još jače i sve se je više bojala njegove siline i snage, ali nije ni trenutak zastala, znala je šta je tila i zašto se uputila Gubavici.

Kad je došla bliže vodopadu učini jon se nikad nije bio ovoliko silan i jak, sad se više nije čulo kako pivaju tice, crvčki i sva ta Božja stvorenja, nije više mirisala pokošena i likovita rosna trava uz Cetinu. Samo je vonjala vlagu i čula vodu šta tuče i ruši se duboko poda njon. Silna, silna voda, snažna, čista, likovita, čudesna i moćna, čudno se je prilivala i svitlila na litnjoj misečini i nebrojene kapi su ko iskre svitlosti letile svud okolo, a doli pod njon sve je vri- lo i pinilo se te od te čudesne vode šta je tako jaka i likovita da i gubavce liči i pere.

Sva ta silna voda dolazi izdaleka, kupi se odsvud, postaje sve jača i brža, pa putuje brzo, sve juri kroz svoje veliko i tisno korito od tvrde i žive stine da je niko zauzdat ne može. A kad dođe do kraja, baš ovde na Gubavici sve te silne vode razliju se niz stine pokazujuć svu svoju snagu i neviđenu lipotu, kad u bezbroj kapi zai-graju svoju zadnju, čudesno lipu i čarob-

nu igru, i prije nego nestanu u doboku i tamnu bezdanu.

Lucija je došla skroz blizu vodopada, na licu i golin rukama ćutila je vodenu maglu i kapi silnoga i moćnoga vodopada Gubavice. Srce jon je tuklo u mladim prsima ko da žoće iskočiti, a lice jon je gorilo u ćudnoj toplini, godila jon je ova vlaga i ladne kapi na znojnoj i vrućoj koži. Osjećala je blizinu te vode na svome licu, to je bila voda njezina ufanja, za kojom je ćeznila ovi pusti godina, ćudesa voda Gubavice koja moće isprat bolest sa njenog mladog, ali grubog i bolesnog lica, vodu koju je tražila svi ovi pusti i godina šta i' je u nevoji i samoći ostavila za sobom.

Sada je bila sroz blizu, voda je u sitnim kapima padala na njezine zdrave i mlade ruke, još malo i ugrabit će malo te vode, triput se umiti, pa trkon, dok još ima miseca i dok se ne svane vratit će se kući, lica umivenog u vodi Gubavice.

Ona ispruži ruke i evo, ćuti vodu pod prstima kako se prilije, ali treba još malo doć bliže, da voda poteće dlanovima, pa napravi još jedan korak bliže vodopadu, ali uto stane na mokri i sklizak kamen, noga poleti u prazno, a za njon cilo tilo, vapaj i krik jon se uguši u tutnjavi velikoga

vodopada, a prid očima jon se zadnji put ukaže velik i neobićno sjajan misec, najveći kojeg je dosad vidila, i ona se sirota sunovrati u tamni bezdan...

Dva dana kasnije našli su je niže od Gubavice, kako leži na bilu žalu ispod stabla, ko da se odmara od teške noći i ruznoga sna, jake vode Cetine svukle su skoro svu robu s nje, u spokojnu ladu cetinske vrbe bilila se njezina ćista, mlada, još mokra koža, a voda je razmrsila njezinu crnu i gustu kosu i podvila je pod glavu.

A na njoj ni mrve, nići traga kakve bolesti, lice zdravo, ćisto i anđeoski bilo, moćna i likovita voda sa ćudesa vodopada Gubavice isprala je i izlićila njezino nekad grubo i bolesno lice. I oni koji su je toga dana našli mrtvu na žalu pod velikom vrbon uz Cetinu govorili su da lipše cure u životu vidili nisu.

Još i danas pripovidaju ovu priću kako je jedna nesritna cura oprala svoje grubo lice u vodi Gubavice i kako je ta voda zavik oprala od bolesti. I zato te silne vode, šta se kod Zadvarja rušu niz velike stine i padaju u duboke ponore zovu Gubavica, jerbo su tu odavna dolazili gubavci i prali se u vodi koja pere i lići od svake bolesti.

M. P.

Nova kamenica za blagoslovljenu vodu, izradio Josip Sovulj

KRONOLOŠKI PREGLED DOGAĐAJA U ŽUPI KUČIĆE

(od prosinca 2012. do lipnja 2013. godine)

2. veljače 2013.

Na blagdan Prikazanja Gospodinova (Svijećnica) uz procesiju s blagoslovljenim svijećama, svetu misu služio je župnik don Ivan Ujević.

11. veljače 2013.

U zavjetnoj kapelici u Tomasovićima proslavljen je blagdan Gospe Lurdske. Jutarnju i poslijepodnevnu svečanu svetu misu služio naš župnik don Ivan Ujević.

13. veljače 2013.

Vrijeme Korizme počinje Čistom srijedom (Pepelnicom). Sv. misu na Pepelnicu služio je župnik. Dan ranije, na Pokladni utorak očuvao se običaj ophoda „mačkara“ po selu, te spaljivanje „krnje“ uz njegovu šaljivu oporuku.

10. ožujka 2013.

Četrte korizmene nedjelje održana je pobožnost Križnog puta vjernika Omiškoga dekanata u župi Uznesenja BDM – Posrednici svih milosti (Katuni-Kreševo). Pobožnost je predvodio don Ivan Babić, župnik Lokve Rogoznice, a postaje su čitali mladi vjernici našeg dekanata.

13. ožujka 2013.

Zvona na katoličkim crkvama diljem svijeta, pa i na našoj staroj crkvi sv. Luke, zvonila su i slavila u čast novoga poglavara Rimokatoličke crkve. Za novog papu izabran je 76-godišnji kardinal Jorge Mario Bergoglio iz Argentine, koji je uzeo ime Franjo.

28. - 31. ožujka 2013.

Svečanim misnim slavljem proslavljen je Uskrs (Vazam), najveći kršćanski blagdan.

Blagdanu Uskrsa prethodile su liturgijske i pučke pobožnosti svetog Vazmenog trodnevlja (Veliki četvrtak, Veliki petak i Velika subota) u kojima svake godine sudjeluje veliki broj naših župljana.

25. travnja 2013.

Na blagdan sv. Marka Evanđeliste, uz Euharistijsko slavlje u staroj župnoj crkvi sv. Luke, obavljen je tradicionalni obred blagoslova polja i vjerničkog puka.

30. svibnja 2013.

Blagdan Tijelova u našoj župi proslavljen je svečanom sv. misom, te procesijom vjernika i blagoslovom sa Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Ć. Tomasović

KUČIĆANI - DOBITNICI OVOGODIŠNJIH NAGRADA I JAVNIH PRIZNANJA GRADA OMIŠA

Internetska stranica www.kucice.hr dobitnik je Plakete Grada Omiša

Na temelju odredbi članka 30. st. 1. Statuta Grada Omiša, Gradsko vijeće Grada Omiša na 39. sjednici održanoj dana 13. ožujka 2013. godine donijelo je odluku kojom se jedno od ovogodišnjih priznanja Grada Omiša - Plaketa Grada Omiša u 2013. godini dodjeli uredništvu internetske stranice www.kucice.hr.

U obrazloženju nagrade stoji da se ovo javno priznanje Grada Omiša dodjeljuje Uredništvu internet stranice mjesta Kučiće za višegodišnje volontersko uređivanje internetske stranice, www.kucice.hr, koja predstavlja svoje selo i cjelokupno područje Grada Omiša, te poboljšava kvalitetu informiranja građana.

Ovim putem uredništvo internetske stranice [kucice.hr](http://www.kucice.hr) želi zahvaliti Odboru za izbor i imenovanja Gradskog vijeća Grada Omiša, te članovima Gradskog vijeća Grada Omiša, što su prepoznali višegodišnji rad cijelog uredništva i pojedinaca, te su taj rad nagradili spomenutim vrijednim priznanjem. Na poseban način treba zahvaliti predlagatelju tog javnog priznanja Športsko – kulturno - umjetničkom društvu „Osvit“ iz Kučića, te sponzorima stranice, tvrtkama: Mototest Čagalj, Rafting Vukasović i Čagalj tours, koji su financijski pomogli postojanje stranice www.kucice.hr.

hr, njihovoj potpori (i svim budućim donatorima i dobročiniteljima) Uredništvo se nada i ubuduće.

U ovoj prigodi valja zahvaliti i brojnim suradnicima koji su na bilo koji način doprinijeli kvaliteti stranice, te svima koji redovito posjećuju kučićku stranicu i time uredništvu daju motivaciju da naša, sada nagrađena stranica bude još bolja i sadržajnije. Osim što ovakva nagrada znači veliko priznanje za dosadašnji rad, vrijednom Uredništvu ovo će biti i dodatni poticaj da sa još većom motivacijom nastavi na uređivanju stranice sela Kučiće. Internet je posljednjih godina postao neizmjerljivo moćan i gotovo nezamjenjiv medij, te neizostavan dio čovjekove moderne svakodnevnice. Mi iz uredništva smo to prepoznali i ponosni smo što smo našem selu i širem zavičaju odškrinuli vrata koja nas vode u jedan novi, moćni i globalni virtualni svijet komunikacija i informacija.

Ovogodišnjim dobitnicima javnih priznanja Grada Omiša nagrade su uručena 16. svibnja 2013. g. na blagdan svetog Ivana Nepomuka, zaštitnika župe Omiš i Grada Omiša, na svečanoj sjednici Gradskog vijeća Grada Omiša. Pred mnogobrojnim uglednicima i osobama iz javnog života Grada Omiša, brojnim gostima i uzvanicima javna priznanja dobitnicima je uručio gradonačelnik Grada Omiša Ivan Škaričić. U ime uredništva internetske stranice www.kucice.hr nagradu je preuzeo potpisani.

Kučićanin Filip Tomasović – Šitin dobitnik je Plakete Grada Omiša

U 2013. godini Plaketu Grada Omiša zaslužio je i Filip Tomasović - Šitin, Kučićanin nastanjen u naselju Nemira kod Omiša. Vrijedni Filip, povratnik iz Nje-

mačke, inače predsjednik Mjesnog odbora Nemira – Ravnice, ovogodišnje javno priznanje Grada Omiša dobio je za svoj uspješan i uporan rad, te posebno zauzimanje u sveukupnom radu i djelovanju za dobrobit svoga mjesta, kojim je unaprijedio kvalitetu življenja u omiškim naseljima Nemiri i Ravnicama.

Uz to Filip Tomasović – Šitin ni u ovoj prigodi nije zaboravio svoje Kućiče, pa je polovicu novčane nagrade od dobivenog javnog priznanja – 1.000 kuna darovao za financiranje našeg župskog lista „Zov rodnih ognjišta“, a preostali novčani iznos darovao je za kupnju sadnica maslina u Nemiri. Uredništvo srdačno zahvaljuje Filipu Tomasoviću - Šitinu na ovom, za naš list vrijednom novčanom daru.

Prvu nagradu Grada Omiša za naj dječje djelo 2013. dobili su mladi Kućičani

Učenici iz Kućića, uključeni u Dramsko - recitatorsku skupinu Područne škole Kućiče dobili su **prvu nagradu** Grada Omi-

ša za “Naj dječje djelo” 2013. u skupnoj kategoriji. Mladim Kućičanima pohvalnica je dodijeljena za solidarnost i promicanje humanitarnog rada među djecom. Oni su pred Božić su tradicionalno podsjetili Centar za rehabilitaciju “Mir” u Kaštel Novom (Rudinama), tijekom ove godine održali su nekoliko predstava kao gosti na hagioterapijskim tribinama, a po prvi put su svojim radom oduševili male i velike štićenike doma “Maestral” u Splitu.

Učenici iz Kućića se obradovali ovoj lijepoj nagradi, ali se vesele i svakom novom obliku solidarnosti i humanitarnog djelovanja. U ovoj prigodi uz učenike potrebno je pohvaliti i njihove nastavnice koje su svojim animatorskim radom također zaslužne za ovo pohvalno priznanje. U prigodi Dana Grada Omiša, na svečano uručivanje nagrada i priznanja, 14. svibnja 2013. u ured gradonačelnika otišli su predstavnici Dramsko - recitatorske skupine. Nagrade je mladim Kućičanima uručio predsjednik Gradskog vijeća Grada Omiša dr. Zvonko Močić.

Ciro Tomasović

AKADEMIK MIRKO TOMASOVIĆ DOBIO JE NAJVIŠU TALIJANSKU NAGRADU ZA PRIJEVOD

Nacionalna nagrada za prijevod talijanskoga Ministarstva kulture za 2012. dodijeljena je književnom povjesničaru i prevoditelju akademiku Mirku Tomasoviću. Riječ je o najuglednijoj talijanskoj nagradi za prevođenje što se svake godine uručuje talijanskim i stranim prevoditeljima i izdavačima koji su svojom aktivnošću pridonijeli promicanju talijanske kulture u inozemstvu ili za promicanje kulture vezane uz neki strani jezik u Italiji.

Hrvatski romanist i naš najistaknutiji marurolog dobitnik je Posebne nagrade za svoje životno prevoditeljsko djelo, kritički prepjev *Oslobođenog Jeruzalema* Torquata Tassa, objavljen u nakladi Matice hrvatske 2009.

Nacionalnu nagradu za prijevod Italija dodjeljuje od 1988, a uz akademika Tomasovića to vrijedno priznanje od hrvatskih je prevoditelja dobila još jedino Ljiljana Avirović 2002, koja je nagrađena za sveukupnu prevodilačku djelatnost. Dobitnike je odabrao stručni odbor sastavljen od tridesetak eminentnih talijanskih književnika, prevoditelja, tumača, sveučilišnih profesora i političara, a komisijom je u ime talijanskoga ministra kulture Lorenza Ornahija predsjedala Rossana Rummo.

Mirko Tomasović (Split, 1938.), jedan od najboljih poznavatelja hrvatskoga petrakizma, prijevode, prepjeve, stručne i znanstvene knjige objavljuje dulje od pola stoljeća. U svomu istraživačkom radu usmjeren je ponajprije na komparatistička, kroatistička i romanistička istraživanja, s osobitim zanimanjem za proučavanje međuovisnosti hrvatske i

romanskih književnosti. Objavio je više od trideset znanstvenostručnih knjiga, mahom u nakladi Matice hrvatske, priredio desetak djela hrvatskih autora i nekoliko antologija te preveo petnaestak knjiga iz talijanske, francuske, portugalske, španjolske i provansalske lirike, epike i dramske literature, od klasičnih autora do svojih suvremenika (Dante, Petrarca, Tasso, Cervantes, Hugo, Baudelaire, Verlaine, Pessoa, Luzi...). Samo sa (staro)talijanskog preveo je oko 20.000 stihova, a u svom najvećem prevoditeljskom pothvatu, prepjevu Tassova *Oslobođenog Jeruzalema*, uz poštivanje strogih traduktoloških načela, izvornik je obogatio duhom i leksikom stare dubrovačke književnosti.

Najviša talijanska nagrada za prijevod veliko je priznanje Mirku Tomasoviću, ali i čitavoj hrvatskoj prevodilačkoj djelatnosti. Poticaj je to i očuvanju povijesnih hrvatsko-talijanskih kulturnih veza, njihovu razvijanju i produbljivanju.

Preneseno iz lista „Vijenac“ – časopisa za kulturu Matice hrvatske, br. 499. od 18. travnja 2013. / G. Galić

RAZGLEDNICE KUČIĆA NOVI PROIZVOD UČENIČKE ZADRUGE “RAŠELJKA”

Učenička zadruga u Kučićima postoji od 2009. god. U samom početku učenici i voditeljice tražili su svoj put, a od 2011. godine svoje proizvodne ideje odlučili su temeljiti na baštini Kučića, kako bi tu istu baštinu zajednički sačuvali od zaborava, da ona i dalje živi među nama i najmlađima.

Svaki novi proizvod je nastavak priče, kao i priča sama za sebe. Svi ste upoznati s proizvodima kao što su preklopnice Crkve i kapele sela Kučića koje su tiskane na hrvatskom i na četiri strana jezika, te magneti na kojima su prikazane znamenitosti sela Kučića po izboru učenika – zadrugara.

Početkom mjeseca travnja ove godine, na 25. smotri učeničkih zadruga, zadrugari PŠ Kučića predstavili su dva zanimljiva baštinska proizvoda koji se tematski nastavljaju na ranije spomenute proizvode.

Prvi predstavljani proizvod bile su **golubice** izrađene od srži smokve, koje se u našem selu tradicionalno izrađuju pred Uskrs. Bijele golubice, privezane na grančice masline, blagoslivljaju se na Cvjetnu nedjelju i tako krase domove vjernika cijelu godinu. Ovaj proizvod s pravom smatramo baštinom sela Kučića jer rijetka su sela ili mjesta, u bližoj i široj okolini, u kojima se izrađuju “golubice” od srži dobivenih iz mladica smokve.

Drugi proizvod kojim su se predstavili naši vrijedni zadrugari, a o kojem ćemo ovom prilikom nešto više reći, su **razglednice sela Kučića**.

Prošloga ljeta iz “Rašeljke” je potekla ideja da se izrade razglednice koje će predstavljati prirodnu ljepotu, znamenitosti i baštinu sela Kučića. Osim zadrugara - učenika iz Kučića, na suradnju su pozvani njihovi roditelji i mještani Kučića.

Za početak, bilo je potrebno prikupiti dovoljno fotografija kao osnovni materijal za izradu budućih razglednica. Fotografije su polako pristizale, a radna skupina sastavljena od voditeljica sekcija zadruga, vanjskih suradnika i nekoliko roditelja naših osnovnoš-

kolaca imala je zadaću među pristiglim fotografijama izabrati one prikladne za buduće razglednice. U nimalo lakom odabiru izdvojeno je 70-tak fotografija koje su poslali vrijedni vanjski suradnici: Ciro Tomasović, Srećko Tomasović, Mate Srdanović i Stjepan Vedran Vukasović. Ovom prigodom valja zahvaliti spomenutim suradnicima na materijalu koji su velikodušno ustupili zadrugarima jer su na taj način poklonili svom selu razglednice kojih do sada nije bilo. Izgled razglednica nastao je u školi na spontanim i veselim radionicama na kojima su uz učenike sudjelovali i njihovi roditelji.

Na taj način nastalo je osam različitih i zanimljivih razglednica. Kako je na samom početku i zamišljeno, na razglednicama su predstavljene znamenitosti, važnije građevine i sakralni objekti, baština, prirodne ljepote, ali turistička i gastronomska ponuda Kučića. Sigurni smo kako će se ovako izrađene razglednice svidjeti mnogima do kojih one pronađu put. Za one koji će možda njima biti nezadovoljni, valja napomenuti da ih nisu radili profesionalni dizajneri već učenici, njihovi roditelji, nastavnici i suradnici, volonterski, bez nekog posebnog znanja, prakse ili profesionalne opreme.

Razglednice Kučića moguće je vidjeti i nabaviti kod zadrugara UZ Rašeljka u našoj školi. U planu je predstavljane razglednica i ostalih proizvoda Zadruga na prodajnim izložbama u Kučićima. Oni koji nisu u mogućnosti doći i uživo vidjeti razglednice, a koji se služe internetom, izgled svih razglednica Kučića mogu vidjeti na službenoj internet-skoj stranici Osnovne škole “Josip Pupačić” Omiš, web adresa: www.os-jpupacic-omis.skole.hr

Na ovom primjeru valja istaknuti odličnu suradnju Učeničke zadruga (učenici i nastavnice) i mještana Kučića (roditelji i vanjski suradnici), koja je u ovakvim projektima nužna, kako bi se postigao željeni cilj. Zadrugari su ponosni na svoje roditelje i jako zahvalni uključenim suradnicima te očekuju nastavak suradnje. Ovim putem pozivaju i ostale Kućičane da im se pridruže u budućem radu i novim projektima.

Ć.T. / M.M.

*Napomena:
Jedna je od tih razglednica na naslovnici.*

MIRO KOVAČIĆ

(3. svibnja 1922. – 9. veljače 2013.)

Miro Kovačić Ivanov (Inin) i Filipe r. Marušić bio je od svojih ranih mladenačkih godina pa sve do šezdesetih član crkvenoga pjevačkog zbora, od vremena kad je pokojni Kažimir Tomasović kao mladi učitelj u našem selu, negdje oko 1938., stvorio i počeo voditi novi mješoviti zbor pa sve dok nisu naši mladi na čelu s Markom Topićem u pravi trenutak okupili i uvježbali sadašnji naš zbor.

Zbog značenja crkvenog pjevanja za svaku, pa tako i našu, župu, držimo se običaja da u povodu smrti pojedinih članova zbora u našem „Zovu“ donesemo barem nekoliko riječi oprostaja.

Bilo je mnogo boljih pjevača i pjevačica od Mire. On je bio jedan od onih koji su bili najustrajni. O njemu objavljujemo ono što je 10. veljače 2013. na njegovu sprovodu pročitano u crkvi Sv. Luke.

Ovo neće biti govor o životu nekog velikana nego kratka priča o životu jednog malog čovjeka Hrvata, katolika oca obitelji.

Miro je rođen prije devedeset godina u Hrvatskoj, katoličkoj, zemljoradničkoj obitelji, koja je dijelila sudbinu siromaštva svojih suseljana i naroda tog vremena te kao takav nije imao nekakve velike izgleda za uspjeh u životu. Još kao dječak progonjen je zbog vješanja hrvatskih zastava po stablima u čast Stjepana Radića i tada samo sanjane hrvatske države koja je kao i Miro imala trnovit put i slabe izgleda za uspjeh.

U drugom svjetskom ratu Miro se priključuje Hrvatskim oružanim snagama vjerujući da će se u tim teškim i ne sretnim vremenima ipak uspjeti stvoriti hrvatsku državu. Pred kraj rata biva teško ranjen te u tim teškim okolnostima i bez ikakvih realnih izgleda za preživljavanje stratišta križnog puta ipak preživljava za razliku od mnoge svoje braće i sestara koji su mu-

čeni i ubijeni od strane zločinskih postrojbi po naredbi zločinca Tita. A njegova Hrvatska kao i on nakon toga nema baš nikakve izgleda za slobodnu budućnost.

Nakon drugog svjetskog rata u novo nastalom totalitarizmu guši se ideja hrvatske države, a progonjeni su svi koji su joj bili skloni. Tako i Miro odlazi na neko vrijeme u Slavoniju, dok se ne stišaju vremena u kojima su se tadašnji gospodari života i smrti obračunavali sa stvarnim i izmišljenim neprijateljima Jugoslavije i komunizma. Unatoč tome što su ta vremena potrajala četiri i pol desetljeća, ideja slobodne Hrvatske nije nestala. Ona je, iako sa slabim izgledima, živjela u srcima i duhu našeg naroda, velike većine naših sumještana, pa tako i u Mirinu.

Oženio se je u svojoj 50. godini, kad mu više nitko nije davao šanse za stvaranje obitelji, niti je to realno moglo biti izgledno. Dobio je djecu, obitelj je othranio sa svojom suprugom, radeći teške fizičke poslove. Imao je sredstava za život taman koliko je dostajalo da se ne gladuje, bez nade u dane lagodnijeg života. Miro je unatoč tome imao osmjeh od uha do uha, miran, staložen. S onom svojom kračom (ranjenom) nogom veselo je koračao noseći svoju djecu ili vodeći ih za ruke, u crkvu, u procesiju, na hodočašće, često i na kršćanski pogreb svakome koga je znao u selu i okolici.

Miro je volio ljude, prijatelje i rodbinu, volio ih je susretati i družiti se s njima, ali iznad svega volio je Boga. Volio ga je i molio u svakoj prilici. Na sve nedavice Miro bi staloženo odgovorio: „Dat će Bog, on će providiti!“.

Vjerovali ili ne, njemu je Bog i providio. Spasio ga je iz mnogih bezizglednih situacija, darovao mu roditelje koji su ga takvog rodili i odgojili, njegove tete, predivnu braću i sestre koji su mu uvijek bili potpora, za koje je osjećao i koji su za njega osjećali bezgraničnu ljubav i poštovanje. Suprugu koju je poštivao i volio, djecu i "njegove unučice" i unuka u dalekom Varaždinu.

Zadnjih dvadeset godina proživio je u blagostanju i sreći, doživjevši oslobođenje, stvaranje i slobodu svoje domovine, ostvarenje sna za njega dugog više od 70 godina. U svom domu okružen obitelji, najviše se radujući unučicama i svojoj nevjesti koja se o njemu brinula, jer to, kako bi on rekao, nitko ne zna kao ona. Sve ono za što nije bilo baš nikakvih izgleda Miro je do kraja svog života ostvario i dobio.

Kako je to moguće, kad se Miro nikad nije žurio, živcirao, lomio, trčao za zaradom. Na sve je probleme – ponekad je to bilo iritantno – odgovarao: „Dat će Bog“. A sada, nakon što je Miro okrijepljen svetim sakramentima u svom domu usnuo, moram mu priznati: „Imaš pravo, Miro,

samo Bog, i nitko nego on, mogao je tvojim životom upraviti na taj način. On te je vodio, a ti si to prepoznao i u potpunosti se predao njemu. Vjerujem da si sada sa njime i da ništa ne govorite jedan drugomu, jer tu je sve jasno, sve je rečeno za života. Mi će mo se moliti za tvoju dušu a ti se gore moli za nas i za svoju Hrvatsku.

Ovo nije govor u slavu Mira, svečani pogrebni govor, ni ništa takvo. Ovo je istina, koju znam i dužan sam je svjedočiti u tvoje ime onima koji misle da nemaju izgleda, ili da su im izgledi za uspjeh i ostvarenje snova u životu slabi. Ovo je priča o Bogu i njegovom Miri s početkom, sredinom i krajem. Ako vam se čini ispravnom ne trebate je proučavati. Vaša ne će biti ista, čak ni slična, jer svaki je život posebna priča. Jedino što može biti isto to je da pronađete Boga te njemu prepustite da vas vodi kroz život u potpunosti, strpljivo mu vjerujući, da vas voli i da će vam dati ono što je za vas najbolje, kad on to odredi, svakako uz nagradu za vjernost i predanje.

Neka ti dragi Bog oprostí grijehé koje si kao i svi mi imao i sretan ti susret s Isusom!

ANTE TOPIĆ - GOLUB

(1928. - 2013.)

Dana 16. svibnja 2013. g. u 86. godini života, blago je preminuo Kučićanin Ante Topić pok. Mate, uzorni vjernik i domoljub. Svojim dugogodišnjem pjevanjem u našoj župnoj zajednici, pok. Ante dao je veliki doprinos pučkoj i pjevačkoj baštini župe Kućice, radi toga mu u župskom listu "Zov rodnih ognjišta" objavljujemo ovaj nekrolog.

Ante Topić zvani Golub rođen je 2. siječnja 1928. g. u Beogradu, od oca Mate i majke Ane (Anice) rođ. Vukasović. Šestogodišnju školu pohađao

je u Kučićima. Još kao dječaka zadesila ga je sudbina II. svjetskog rata i bremenitih poratnih godina, pa je kao i većina njegovih vršnjaka imao teško djetinjstvo. Kao najstarije dijete u kući, s 14 godina, s ocem i majkom skrbio se je i brinuo za svoju obitelj u teškim vremenima. Sjećamo se njegovih priča kako je Božjom providnošću u tim ratnim godinama ostao na životu. Tako su ga u jeku spomenu-toga rata na Pavića mostu presreli Talijanski okupatori i htjeli ubiti misleći da je partizanski kurir. Spasio ga je tada jedan hrvatski časnik. Također, u sjećanju mu je ostao događaj u Cisti, odmah po završetku rata, kada se je susreo sa pripadnicima poražene i rasute hrvatske vojske, (gerilske skupine koji su se nazivali križari ili škripari) koji su se sakrivali od partizana i OZNE.

Poslijeratne 1947. godine Ante Topić je služio redoviti vojni rok u Nišu. Tamo pak zbog loših „ličnih karakteristika“ (poslanih od tadašnjeg seoskog odbora) prolazi tešku vojnu obuku. Kada se vratio kući pitao je odbornike, zašto su mu pisali tako loš dosje. A oni su mu na to odgovorili: „A moj Ante, šta se čudiš, sam si kriv, kada smo te zvali da dođeš k nama nisi htio“. Ali zbog toga nije nikoga mrzio, već je to smatrao žrtvom koju mu je Bog namijenio.

Vjenčao se je 24. veljače 1962. g. s Veselom Tomasović Jozinom (Kumićevom) u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu. U kršćanskom braku imali su troje djece, pok. Anitu (r. 1962.), Matka (r. 1965.) i Mirjanu (r. 1972.). Kratko vrijeme radio je u Njemačkoj, ali većinu života proveo je u svojim Kučićima. Bavio se je poljoprivredom

i trgovinom, te je tako u znoju lica svoga skrbio za svoju obitelj. Hrabro je nosio životni križ, najviše ga je pogodila tragična smrt kćeri Anite (1978. g.). Taj je događaj ostavio duboku i nezacjelivu ranu u njegovu životu, ali vjera u Boga dala je snage za život njemu i njegovoj obitelji, koju je odgajao u katoličkoj vjeri, u ljubavi prema Bogu, bližnjima i domovini.

Bog ga je obdario iznimno lijepim i melodičnim glasom, stoga se još od rane mladosti uključio u mješoviti pjevački zbor župe Kučiće. Više od 50 godina bio je aktivan i u muškom pučkom pjevačkom zboru, pjevajući sprovode i sprovodne mise, litanije i druge napjeve. Svojim prepoznatljivim i jakim glasom pjevao je sve dok ga je zdravlje služilo. Dugo godina pjevao je Muku Gospodinovu na Cvjetnicu i Veliki petak. S pučkim pjevačkim zborom ostao je vezan gotovo do smrti, a puno ga je veselilo što su se mlađi prihvatili pjevanja i što se tako nastavila stoljetna tradicija koju je on dugo godina održavao.

Cijenio je svaku osobu, volio komunicirati s ljudima, a posebno je volio u društvu zapjevati, pa je zbog lijepog glasa, mirne naravi i druženja s ljudima dobio nadimak Golub.

Veselio ga je svaki napredak u našem selu i župi. Volio je svoje Kučiće u kojima je proveo gotovo cijeli život, neizmjeno je ljubio našu domovinu Hrvatsku.

S posebnom radošću dočekao je rođenje i stasanje svoje unučadi, bio sretan što se loza Ante Topića Božjom providnošću nastavlja.

Neka ga Milosrdni Bog nagradi za svako dobro koje je ostavio na ovome svijetu.

Ć. Tomasović

JOSIP SOVLJ UČENIK SREDNJE ŠKOLE LIKOVNIH UMJETNOSTI

Mladi Kučićanin, Josip Sovulj Stipin, učenik 3. razreda Škole likovnih umjetnosti u Splitu, ove je godine svojoj župi i selu Kučiće poklonio dva vrijedna rada: kameneri križ postavljen na Sovuljevoj glavici i kamenicu za blagoslovljenu vodu na staroj crkvi sv. Luke.

To je bio razlog da čitatelje našega župskoga lista "Zova rodnih ognjišta" upoznamo s našim, možemo slobodno reći, mladim umjetnikom - kiparom Josipom Sovuljem.

Josip je od malih nogu pokazao sklonost prema likovnom i umjetničkom radu. Kasnije je taj talent pokazao i u osnovnoj školi gdje su njegovi brojni likovni radovi krasili zidove škole u Kučićima, a neki od njih bili su na regionalnim, pa i državnim učeničkim natjecanjima.

Nakon osnovne škole u Kučićima, Josip je upisao srednju školu likovnih umjetnosti – smjer kiparski dizajn, i sada s odličnim uspjehom pohađa treći razred. Tijekom školske godine živi u Učeničkom domu u Splitu, a većinu vikenda i praznika je sa svojom obitelji u Kučićima.

Josip kaže kako voli stvarati u svim tehnikama, ali su mu ipak najdraži kamen i ugljen. Tu sklonost izražavanja u kamenu zasigurno je naslijedio od oca Stipe (u Kučićima zvanog Stipić), koji je također vrstan i poznati „meštar“ od kamena.

Kamenicu za blagoslovljenu vodu, koja se sada nalazi kraj ulaznih vrata naše stare crkve sv. Luke Josip je sam isklesao, od jednoga komada kamenog bloka. Trebalo mu je tek nekoliko vikenda biti u Kučićima kako bi završio ovaj svoj nimalo lagan rad. Tako je pred Uskrs ove godine kamenica bila gotova, a na staru župnu crkvu postavili su je njegov otac Stipe i brat Ante.

Na Sovuljevoj glavici, te na mnogim gradinama i glavicama u našem selu, davno su postavljeni drveni križevi, kao dio nekadašnje pučke pobožnosti koja se je u novije doba ugasila. Drveni križevi su tijekom godina oronuli i istrunuli, pa tako i onaj na glavici iznad Sovulja. Križ je trebalo zamijeniti novim, složili su se mnogi u Sovuljima, ali vrijeme uvijek sobom nosi neke „prišnije“ stvari i tako je vrijeme prolazilo sve do prošle zime, kada se je mladi kipar uhvatio posla. Obrađivati tvrdi segetski kamen nije lagan posao ni za iskusnijega majstora, pa ipak je u nekoliko mjeseci predanog rada Josip isklesao kameneri križ u nekoliko dijelova s postoljem. Gore ga je, na Glavicu iznio i postavio otac Stipe, što sigurno nije bio nimalo lagan ni jednostavan posao, a novopostavljeni kameneri križ blagoslovio je župnik don Ivan Ujević, 13. travnja 2013.

Sovuljeva glavica je smještena na oko 230 m n/v. O njezinim povijesnim značajkama pisao je arheolog Marinko Tomasović u našem župnom listu (vidi ZOV 2003

g. / 1. br. 16). Sa Sovuljeve glavice, koju sada krasi kameni križ visok 2,30 m pruža se iznimno lijep i širok pogled, ne samo na Kućice, već i na mnoga sela i mjesta u našoj okolini, na brojne crkve, kanjon Cetine, planine, te mnoge gradine, uzvisine, brda, polja i šume. Nekoliko metara od križa nalazi se malena kamena kapelica s Gospinim kipom koju je tu prije par godina postavio Josipov stariji brat Ante. Kamen za izradu križa i kamenice kod crkve financirao je otac - "meštar" Stipe. On je i očistio dio Glavice od drveća i gustog raslinja u čemu su mu pomogli susjedi iz Sovulja, a oko svega se posebno zauzeo Miro Sovulj pok. Vlade.

Taj kameni križ na Sovuljevoj glavici žrtva je Bogu za zdravlje njegove vrijedne i uzorne obitelji, ali i znak zahvalnosti na darovanom talentu, otkriva nam Josip. Uz to skromno ističe kako je ove godine na regionalnoj "Domijadi" (natjecanje učenika učeničkih domova iz gotovo cijele primorske Hrvatske) održanoj u Dubrovniku osvojio prvo mjesto u kategoriji skulpture, te drugo mjesto u kategoriji crteža na istom natjecanju.

Kako vidimo Josip ima talent, ali ima i volje raditi i stvarati, ističu njegovi ponosni

roditelji. Uz to je aktivan član Kreativne i Tehničke sekcije koje djeluju u njegovom učeničkom domu u Splitu. Njegove mlade, ali vrijedne ruke ne miruju. Ove godine u kamenu radi repliku antičke amfore, povijesne Višeslavove krstionice, te reljef poskoka.

Kao i svaki mladi čovjek Josip ima mnogo želja, a za sada mu je jedna od najvećih da već slijedeće godine upiše studij Umjetničke akademije u Splitu.

Dok sam pripremao ovaj tekst, u ruke mi je dospio ovogodišnji 17. broj lista "Svjedok" (list mladeži učeničkog doma Split). U njemu je objavljen širi Intervju sa učenikom Josipom Sovuljem. Na kraju tog razgovora Josip kaže: "Budite uporni i ustrajni u svom radu i imajte cilj! Jednoga dana sigurno ćete ga postići pa ćete tako i onda biti sretni!"

S tom porukom koja na neki način sažima cijeli prethodni tekst, završio bih svoj skromni prilog o našem talentiranom i vrijednom mladom umjetniku Jospu Sovulju i želimo mu, naravno, da ostvari sve svoje ciljeve i da u tome bude sretan.

Ć. Tomasović

Postaje za križni put

Drvene postaje za pobožnost Križnoga puta, koji se u našoj župi Kučiče posljednjih 16 godina održava na Veliki četvrtak navečer, napravio je Jozo Srdanović - Joko, a pomogao mu je Josip Tomasović - Ćunin.

Darovatelji za župni list

- Grad Omiš	4.000 kuna
- Marija Marić – Čepin	100 kuna
- Jozo Tomasović pok. Kažimira	200 kuna
- Filip Tomasović-Šitin (od Plakete Grada Omiša)	1.000 kuna

**"Nosite jedni
bremena drugih i
tako ćete ispuniti
zakon Kristov!"
(Galaćanima 6, 2)**

KUČIČKO DUHOVNO LJETO – DUHOVNI SEMINARI U ŽUPI KUČIČE KUČIČKO DUHOVNO LJETO 2013.

Organizacijski odbor sastavljen od vjernika laika župe Kučiće, u suradnji sa župnikom i ove je godine pripremio veliki duhovni događaj u našoj župi - "Kučičko duhovno ljeto 2013".

„Kučičko duhovno ljeto“ je nekoliko ciklusa duhovnih seminara koji se drže u mjesecu srpnju 2013 godine. To je duhovna obnova za župljane Kučića, ali i za ostale vjernike koji osjećaju potrebu za duhovnom okrepom.

Duhovni seminari koji su održani prošlog ljeta bili su izvrsno organizirani i dobro posjećeni od vjernika iz raznih dijelova naše nadbiskupije. Istom uspjehu nadamo se i ove godine, uz još veću podršku župljana Kučića.

„Kučičko duhovno ljeto 2013“ čine ove godine tri zasebna seminara u mjesecu srpnju.

Prvi duhovni seminar ovoga ljeta (5., 6. i 7. srpnja 2013.) vodio je **don Zdenko Dundović**, svećenik zadarske biskupije i župnik župe Kraljice Mira u Zemuniku Donjem.

Drugi duhovni seminar u drugom vikendu mjeseca srpnja (12., 13. i 14. srpnja 2013.) predvodio je svećenik naše nadbiskupije **don Darijo Ćorić**, župnik župe Košute kod Trilja.

Treći duhovni seminar (19., 20. i 21. srpnja 2013.) predvoditi će **Prof. dr. don Josip Mužić**, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu.

Pošto je ova liturgijska godina (od 11. listopada 2012. do 24. studenoga 2013. g.) proglašena „*Godinom vjere*“, svi ovogodišnji duhovni seminari posvećeni su temi **Vjere**.

Prema uobičajenom rasporedu duhovni seminari počinju u kasnim poslijepodnevima satima prigodnim predavanjem. Nakon predavanja slijedi sv. misa, a kraj dnevnog duhovnog programa predviđeno je za duhovna razmatranja, svjedočenja, molitve pred Presvetim i molitve za posebne nakane.

O programu ovogodišnjih duhovnih seminara u župi Kučiće, vjernici su obaviješteni putem plakata, župnih obavijesti ili preko kučičke internetske stranice kucicke.hr.

Kako je „Kučičko duhovno ljeto“ organizacijski dosta zahtjevan događaj, ovim putem pozivamo sve župljane Kučića, ali i ostale vjernike do kojih dopire ova molba da pomognu u realizaciji najavljenih duhovnih seminara.

Pomoć je potrebna u pripremi (organizacija smještaja, ugošćavanje i prehrana gostiju), i u tijeku održavanja seminara (priprema napitaka, prodaja časopisa, redarska i prometna služba, informacije, medicinska pomoć, itd.). Uz sve to potrebna su i nužna materijalna sredstva, za neizostavne troškove, pa se novčanoj potpori vjernika nadamo i ove godine. Kontaktirati nas možete i putem elektroničke pošte na e-mail adresu: kucicko.duhovno.ljeto@gmail.com

Na poseban način molimo čestite vjernike da mole za našu nakanu i za uspjeh ovogodišnje duhovne obnove, jer znamo da bez Božjeg blagoslova nema nikakvog uspjeha.

Također, svjesni smo da će ova duhovna obnova u župi Kučiće uspjeti u onoj mjeri koliko vjernika (posebno iz naše župe) u njoj bude sudjelovalo, prije svega nazočnošću na duhovnim seminarima, a onda sudjelovanjem i potpori na bilo koji način.

Na kraju, još jednom pozivamo sve župljane i obitelji iz župe Kučiće, ali i ostale vjernike, posebno iz nama susjednih župa, da dođu na „Kučičko duhovno ljeto“ – duhovne seminare u župi Kučiće, te da u zajedništvu Kristovih vjernika po darovima Duha Svetoga budemo svjedoci i dionici Vjere.

Organizacijski odbor

**"Zaista, zaista,
kažem vam,
onaj koji vjeruje
ima vječni život"** (Iv 6, 47)

nova župna crkva
Tijela i Krvi Kristove
Kučiće

5, 6, 7. srpnja 2013.

*"Vjera i mladi - Kako uskladiti svoja vjerovanja
s konkretnim životom?"*
don Zdenko Dunović

12, 13, 14. srpnja 2013.

"sv. Ispovijed - sv. Pričest - sv. Misa nedjeljom"
don Darijo Čorić

19, 20, 21. srpnja 2013.

"Prava i kriva vjera"
dr. don Josip Mužić

26, 27, 28. srpnja 2013.

"Vjera u Trojedinog Boga"
č.s. Svjetlana Rezo

Dnevni raspored
duhovnih seminara:

18:30 sati
uvodna molitva
i tematsko predavanje

19:30 sati
Sveta misa

20:30 sati
molitve,
duhovne meditacije,
svjedočanstva

Organizator: Župa Kučiće

Zemljišne čestice u Lušnici prikazane u austrijskom katastru

137. Ruševina Kevadića, 18m čet.
 138. Štala Luke i Petra Topića, 46,8m čet.
 139. (pogreškom opet napisano 138) Vukasović Mate sin Petra Lukina (1806.-1862.): štala s dvorištem
 140. Jozip sin Jure Lukina, poslije prešlo na polubrata Nikolu: štala, 57,6m čet. / 54m četvorna
 141. Andrija Bilčić (7), štala, 14,4m čet.
 142. Vukasović Andrija sin Jure Lukina (1776.-1851.): stambena kuća s dvorištem, ruševna, 18m čet.
 143. Vukasović Grego (1806.-1881.), odijeljeni sin Andrijin: pojata s gumnom i pašnjakom, 111,6 m čet.
 144. Ivan sin Jure Lukina, brat Andrijin (r. 1784.), poslije njega Andrijino: stambena kuća, 14,4m čet.
 145. i 146. Jozip sin Jure Lukina (r. 1787.), poslije brat mu Ivan: stambena kuća 21,6 i dvorište 14,4m
 147. po pola Nikola i Ivan, polubraća, sinovi Jurini, Ivanovo naslijeđio Nikoloin brat Luka: 2 kuće, 18m
 148. Mate sin Petra Lukina, poslije Andrija: 3 kuće za stanovanje, potom štala, 64,8m čet.
 149. Andrija sin Jure Lukina: kuća s dvorištem, konoba, 64,8m čet.
 150. Petar Franceschi, poslije otkupili Luka i Petar Topići i Mate Vukasović: dvorište i štala, 64,8m čet.

Čestice zgrada u Lušnici g. 1834. i njihovi vlasnici

Brojevi čestica koje su g. 1834. bile u vlasništvu

Mate sina Petra Lukina (u prikazu rodoslovlja oznaka D./2.) i Šimunovih (oznaka A./1.a.)

NB. Mate je jedini od svih Lukinih bio vlasnik nekih zgrada u Mačkocvu, ali su one već tada bile ruševine, jer on je kao i svi Lukini živio u Lušnici. Brojevi su Matinih čestica 116., 118., 120., 121., 122., 123., 133 i 134. a još su bile u upotrebi samo pojata (br. 116.) i konoba (br. 133.)

Br. 120, ruševina u suvlasništvu Matinu s Vukasovićima Kevadićima i još nekim

Br. 116, Matina pojata s gumnom

Br. 118, Matina ruševina

Br. 121, ruševina na koju je g. 1834. upisan kao vlasnik Marko Bilčić, a poslije Mate Vukasović i suvlasnici.

Dio prikaza čestica zgrada u Mačkocvu i u Srdanovićima (Austrijski katastar iz g. 1834.)

Br. 122. (pojata) i 123. (ruševina) upisani 1834. na Matu, a poslije na Miju Vukasovića Balušića

Br. 130, štala Ivana Vukasovića Šimunova
 Br. 131, kuća Ivana Šimunova

Br. 129, ruševina upisana poslije g. 1834. na Ivana Vukasovića, potom na Petra Marunčića (Ivan sin Šimunov?)

Br. 133, konoba Matina

Br. 134 ruševina suvlasnici Mate, Kevadići i Šimun

